

*Profesör ve
Hizmetçi
Yoko Ogarwa*

"Son derece özgün.

Çok sevimli.

Bir o kadar da dokunaklı."

PAUL AUSTER

ROMAN

PEGASUS

Pegasus Yayınları: 852

Bestseller Roman: 371

Profesör ve Hizmetçi

Yoko Ogawa

Özgün Adı: Hakase no Aishita Sûshiki

Yayın Koordinatörü: Yusuf Tan

Editör: Hacer Demir

Düzeltili: Kemal Küçükgedik

Sayfa Tasarım: Cansu Gümüş

Film-Grafik: Mat Grafik

Baskı-Cilt: Alioğlu Matbaacılık

Sertifika No: 11946

Orta Mah. Fatih Rüştü Sok. No: 1/3-A

Bayrampaşa/İstanbul

Tel: 0212 612 95 59

1.Baskı: istanbul, Ekim 2014

ISBN: 978-605-343-423-8

Türkçe Yayın Hakları © PEGASUS YAYINLARI, 2014

Copyright © Yoko Ogawa, 2003

Bu kitabın yayın hakları AnatoliaLit Ajans aracılığıyla

Japan Foreign-Rights Centre'den alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Bu kitapta yer alan fotoğraf/resim ve metinler Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.'den izin alınmadan fotokopi dâhil, optik, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla kopyalanamaz, çoğaltılamaz, basılamaz, yayımlanamaz.

Yayıncı Sertifika No: 12177

Pegasus Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.

Gümüşsuyu Mah. Osmanlı Sk. Alara Han

No: 11/9 Taksim / İSTANBUL

Tel: 0212 244 23 50 (pbx) Faks: 0212 244 23 46

www.pegasusyayinlari.com / info@pegasusyayinlari.com

YOKO OGAWA

**PROFESÖR
VE
HİZMETÇİ**

Japoncadan Çeviren:
Pınar Demircan

Biz ona Profesör diyorduk. Profesör ise oğluma “Kök” ismini takmıştı, çünkü oğlumun yassı kafasını karekök işaretine benzetirdi.

Profesör, oğlumun saçlarını okşarken, “İşte zekâyla dolu bir kafa,” dedi. Arkadaşlarının kendisiyle dalga geçmemesi için şapka takan Kök ise umarsamaz bir şekilde omuz silkti. Profesör, “Bu küçücük işaretle sonsuz miktarda sayıyı, hatta görünmeyen sayıları dahi bilebiliriz,” diyerek tozlu çalışma masasının bir kenarına parmağıyla “karekök” işareti çizdi.

Oğlum ve benim Profesör’den öğrendiğimiz sayısız şeyin arasında karekök işaretinin anlamı en önemlilerinden biriydi. Evrenin varoluşunun sayılarla açıklanabileceğine inanan Profesör, “sayısız” ifadesini kullanmamı fazla baştan savma bulurdu, fakat bunu başka türlü nasıl ifade edeceğimi bilmiyorum. Profesör bize *Guinness Rekorlar Kitabı*’na konu olmuş, matematiksel ispatlarda kullanılan yüz bin basamaklı en büyük asal sayının mantığını ve sonsuzluğun ötesi fikrini anlatmıştı. Ne kadar ilginç olursa olsun, bütün bunlar onunla vakit geçirmeyle kıyaslanamazdı. Sayıları karekök içine almayı öğrettiği günü hatırlıyorum. Nisan ayının başında yağmurlu bir akşamdı. Oğlumun bıraktığı okul çantası yerdeki halının üstündeydi. Profesör’ün çalışma odası loştu. Pencereden yağmur damlacıklarının ağırlaştırdığı kayısı ağacı çiçekleri görünüyordu.

Profesör hiçbir zaman bizim bir probleme vereceğimiz doğru yanıtla ilgilenmezdi. O bizim çılgın ve umutsuz tahminlerimizin yerini sessizliğe bıraktığı zamanları kollar, bu tahminler yeni bir problem meydana getirirse daha da sevinirdi. Hataların da doğrular kadar kendini gösterdiğine inanıyordu, bu nedenle “yanlış hesaplamaları düzeltmek” olarak tanımladığı özel bir yeteneğe sahipti. Harcadığımız tüm emekler boşa çıksa da, kendimizi rahat hissetmemizi sağlıyordu.

“Pekâlâ, negatif bir sayının karekökünü alırsak ne olur?” diye sordu Profesör.

“Bir sayıyı kendisiyle çarpınca -1 sonucuna ulaşacaksınız öyle mi?” diye sordu Kök. Okulda kesirli sayıları henüz görmüş olan oğlumu 0’dan küçük sayıların da var olduğuna ikna etmeye çalışmak Profesör’ün yarım saatlik bir dersini almıştı ve oğlum için bu büyük bir sıçrama demekti. Zihnimizde $\sqrt{-1}$ ’in karekökünü resmetmeye çalışmıştık. $\sqrt{-1}$. 100’ün karekökü 10, 16’nın karekökü 4, 1’in karekökü 1. Dolayısıyla -1 sayısının karekökü...

Profesör bize baskı yapmazdı, tam tersine bizim problemleri çözerkenki yüz ifadelerimizi keyifle izlerdi.

“Böyle bir savı yok ki!” dedim kararsız bir sesle.

“Elbette var,” dedi, parmağıyla göğsünü işaret ederek. “İşte, burada içimde. O en gizli sayı, bu nedenle asla görülebilecek yerlerde açığa çıkmaz. Ama burada,” demişti. O an sessizleştik, görünmeyen uzak bir yerdeki -1 sayısını hayal etmeye çalışıyorduk. Sadece yağmurun, pencereye vuran sesi duyuluyordu. Oğlum karekök işaretinden emin olmak istercesine elini saçlarında gezdirdi.

Profesör, her zaman öğretmenlik yapmaya çalışmazdı. Bilgi sahibi olmadığı konularda çok saygılıydı ve böyle durumlarda -1'in karekökü konusunda olduğu kadar alçakgönüllüydü. Ne zaman yardımına ihtiyacı olsa bu arzusunu olabilecek en nazik şekilde dile getirirdi. En basit ihtiyaçlarında bile; mesela ekmek kızartma makinesinin saatini kurmasına vardım edeceğim zaman. “Sana zahmet olacak ama...” diye söze başlardı. Bir keresinde saati kurduğumda ekmeğin kızarmasını oturup beklemişti. Ekmek kızartma makinesi gerçeği Pisagor teoreminden farksızmış gibi, kızarmış ekmekleri görünce âdeta birlikte yaptığımız matematiksel ispatlar kaçışında duyduğu hayranlığı duymuştu.

Akebono Temizlik Ajansı, beni Profesör için çalışmaya ilk gönderdiğinde 1992 yılı Mart ayıydı. O zamanlar on yıllık çalışma tecrübem olmasına rağmen, Japon iç denizindeki küçük bir şehirde hizmet veren ajansa bağlı en genç kadın bendim. Her türden işverenle geçinmeyi başarmıştım, başka bir temizlikçinin elini sürmeyeceği en zor müşterilere temizliğe gittiğimde bile asla şikâyet etmemiştim. Gerçekten bir profesyonel olduğum için kendimle gurur duyuyordum. Toplantıya katılan adayların yüzlerinden ev sahiplerini etkilemeye çalıştıkları anlaşılıyordu, fakat ajans başkanının herhangi bir adaletsiz yönlendirme yaptığına dair kulağıma hiçbirşey gelmemişti.

Profesörü gördüğümde elindeki kartta yer alan mühürler dikkatimi çekmişti. Mühürlerin çokluğu ne kadar çok temizlikçi değiştirmiş olduğunu gösteriyordu, çünkü genel olarak işverenin kartındaki her bir mühür başka bir temizlikçi ile iş sözleşmesi yapmış olduğunun işaretiydi. Profesör’ün kartında dokuz adet mühür vardı; bu, onunla ilgili olarak edindiğim ilk izlenimidir.

Mülakat için Profesör’ün evine gittiğimde beni kapıda karşılayan kişi zayıf, yaşlı ve zengin görünümlü bir hanımdı. Kestane rengine boyattığı saçlarını tepesinde toplamıştı ve üzerinde triko bir elbise ve sol elinde de siyah bir baston vardı. “Kayınbiraderime bakacaksınız,” dediğinde neden kocasının ağabeyinden sorumlu olabileceğini anlamaya çalışmıştım.

“Kimse uzun süre devam etmedi bu görevde, bu yüzden ben de çok zorluk çektim. Yeni birinin gelmesi işi öğretme sürecinin yeniden başlaması anlamına geliyor, bu hem benim için hem kayınbiraderim için gerçekten yorucu. Oysa iş basit; kesinlikle karmaşık değil. Pazartesten cumaya öğleden önce 11:00’de gelirsın ve Beyefendiye öğle yemeğini hazırlarsın. Sonra odaları temizleyip düzenler, ev için gerekli alışverişi yapar, akşam yemeğini hazırlarsın, akşam 19:00’da paydos edersin,” demişti.

Bu kadının “kayınbiraderim” deyişinde tereddütlü bir hal vardı. Çok kibar konuşmakla birlikte sol elinde tuttuğu değneği asabiyetten olsa gerek durmadan sallıyordu. Benimle gözgöze gelmemeye çalışıyordu ama bazen bana doğru amirane bakışlar atıyordu. “Bütün detaylar ajansınız tarafından hazırlanmış olan hizmet sözleşmesinde belirtildiği gibidir,” dedikten sonra, “kısacası senden, herkesin istediği rahat bir günlük yaşamı ona sağlamanı istiyorum, bu bana yeter!” vurgusuyla sözlerini bağlayıvermişti.

“Kayınbiraderiniz şimdi burada mı?” diye sordum. Yaşlı kadın elindeki değneğin ucuyla arka bahçenin ayrı bir köşesini işaret etti. Kırmızı ardıç kuşunun sesinin geldiği yönde bahçe çitinin karşı tarafında, تنها yeşil alanın biraz ilerisinde kırmızı bir dam gözüme ilişti.

“İki ev arasında gidip gelmen gerekmiyor, çünkü senin yapacağın iş ne de olsa onun evinde. Evi kuzey yönüne bakan yol kenarında olduğu için giriş çıkışlarda o taraftaki kapıyı kullanırsan çok memnun olurum. Ha bir de ondan kaynaklanan problemleri bana yansıtmadan kendin çözmeni istiyorum,” derken elindeki bastonu tembih edercesine bir kez yere vurdu. “Senden bu kurallara uymanı rica ediyorum,” demeyi de ihmal etmedi.

Ev sahibimin saçlarını her gün başka bir renk kurdeleyle bağlamak, çay için kaynattığım suyun tam 75 derece olması veya akşamüstleri Çobanyıldızı belirlediğinde dua okumak gibi sıradışı taleplerle önceki iş tecrübelerimde karşılaştığım için, yaşlı kadının bu talebi oldukça açık ve netti. Dolayısıyla, “Elbette,” deyivermişim.

“Onunla tanışabilir miyim?” diye sordum.

“Buna gerek yok,” dedi, son derece kısa ve sert bir yanıt alınca ister istemez biraz ileri gittiğimi, hatta uygunsuz bir şey söylemiş olduğumu düşünmüştüm. “O şimdi seni görse bile yarına kadar unutacaktır; bu sebeple görmene gerek yok!” deyip kestirip attı.

“Hafızasıyla ilgili sorunu var; bunadığını söyleyemem tam tersine beyni iyi çalışır, on yedi yıl önce geçirmiş olduğu trafik kazası sebebiyle son zamanlardaki hiçbir şeyi hatırlamıyor. Hafızası 1975’te durdu. Otuz yıl önce üzerinde çalışıp geliştirdiği bir teoremi hatırlıyor ama dün akşam yemekte ne yediğini hatırlayamaz. Daha basit bir şekilde açıklayacak olursam; beyninin içinde seksen dakikalık kayıt yapabilen bir kaset olduğunu söyleyebilirim, hafızasına yeni şeyler eklemeye çalışsa da maalesef daha öncekiler siliniveriyor, süre olarak bir saat yirmi dakikaya tekabül ediyor. Ne daha çok, ne daha az.” demişti. Kim bilir kaçınıcı kez birisine aynı açıklamayı yapıyordu ki sözlerini hiçbir duygusallık belirtisi göstermeden ardı ardına sıralamıştı.

Hakikaten seksen dakikalık bir hafızanın nasıl bir şey olduğunu anlamak zordu. Daha önce de hasta insanlara bakmış ve onların ev işlerini yapmışım ama bu işimde önceki tecrübelerimin faydasını görebilecek miydim diye düşünürken birden aklıma mülakatların yapıldığı gün, yeni işverenimin kartında ne kadar da çok mühür olduğu gelmişti.

Ardıç kuşunun sesinin geldiği yönde ilerledim, yeni ev sahibimin evini yaşlı kadının evinden ayıran çitler eski görünüyordu. Biraz daha yakından bakınca kapının kilidinin fazlasıyla paslı olduğu da fark ediliyordu, nasıl bir anahtar olursa olsun o kapıyı açmak zaten mümkün olamazdı. Yaşlı kadın, “Pekâlâ, öyleyse yarından sonra yani pazartesi itibariyle işe başlarsın, bir itirazın yok değil mi?” diye emin olmak için tekrar sormuştu. Bu konuşmadan sonra Profesör’ün evinin yeni temizlikçisi olmuşum.

Bu yaşlı kadının mükemmel bir evde oturmasına karşın Profesör’ün oturduğu ev mütevazı olmaktan da öte pejmürde bir görünümde; pek geniş bir alan kaplamayan, daha ziyade oracığa sıkıştırılmış bir kulübe izlenimi veriyordu. Bu bakımsız alanı çevreleyen sıra sıra ağaçlar âdetâ evin terkedilmiş imajını silmek amacıyla dikilmiş gibiydi, bu yüzden de giriş pek güneş almıyordu, kapının zili ise bozuktu.

“Ayakkabı numaran nedir?” diye sordu kapıyı açan adam, kendimi onun yeni bakıcısı olarak tanıttığımda. Ne bir selam vermişti ne bir tebessüm belirmişti yüzünde. Yıllardır edindiğim tecrübe bana, ev sahiplerinin sorularını her zaman cevaplamam gerektiğini öğretmiş olduğu için istediği gibi yanıtladım.”

“24 cm,” dedim.

“Güzel sayı, demek ayak numaran dört sayınının çarpanlarından oluşuyor.” Profesör kollarını göğsünde kavuşturup gözlerini kapattı, bir süre sessiz kaldı. Ev sahibim için ayak numaram bu kadar önemliyse bu konu üstüne konuşmayı sürdürmem iyi olacak düşüncesi zihnimi meşgul ediyordu.

“Çarpan nedir?” diye sordum.

“1’den 4’e kadar olan doğal sayıların çarpımı 24 eder,” diye sorumu yanıtlamıştı. Profesör gözleri kapalı olarak sormaya devam edecekti.

“Peki, telefon numaran nedir?”

“576 14 55,” dedim.

“576 14 55 mi? Mükemmel! Bu sayı 100.000.000’a kadar kaç tane asal sayı olduğunu gösterir,”

dedi ve kendi kendine aferin der gibi başını salladı.

Sebebini tam anlayamamış olsam da onun coşkusundan telefon numaramın gerçekten mükemmel olduğu hissine kapıldım. Sayılar konusunda usta olduğunu göstermeye çalışır bir hali yoktu, tam tersine bana oldukça samimi gelmişti. Yoksa benim telefon numaramda geleceğe dair iyi bir işaret mi gizliydi ve bu numara benim özel bir kaderimin olduğuna mı işaret ediyor diye düşünmekten kendimi alamazdım.

Evin bakıcısı olarak işe gidip gelmeye başladıktan sonra kelimelerin yerine sayılarla iletişim kurmanın Profesör için daha kolay olduğu kanısına vardım. Aslında bu, onun başkalarıyla iletişim kurma yöntemiymi, onun için oldukça güven vericiydi. Sayılar onun bazen el sıkırmak için kullandığı sağ eli, bazen de kendini korumak için giydiği zırhıydı. Bu zırh dışarıdan dokununca oldukça kalın, vücut hatlarını göstermeyen ve çıkarmaya kimsenin gücü yetmeyeceği kadar da ağırdı. O bu zırhı giydiği zaman kendisini güvende hissediyordu ve ona kimse bir şey yapamazdı. Ben Profesör’ün evinde temizlikçi olarak çalışmaya başladıktan sonra her sabah kapının önünde aynı diyalogu yaşamaya başladık. Seksen dakikada bir hafızası silindiği için her sabah ben kapıda belirince o ilk günkü çekingenliğini her gün tekrar tekrar gösteriyordu. Sorduğu sorular arasında ayakkabı ve telefon numaralarımın başka, posta kutusu numaram, bisiklet kayıt numaram, ismimi oluşturan karakterlerin çizgi sayısı gibi sorular da yer alıyordu. Bu sorulara yüklediği anlam da hemen hemen birbirinin aynıydı. Mutlaka bir anlam çıkarmaya çalışmıyor olsa da her seferinde ağzından çarpan, asal sayı gibi kelimeler dökülebiliyordu. Çarpanlar ve asal sayılar hakkında Profesörden açıklama alsam da kapının önündeki sohbetimizi her sabah sanki ilk kez karşılaşıyormuşuz gibi tekrar ediyorduk. Telefon numaramın her isteyen bana ulaşabileceği bir numara olmadığını, özel anlamı olduğunu ve kaderimi işaret ettiğini düşünerek iç huzuruyla günlük işime başlamamı sağlıyordu.

Profesör altmış dört yaşındaydı, eskiden üniversitede Matematik Profesörü olarak görev yapmıştı. İlk görüşte olduğundan daha yaşlıymış gibi bir izlenim bırakıyordu. Bunun esas sebebi yaşlılığından ziyade bakımsız olması daha doğrusu yeterince iyi bakılamamış olmasıydı. Kamburu da çıktığı için zaten topu topu 1.65 olan boyu daha da kısa görünüyordu, kemikleri çıkmış, derisindeki kırışıkların arasında kirler birikmişti, beyazlamış saç telleri ise kâh bir yana kâh öbür yana düşerek kulaklarının yarısını örtüyordu. Ses tonu yumuşak, hareketleri ise ağırdı; öyle ki ne yaparsa yapsın her hareketi normalden iki kat uzun sürecekmış izlenimini verirdi. Dışarıdan bakıldığında yüz hatları çok güzel olan bir adamdı; gençken ne kadar yakışıklı olduğunun emarelerini hâlâ yüzünde taşıyordu. Evde ya da nadiren de olsa dışarı çıktığı zamanlarda her ne olursa olsun takım elbise giyer kravatını takardı. Dört mevsim için biri kışlık biri yazlık biri de bahar ve sonbahar aylarında giydiği toplam üç takım elbisesi vardı, bununla beraber üç kravatı ve altı gömleği ve bir de yün paltosu bulunuyordu; fazladan bir kazak veya bir pantolon daha yoktu. Evin temizlikçisi gözüyle bakacak olursam, karışmayacak bir dolabı olduğu için bu durumdan memnundum.

Öyle sanıyorum ki Profesör dünyada takım elbiseden başka bir kıyafet tarzının olduğunun farkında değildi. Başkalarının nasıl giyindiğine ilişkin bir merakı yoktu hatta kendi görünümüyle de pek alakadar değildi. Ona göre sabah kalkıp dolabı açarak kuru temizleme poşetinde olmayan bir takım elbiseyi giymek yeterliydi. Üç takım elbisesi de koyu renkti ve bu elbiseler, onun yorgun görünümlü cildine o kadar uygundu ki bu renk üstünde âdeta ikinci bir ten rengi gibi duruyordu.

Öte yandan Profesör’ün kıyafetlerine dair en çok şaşırdığım şey, elbisesinin sağına soluna

iğnelerle tutturulmuş notlardı. Bu notlar yakasında, kol ağızlarında, ceplerinde, ceketinin eteklerinde, kemerinin üstünde hatta düğme deliklerine; kısacası akla gelebilecek her yere iliştirilmişti. Klipsler yüzünden takım elbisesinin şekli kırıışık, şekli de bozuk görünüyordu. Eliyle yırttığı ya da makasla kestiği bu kâğıtların üstünde yazanları okumak için yanına yaklaşıp okuduğumda bunların Profesör'ün sınırlı hafızası sebebiyle unutmamak için yazdıkları olduğunu ve bunları kaybetmemek için iğnelediğini fark etmiştim. Bu garip görüntüsü ayakkabı numaram hakkındaki soruları kadar şaşırtıcıydı.

“İçeri gel, benim şimdi biraz işim var ama sen zaten ne yapman gerektiğini biliyorsun,” dedikten sonra çalışmalarına gömülüyor, çalışması bitene kadar da yanına yaklaşmak mümkün olmuyordu. Çalıştığı süre boyunca odasından kâğıtların hışırtısı geliyordu.

Benden önce bu evin temizlikçisi olarak bir süre çalışmış dokuz kişiden toplayabildiğim bilgiye göre ana binadaki yaşlı kadın duldu ve kocası da Profesör'ün ağabeyiydi. Ebeveynlerinin ölümünün ardından Profesör, İngiltere'ye Cambridge Üniversitesi'ne tahsil için gitmişti. Annesi ve babası öldükten sonra tekstil fabrikasını tek başına işletmek zorunda kalan ağabeyi ise kendisinden 12 yaş küçük olan kardeşinin okul masraflarını karşılamış, onun Cambridge'deki matematik öğrenimine devam etmesini sağlamıştı. Fakat maalesef. Profesör doktorasını yaptıktan sonra ülkesine dönüp bir üniversitenin araştırma kürsüsünde göreve başlayacakken çok sevgili ağabeyini karaciğer yetmezliğine bağlı bir rahatsızlıktan dolayı aniden kaybetmişti. Ağabeyinin dul kalan eşi ise çocukları olmadığı için fabrikayı yıktırıp aynı yere büyük bir apartman inşa ettirmiş ve bu dairelerden gelen kirayla yaşamaya başlamıştı.

Sonraki yıllarda Profesör ve yengesi sakin ve saygın hayatlar sürmüşlerdi, ta ki o trafik kazası meydana gelene kadar. Bir ağır vasıta şoförü direksiyon başında uyuklayınca Profesör'ün arabasına taklalar artırmıştı. Bu kazada Profesör bir daha eski haline dönmesine olanak vermeyecek şekilde kafasına çok şiddetli bir darbe almış, sağlık nedenlerinden ötürü üniversitedeki işini kaybetmişti. O zaman 47 yaşında olan Profesör sadece bazı ödüllü sayı bulmacalarını çözerek kazandığı para ödülllerinden başka bir geliri olmadan ve evlenmeden dul yengesinin gözetiminde on yedi yıl boyunca hayatını sürdürmüştü. Profesör'ün deli saçması sayısal analizlerine dayanamayıp bir haftada işten ayrılan evin önceki bakıcıları, “Öyle mükemmel bir adamın kardeşi âdeta parazit gibi ağabeyinin mirasına dadanmış. Dul kadına da yazık oluyor!” diyorlardı.

Dışarıdan bakıldığında verdiği izlenime paralel bir şekilde, Profesör'ün yaşadığı kulübenin içi de oldukça soğuktu. Mutfak ve çalışma odasıyla yatak odasından başka oda yoktu, fakat ev küçük olmaktan ziyade ruhsuzluğuyla dikkat çekiyordu. Eşyaların hepsi ucuzdu, duvar kâğıtları eskiydi, yer döşemelerindense çürüme belirtisi garip sesler geliyordu. Evde bozuk olan sadece kapı zili değildi; akla gelebilecek her şey ya bozuktu ya da bozulmasına ramak kalmıştı. Tuvaletteki küçük pencerede çatlak vardı, mutfak kapısının tokmağının yarısı çıkmıştı, mutfak dolabının üstünde ise düğmesini ne kadar çevirirsen çevir hiç çalışmayan bir radyo vardı.

İlk iki haftanın iyi mi kötü mü geçtiğini anlamamış, sadece yorulmuştum. Öyle ağır bir iş yapmamış olsam da kaslarım gerilmişti, gergindim, üstüme bir ağırlık çökmüştü. Hiç şüphesiz, hangi iş olursa olsun bir alışma evresi vardı. İşin ritmini yakalayana kadar zorluk çekmek doğaldı, fakat Profesör'ün bu hali durumu vahimleştiriyordu. Normal şartlarda ev sahibi nerelerin temizlenip düzenleneceğini nereye dokunulmaması gerektiğini söyler, zaman içinde bunlar o ev sahibinin tarzını da anlamanın verdiği rahatlıkla temizlikçi tarafından kolayca yapılırdı. Ben de zamanla işime konsantre olarak ya da önsezilerimi kullanarak (tecrübe kazandıkça gelişen bir durum mudur bilmem) işin gidişatını daha iyi anlamaya başlardım. Fakat Profesör başından beri bir kere bile özellikle yapmamı istediği herhangi bir söylememişti, sanki hiçbir şey yapmadan dursam da onun için fark

etmezmiş gibi beni görmezden geliyordu. Dul yengesinin talimatlarına göre sabahdan yemeği yapmam gerekiyordu. İlk gün buzdolabına ve tabii ki mutfak dolabına baktığımda küflenmiş biraz sebze kullanma tarihinin üzerinden dört yıl geçmiş makarnadan yiyecek bir şeye rastlamamıştım.

Bir gün çalışma odasının kapısını çaldım, cevap gelmeyince bir kez daha denedim, sonra yavaşça kapıyı açıp odasına girdim Profesör o esnada sırtı kapıya dönük, masasına kapanmış bir şeyler yazıp çiziyordu.

“İşinizi bölüyorum ama...” diye Profesör’e seslendim ama o kılını bile kıpırdatmadı. Kulağı mı duymuyordu yoksa çalışmasına konsantre olmak için mi kulağına pamuk tıkamıştı anlayamadığım için yanına biraz daha yaklaştım. “Öğle yemeği için ne istersiniz? Sevdiğiniz, sevmediğiniz, alerji yapan ya da size dokunan yiyecekleri söylerseniz bana çok yardımcı olursunuz,” deme gafletinde bulunmuştum. Çalışma odasına kokusu sinmişti, hele bir rüzgâr essin bu koku evin içine en kuytu köşelere kadar dolardı. Boyu pencerenin yarısına kadar gelen birçok kitap kutusu sıralanmış, kitap raflarına sığmayanlar ise yerde ufak bir başka yığın oluşturmuştu. Her haliyle sert olduğu belli olan yatağın üzerindeki yorgan ise yırtıktı. Masanın üzerinde değil bilgisayar, bir sayfa kağıttan başka bir şey yoktu. Anlaşılan o ki, Profesör çalışmalarını sadece kalem kullanarak yapıyordu. O an, Profesör gözlerini boşluğa dikmiş bir şey arıyormuş gibi baktı. Bu sefer de yanına yaklaşıp, “Eğer özel bir arzunuz yoksa ben uygun olabilecek bir şeyler hazırlayacağım, olur mu? Lütfen çekinmeden bana istediğinizi söyleyin.” dedim.

O sırada üzerine ilişirmiş olduğu notlardan bir kaçını görebildim. Notlarda okuyabildiklerim bir tanesini bile anlayamadığım karışık kelimelerdi, “...analiz başarısız olmuştur ama... Herbert 13. problemin...” ya da, “elipsin çevresi....” ve anlamını bilmediğim daha pek çok sayı ve kelime... Bu notların yıllar önce klipsle tutturulmuş olduğu kağıtların eskimişliklerinden belli oluyordu. Not kağıtlarından birinde, “Benim hafıza kapasitem sadece seksen dakika,” yazıyordu. Söylenecek fazla bir şey yoktu. Orada bulunmama bir anlam veremeyen profesör kafasını sallayarak kocaman bir sesle, “Şu anda düşünüyorum,” dedi ve kafasını çevirdikten sonra, “konsantrasyonumu bozman üzücü, ayrıca sayılarla oynarken birinin böyle aniden içeri dalması insanın tuvalette rahatsız edilmesi gibi bir şey. Bunu anlamıyor musun sen?” diye beni azarladı. Sonra defalarca özür dilesem de o beni hiç duymadı ve gözleri yine boşlukta dolaşmaya başladı.

Doğru düzgün iş yapmaya bile başlamamışken, ilk günden bu şekilde azarlanmak moralimi çok bozmuştu.

Bu işten çıkartılacak onuncu kişi ben olmazsam iyi, diye geçirmiştim içimden. “Düşünme” esnasında beni rahatsız etme, uyarısı böylece zihnime kazınmıştı. Fakat Profesör neredeyse bütün gün “düşünüyordu”, çok nadiren çalışma masasından kalkıyor, sofraya oturduğunda, hatta lavaboda ellerini yıkarken veya jimnastik yaparken bile düşünmeye devam ediyordu. Gözünün önündeki yemeği ağır ve otomatik hareketlerle ağzına götürüyor, yeterince çiğnemediği yuttuktan sonra bir kör gibi yürüyüp gidiyordu. İhtiyacı olduğunda su kovağını nereye koyduğumu ya da su kaynayınca nasıl kullanması gerektiğini bilmeseydi bile sormuyordu. Henüz alışmadığım bu ortamda herhangi bir gürültüye sebep olmamak için ekstra dikkat sarfediyor, nefes almaktan bile çekiniyor, adımlarımı bile sağ-sol-sağ düzenli atıyor ve Profesör’ün beyninin o kısa molalardan birini vermesini bekliyordum.

İşe başladıktan iki hafta sonraki cuma günüydü, akşam üstü saat altı civarında Profesör her zamanki haliyle akşam yemeğini yiyordu. Genellikle bilinçsiz bir şekilde yemeklerini yediği için, etlerin kemiksiz, balığın kılçıksız olmasına hatta sebze yemeğinde sebzeleri kaşığına bir seferde alabileceği gibi ayarlayarak tabağına servis etmeye dikkat ediyordum. Ailesini genç yaşta kaybetmiş olduğu için sofrada adabını pek bilmiyordu. “Afiyet olsun!” demesiyle ağzına lokmayı atması bir

oluyordu, üstelik onu sofradaki peçeteyi kullandıktan sonra bununla bir de kulağının içini temizlerken yakalıyordum. Ne bir şeylerden şikayet ediyor ne de benimle sohbet etmek için bir girişimde bulunuyordu. Fakat bir akşam yemekte o zamana kadar hiç görmediğim yeni bir notun koluna iliştirilmiş olduğunu çorbasını içerken kolu çorbasının içine girdiğinde fark ettim. Notun üzerinde çok küçük harflerle “Yeni bakıcı hanım” yazıyordu, kâğıdın arkasında ise kısa saçlı, yuvarlak yüzlü bir kadın suratı çizilmişti, yaptığı resim çocuk çizimine benzese de bir bakışta beni çizdiği anlaşılıyordu. Gözümde paydos saati geldiğinde onu yemeğini yerken birden bırakıp çıktığım bir sahne canlandı. Demek ben çıktıktan sonra resmimi çizmişti. Bu not onun benim hakkında ne kadar kafa yorduğunun ispatıydı...

Biraz daha yemek alır mıydınız? Bu sebze yemeğini çokça yaptım o yüzden biraz daha verebilirim,” dedim oldukça yumuşak ve alçak sesle. Cevap vermemiş sessiz kalmayı tercih etmişti. Profesör sessizliğin ardından kafasını bile çevirmeden kalkıp yine çalışmalarına döndü, tabağında sadece haşlanmış havuçlar kalmıştı.

Yine bir pazartesi, yeni bir haftaya kendimi tanıtip üzerine iliştirmiş olduğu notlardan “Bakıcı Hanım” yazanı göstererek başlamıştım. Profesör bir çizdiği resme bir bana baktı, karşılaştırıp notun ne anlama geldiğini idrak etmeye çalıştı. Sessizliğinin ardından ayakkabı numaramı ve telefon numaramı da her zamanki gibi sordu, fakat her nedense bana sayılarla dolu bir kâğıdı gösterip *Matematik Dergisi*’ne postalamamı rica ettiğinde beni geçen haftakinden daha farklı algılamış olduğunu hissettim.

“Sana zahmet olacak ama, acaba...” sesi nazikti ve tavrı ilk iş günümde odasına girip onu rahatsız ettiğim zamanki halinden çok farklıydı. Bu benden istediği ilk şeydi, o an “düşünme halinde” değildi. Ona, “Kesinlikle zahmet olmaz, memnuniyetle yaparım,” dedim.

Mektubu aldım, zarfın üzerine verdiği garip adresi dikkatlice yazdıktan sonra mutlu bir şekilde postaneye koştum. Döndüğümde Profesör konsantrasyon halinde değildi ve mutfak penceresinin önündeki sallanan sandalyesinde şekerleme yapıyordu, bu durum çalışma odasını temizlemem için fırsat demkti. Pencereyi açıp yatağını ve yorganını havalandırdım, odayı da elektrikli süpürgeyle bir güzel süpürdüm. Odası karışık ve tozlu olmasına rağmen konforluydu. Masanın altına dökülmüş tutam tutam saçlar, yenmiş şekerlerin sapları veya kitapların arasında bulduğum bir tavuk kemiği beni artık o kadar şaşırtmıyordu. Yine de odada bir ölüm havası hâkimdi; gürültü olmadığı için değil de, derinleşen sessizlik durumu bu hale getiriyordu. Profesör ormanın derinliklerindeki bir pınar gibi gizli sayıların içinde gezinirken, yere düşen saçların bile bozamadığı bir sessizlikti.

Bu odanın göreceli rahatlığına rağmen, bu odayı beğenip beğenmediğim sorulsaydı hiç şüphesiz hayır derdim. Profesör’ün geçmişine ait ne bir fotoğraf ne boyası çıkmış bir süs eşyası ne de bir hatırat vardı, kısacası ilgimi çekip dönüp bakmak isteyeceğim tek bir şey bile yoktu. Bir gün toz alırken kitap kutusuna gözüm ilişti: *Seri Sayılar Teorisi, Cebirsel Tam Sayı Teoremi, Sayısal Teoriler*, Tsubare, Hamilton, Turing, Hardy, Baker, vesaire. Bu kadar çok kitap olmasına rağmen okunacak bir tane bile olmaması ilginçti. Kitapların yarısı yabancı dilde olduğu için kitabın arkasındaki açıklamaları okumam da mümkün değildi. Masasının üstü üniversitedeki ders notlarıyla doluydu, 4B kurşun kalem ve notları iliştirmeye yarayan klipsler masanın üstüne yayılmıştı. Böyle bir masada Profesör çalışmalarına nasıl konsantre oluyordu? Burada birisinin çalışmış olduğu sadece bilgi kalıntılarından anlaşılabilirdi. Bilgi kalıntılarını temizleyip masayı düzenlerken Profesör’ün sıradan bir kırtasiyede kolayca bulunmayan pahallı malzemelerden yapılmış cetvel, pergel kullanması gerekir diye düşünüyordum. Masanın yanındaki sandalyede Profesör’ün oturduğu kısım hafifçe içine çökmüştü.

“Senin doğum günün ne zaman?” diye sordu Profesör. O akşam yemekten sonra dosdoğru çalışma odasına dönmedi. Ortalığı toparlıyor olmama rağmen biraz sohbet etmek ister gibiydi.

“20 Şubat.”

“Öyle mi?”

Profesör bu tarihi yorumlarken ben de yemek bittiği için tabakları topluyordum, havuçları bu sefer de patates salatasından ayırmış tabağında bırakmıştı. Tabakları kaldırıp sofrayı toplarken “konsantrasyon halinde olmadığı” zamanlarda da yemekte masayı kirlettiği dikkatimi çekti.

Hâlâ bahar olmasına rağmen akşam olup da güneş çekilince hava hemen soğuduğu için gaz yağı sobası yanıyordu.

ordum.

Her zaman dergilere projelerinizi gönderiyor musunuz?” diye sordum.

“Proje ne demek? O kadar uzun boylu bir şey değil yaptığım; sadece matematik sorularını çözüp eğleniyorum, şansım varsa para da kazanıyorum bundan.” Matematik Sevenler Derneği bu ödülleri karşılıyor,” diye cevapladı sorumu.

O esnada Profesör birden ceplerini aramaya başladı, sol cebinden ufak bir kâğıt çıkardı, gözlerini silip, “Hmm, bu sefer 37 numara, ispatı gönderdim mi acaba? Evet evet, öyle olsa gerek,” dedi kendi kendine. Anlaşılan o ki öğleden önce postaneye gitmemin üzerinden seksen dakika geçmiş ve konuştuklarımız artık aklından silinmişti.

“Hay Allah, bu bir yarışma mıydı? Öyleyse belki de ekspres postayla göndermem gerekirdi.” “Hayır, hızlı olması gerekmez, elbette doğru cevabı herkesten önce ulaştırmak önemli ama eğer cevap doğru ama güzel değilse hiçbir anlamı yok, inan bana.”

“Matematiksel bir ispatın güzel olabileceği hiç aklıma gelmezdi. Güzel ve güzel olmayan yanıt diye bir şey mi var yani?”

“Elbette var!” dedi Profesör ve ayağa kalktı, tabakları yıkadığım lavabonun yanına kadar geldi ve yüzüme bakarken kafasını sallıyor, konuşmasını da sürdürüyordu.

“Gerçekten güzel bir cevabın ölçütü, açıklama gerektirmeksizin düzgün ve anlaşılabilir olmasıdır. Mesela, yanlış olmasa da karmaşık ifadeler içeren yanıtlar da vardır, anlıyor musun? Neden yıldızlar güzeldir sence? Kimsenin yapamayacağı kadar güzel matematiksel açıklamalar yapabilmek de yıldızlar kadar harikadır.”

Sohbete başlayan Profesör’ün şevkini kırmamak için tabakları yıkamayı bıraktım, durmadan evet anlamında kafamı sallıyordum.

“Senin doğum günün 20 Şubat.”

“2 ve 20 çok güzel sayılardır; şimdi buna bakmanı istiyorum” dedi ve devam etti, “bu benim üniversite yıllarımda yazdığım tez için aldığım ödül,” diyerek kol saatini çıkarıp gösterdi ve yeniden koluna taktı. Onun takabileceğinden çok farklı olarak pahalı, yabancı marka bir saatti.

“Harika bir ödül almışsınız,” dedim.

O da teşekkür ederek saatin arkasında yazan sayıyı okuyup okuyamadığımı sordu. Saatin arkasında, “284. ödül,” yazıyordu.

“Bu ödülün size tarihte 284. olarak verildiğini mi gösteriyor?”

“Şüphesiz, fakat esas konu 284 sayısı, şimdi bulaşık yıkamaya biraz ara ver ve sadece 220 ve 284 sayıları üzerine düşün. Sana bir şey ifade etmiyorlar mı?”

Önlüğümü çekerek beni mutfak sandalyesine oturturken, cebinden 4B kurşun kalem çıkardı, bir ilan broşürünün arkasındaki boş kısma bu iki sayıyı yazdı. 220 ve 284 sayılarını özellikle ayrı ayrı

yazmasına bir anlam verememiştim.

220 yazdıktan sonra, “Ne düşünüyorsun?” diye sordu. Islak ellerimi önlüğüme silerken Profesör’ün ümit dolu bakışları karşısında garip hissediyordum. Cevap vermek istiyordum ama doğal olarak bir matematikçiyi ne tür bir cevabın sevindireceğine dair hiçbir fikrim yoktu. Bunlar benim için sadece basit birer sayıdan ibaretti.

Aa, şöyle ki... İkisi de üç basamaklı... sonra...” dedim kekeleyerek, gerçekten aralarında çok büyük bir fark yokmuş, mesela marketten iki ayrı pakette et alsam; biri 284 diğeri 220 gram olsun, ben bunların arasındaki gram farkını anlayamam, bana aynı gibi gelirler. Baktığınız zaman da gram farkı anlaşılmaz, satın alırken üretim tarihi daha yeni olanı alırım, sayısal bir fark yoktur, ikisi de çift sayı... başka... başka...” diye aklıma ne geldiyse bir bir sıralayıvermiştim.

Saatinin kayışıyla oynarken, “Bu iyi işte! Etkileyici bir tanım yaptın.” demişti. Profesör tarafından takdir edilmiş olmaktan dolayı şaşkındım, ne diyeceğimi bilemiyordum.

“Sezgiler önemlidir.” diyerek devam etti sözlerine. “Eğer nehir, bir an bile yatağını parlatacaksa daha hızlı akar. Sayılar da sezgilerle işte tam böyle yakalanır!” dedi.

Profesör sandalyesini yaklaştırıp bu iki sayı üstüne daha derin bir açıklama yapmaya başladığında o an burnuma tıpkı çalışma odasında aldığım kâğıt kokusu gelivermişti.

“Bölen ne demek biliyorsun değil mi?” diye sordu.

“Evet, sanırım.. Öğrendiğimi anımsıyor gibiyim...” diye cevapladım.

“220, 1’e ve kendisine kalansız bölünür. Dolayısıyla 1 ve 220, 220’nin bölenleridir. Doğal sayılar mutlaka 1’e ve kendisine bölünür, peki bu sayı başka hangi sayılara kalansız bölünür?”

“2 ye ve 10’a,” diye cevapladım.

“Aynen, ne güzel anlıyorsun işte! Peki, o zaman 220 ve 284 ün kendilerinden başka bölenleri nelermiş ona bakalım:

220 : 1 2 4 5 10 11 20 22 44 55 110

142 71 4 2 1 : 284

Profesör tahmini olarak sayıları yazmıştı, bölenleri 220 için küçükten büyüğe, 284 için büyükten küçüğe sıralamıştı.

“Bölenleri kafanızdan mı hesapladınız?” diye sordum.

“Evet, elbette,” dedi ve ekledi, “zaten ben durup tek tek yapmadım, ben de senin yaptığın gibi sadece sezgilerimi kullandım. Peki, şimdi diğer adıma geçelim,” dedi ve Profesör bu sayıların arasına artı işareti koyuverdi.

220 : 1 + 2 + 4 + 5 + 10 + 11 + 20 + 22 + 44 + 55 + 110 =
= 142 + 71 + 4 + 2 + 1

“Hesapla bakalım, yavaş yavaş acele etmeden ama...” diyerek Profesör kalemi bana uzattı. Ben de ilan broşürünün arkasında boş bir yere çözdüm. Yüzünde memnuniyet dolu bir ifade olduğu için hiç de kendimi sınava tabii tutuluyormuş gibi hissetmeden bu durumdan kurtulabilecektim. Üstelik, bir süredir önümde duran kâğıdı çekerek doğru cevabı kendisinden başkasının veremeyeceğine dair inancını yüzünden rahatlıkla okuyabiliyordum. Tam üç defa sağlamasını yapmış ve çözümün doğruluğunu kontrol etmişti. Bu süre boyunca ne zaman öğlen ve ne zaman akşam olduğunu hiç anlayamamıştım; öylece yemek masasına çöreklenmiş sayılarla uğraşıyorduk. Öte yandan yıkanmış bulaşıkların üstünden suyun süzülmesi duyulabilecek kadar sessizdi ve Profesör probleminden gözlerini ayırmıyordu.

“İşte buldum!” dedim.

$$220 : 1 + 2 + 4 + 5 + 10 + 11 + 20 + 22 + 44 + 55 + 110 = 284$$

$$284 : 142 + 71 + 4 + 2 + 1 = 220$$

“Buldum! Sonuca bak! Böyle müthiş 2 sayı; 220’nin bölenlerinin toplamı 284’tür. Bununla beraber 284’ün bölenleri toplamı 220’dir. Bunlar özü birbirine yakın sayılar, bir eksik bir fazla sayı olsalardı böyle bir ortak noktaları olmayacaktı; Fermat ve Descartes bu dost sayılardan birer tane bulabilmişler. Müthiş bir sonuç olduğunu düşünmüyor musun? Senin doğum günün benim saatimin üzerindeki sayının bir çift olması inanılmaz.”

İlan sayfası önümüzde, uzunca bir süre oturduk. Parmaklarımla Profesör’ün yazdıklarını ve benim eklediklerimi takip etmeye çalışıyordum, içiçe geçmiş gibi görünüyorlardı. Gece gökyüzünde takımyıldızları birleştirir gibiydik

Akşam eve dönüp oğlumu uyuttuktan sonra ben de kendi başıma “dost sayılardan” bulmak istedim. Gerçekten Profesör’ün dediği gibi bu tür sayılara ender rastlanıldığından emin olmak istiyordum, eğer iş tam sayıları yazmaksa, eğitim seviyesi lise terk olan ben bile bunu yapabilirdim...

Fakat çok geçmeden de sonu gelmeyen bir mücadelenin içine girdiğimi fark ettim. Çünkü Profesör’ün söylediği gibi, içimden geçen sayıları irdelemeye başladıysam da nereden başlayacağımı bilemediğim için her çalışmam başarısızlıkla sonuçlanıyordu. Başlangıçta çift sayıların çarpanlarını bulmak daha kolaydır dedim kendi kendime ve iki basamaklı çift sayılar üzerinde denemelere giriştim, fakat bir sonuç elde edemeyince ilgi alanımı tek sayılara kaydırıp üç basamaklı sayılara kadar gittim. Maalesef tüm çabalarım sonuçsuz kalıyordu. Hangi sayılar olursa olsun bunların ortak noktalarını bulamıyor, birazcık ilerlesem bile benim için somut bir yere varmak maalesef mümkün olmuyordu. Nitekim Profesör’ün söylediği doğrudu; benim doğum günü tarihim ve onun saatinin içindeki sayılar bir araya gelebilmek için büyük sınavlardan geçmişti ve uçsuz bucaksız sayılar okyanusunda birbirini bulmuştu. Hangi ara önümdeki kâğıda bir şeyler karalamışım hiç farkında değildim fakat önümdeki boş bir sayfa değildi artık... Birazcık ilerleme kaydetmişim sanki, fakat gittiğim yolun dönüşünde hangi sayının ne olduğunu da anlayamaz olmuştum. Sonra birden keşfettim ki 28 sayısının kalansız bölenleri toplamı da aynı gizemli numaralarımız gibi sayının kendisini veriyordu.

$$28 : 1 + 2 + 4 + 7 + 14 = 28$$

İşte bu yüzden artık anlaşılmayacak bir şey yoktu, ben de denemiştım ve bu özellikte başka bir sayı daha yoktu ya da belki vardı ama ben onu bulamamıştım. Elbette bulduğum sonuç için buluş demek abartı olurdu, fakat buluştan başka ne olabilirdi ki? Bu sonucu ben bulmuştum, anlamını tam kavramasam da bir sayının peşine düşmüş ve öylece sürüklenip gitmişim. Dokunsalar ağlayacak gibiydim; kapasitemi çok zorlamıştım. Yatağa girip saate baktığımda Profesörle oynadığımız sayı oyununun üstünden seksen dakika geçmişti. Hiç şüphesiz bu sayı oyunu Profesör’e göre oldukça sıradandı. Öyleyse Profesör’ün bu oyundan etkilendiği ve keyif aldığı nasıl olmuştu da yüzünden okunmuştu? Onun karşısında kendimi bir öğrenci gibi hissetmişim. Seksen dakika geçmişti, acaba Profesör dost sayıların gizemini unutmuş muydu? Herhalde 220 sayısının neyi ifade ettiğini hatırlamıyordur, diye düşünmekten o gece gözüme uyku girmemişti.

Bir bakıcı için Profesör’ün evinde çalışmak başka evlerde çalışmaya kıyasla oldukça kolaydı; Profesör’ün evi küçüktü, değil misafirin uğradığı, telefonun bile pek çalmadığı bir evdi; evde pişen yemek ise ancak iştahsız bir adamın yiyeceği kadardı. Başka işlerde çok kısa zamanda temizlik, yemek, çamaşır yıkama ve benzeri çok fazla iş yapmam gerekirdi. Tek dikkat etmem gereken; yeni bir problem çözmeye başladığında onu kesinlikle rahatsız etmemekti. Yemek masasını içimden geldiği gibi fırçalayıp parlatıyor, nevresimleri havalandırıyordum. Hatta onun havuç yemesini bir şekilde sağlamak için ustaca yöntemler keşfetmişim. Bunların içinde en zoru Profesör’ün hafızasının nasıl çalıştığını anlamak olmuştu. Dul yengesinin anlattıklarına göre Profesör’ün hafızası 1975 yılında

durmuştu, bu sebeple Profesör'ün "yarın"dan neyi kastettiği asla anlaşılamazdı, dolayısıyla Profesör, "yarın" için plan da yapamazdı, onun hafızasının yitik oluşunun hayatında ne gibi zorluklara yol açtığını anlamak çok zordu.

Profesör her güne istisnasız olarak beni ilk defa görüyormuş gibi başlıyordu, kesinlikle varlığını anımsamıyordu. Kol ağzına tutturmuş olduğu not kağıdını işaret ederek, benim ilk defa karşılaştığı biri olmadığımı anlatsam da beraber geçirdiğimiz zamanları anımsamasını maalesef hiç sağlayamıyordum. Hatta bu yüzden alışverişe çıktığım zaman genellikle bir saat yirmi dakikayı geçirmeden eve dönmüş olmaya gayret ediyordum. Döndüğümde verdiği tepki seksen dakikanın geçip geçmediği konusunda neredeyse saatten daha doğru bir gösterge oluyordu.

Hemen gidip geliyorum, diyerek kapıdan çıktıktan bir saat onsekiz dakika sonra geri dönebilmişsem beni, "Hoşgeldin, yorulmuştundur," diye karşılıyor, buna karşın döndüğümde evden çıkmamın üstünden bir saat yirmi iki dakika geçmiş ise söze, "senin ayakkabı numaran nedir?" diye başlıyor ve cevabımı duymak için dikkat kesiliyordu.

Öte yandan, bilmeden yanlış bir şey söylememek ve onu şaşırtmamak için çok dikkat ediyordum. Bir gün sırf sohbet olsun diye "Bu sabah gazetede okuduğuma göre Başbakan Miyazava," diye lafa başlamıştım ki Profesör'ün bildiği yegâne başbakan 1975 yılındaki Takeo Miki olduğu için hemen lafı değiştirdim. "Yazın yapılacak Barselona Olimpiyatları'nı seyretmek için TV alalım mı?" diye sorduğum zaman –ona göre en son olimpiyat Münih'te yapılmıştı– ben yine bu soruları sormuş olmaktan derin bir pişmanlık duymuştum. Buna karşın Profesör'ün hiç de incinmiş gibi bir duruşu yoktu. Ben de sohbet bir çıkmaza girince gerilip heyecanlanmadan bir süre bekleyip başka bir konuya geçiyordum. Konuşmalarımızda o bir kez bile bana ve benim hayatıma dair sorular sormamıştı. Kimdim? Nereliydim? Ne kadar zamandı, bakıcılık yapıyordum? Ailem var mıydı? Belki de seksen dakikalık hafızası izin vermeyeceğinden ve aynı soruyu defalarca soruyor olmak karşı taraf için rahatsızlık vereceğinden bunları soramıyordu.

Profesörle çekinmeden, üzerinde en rahat konuşabildiğimiz şey matematikti. Öğrencilik zamanlarımda matematik kitaplarda gördüğüm kadarıyla bana oldukça soğuk geliyordu ve uzaktı. Fakat Profesör'ün sorular sorarak öğrettiği sayıları gerçekten anlayabiliyordum. Elbette bu durum, bakıcısı olarak çalıştığım evin sahibinin matematiğe olan ilgisine uyum sağlamak için değil de öğretme yönteminin çok başarılı olmasından kaynaklanıyordu. Formülü yazıp nefesini tutuşu, mimikleri ve kullandığı sözcükler öğrencileri için eminim çok derin anlamlar taşıyordu. Bir kez öğrettiği şeyi unuttuğu için, öğrenci olarak benim defalarca çekinmeden rahatça aynı soruyu sorabilmem sanırım öğrenmenin püf noktasıydı. Ne de olsa normal bir öğrencinin bir kerede anladığını ben beş hatta on kerede ancak anlayabilirdim.

"Dost sayıları bulan kişi ne bilge biridir, değil mi?" diye sordum.

"Evet, adı Pisagor. MÖ 6. yüzyılda yaşamıştır," dedi Profesör.

"O kadar eski dönemlerde sayılar var mıymış?"

"Elbette! Yoksa sayıların 19. yüzyılda mı keşfedildiğini sanıyorsun? Sayılar insanlardan bile eskidir hatta dünya yokken bile vardı."

Mutfakta işim varken sayılar üzerine konuşurduk; Profesör genelde ya mutfak masasının ya da pencerenin önündeki sallanan sandalyesinde otururdu. Bense ya ocakta kısık ateşte pişen yemeği karıştırıyor ya da bulaşıkları duruluyor olurdum.

"Gerçekten öyle mi? Ben her zaman sayıları icat edenin insanlar olduğunu düşünmüştümdür," dedi. "Hayır, tam olarak değil, eğer onları biz icat etmiş olsaydık sayıları çözmek için bu kadar sıkıntı çekmezdik; hatta matematikçilere de ihtiyaç olmazdı."

“Aslında sayıların ne zaman ortaya çıktığını bilen yoktur. Bizler sayıları değil, sadece sayıların var olduğunu keşfettik.”

“Demek bu yüzden sadece zeki insanlar sayılar arasındaki ilişkileri bulmak için uğraş veriyor.”

“Evet, tabii bu arada sayıları icat eden gücün yanında insanların ne kadar aptal kaldığı da görülüyor,” diyerek Profesör arkasına yaslandı ve önündeki dergilerden birini eline aldı.

Profesör, başını yana eğmiş, sallanan sandalyesinde otururken *Matematik Dergisi*’ni açtı. “Karın açken akıl iyi çalışmaz, bol bol yemek yiyip beynin en kenarda köşede kalan kısımlarını vitaminle dolduralım. Az kaldı, şimdi bitecek, hemen sofrayı da hazırlarım.”

Havuçları Profesör’ün görmeyeceği kadar rendeleyip köfte harcına katıyor ve tabii Profesör’ün delilleri görmemesi için de havuç kabuklarını gizlice hemen çöpe atıyordum. Köfte harcına havuç katma işlemini tamamlayınca. “Bu arada ben 220 ile 284 arasındaki ilişkiye benzer bir ilişkiyi diğer sayıların arasında bulmak için her akşam oturup kafa yoruyorum fakat sonuç alamıyorum şansım yaver gitmiyor,” diye yakındım.

“Evet sıradaki sayımız kardeş sayılardan, 1184 ve 1210.”

“Nasıl? 4 basamaklı değil mi bu sayı? Benim bunu çözmem biraz zor görünüyor, oğlumdan yardım etmesini isteyeceğim.”

Bunu duyan Profesör şaşkınlıkla, “Hey, senin oğlun mu var?” diye sordu, sorarken öyle heyecanlıydı ki uzandığı sandalyeden doğrulurken *Matematik Dergisi*’ni yere düşürdü.

“Evet,” diye cevapladım.

“Kaç yaşında peki?”

“10 yaşında.”

“Demek 10 yaşında, ne kadar küçük...”

Profesör’ün yüzü birden karardı, rahatsız olmuş gibiydi.

Köfte harcını yoğurmayı bırakıp bu sefer 10 sayısı üzerine neler söyleyecek diye beklemeye başladım.

“Oğlun şimdi nerede ve ne yapıyor?”

“Hımm, herhalde bu saatte okuldan dönmüş, ödevlerini yapmadan bahçeye fırlamış ve arkadaşlarıyla top oynuyordur.”

“Herhalde mi? Sen ne kadar da rahatsın öyle, birazdan hava kararacak,” diye karşılık verdi.

Bir süre oğlumun yaşına ilişkin bir yorum yapar diye umdum fakat 10 sayısının gizemine dair bir açıklama yapmaya hiç de niyeti yoktu. Öyle görünüyordu ki 10 sayısı ona göre küçük bir çocuğun yaşından başka bir anlam taşımıyordu.

“Benim evde olmamam hiç sorun değil, her gün böyle geçtiği için artık o alışık,” dedim.

“Nasıl yani? Sen her gün oğlanı dışarı atıp burada, bu saatte, benim için yemek mi hazırlıyorsun?” diye sordu.

Profesör oğlumun yalnız kalmasıyla çok ilgilenmişti, bu sırada ben köfte harcına baharat koymakla meşguldüm.

“Yoksa kocan işten eve erken mi geliyor? Ya da anneannesini mi bakıyor ona sen buradayken?”

“Hayır, maalesef kocam da yok anneanne de babaanne de; oğlumla ikimiz yaşıyoruz.”

“Yani, evde yalnız mı? Karanlıkta kalırsa veya karnı acıkırsa ne yapıyor? Annesi bir yabancıya yemek yaparken o aç mı duruyor yani? Bu nasıl olur? Mümkün değil böyle devam edemez,” diyerek heyecanla ayağa fırladı ve düşünceli düşünceli saçlarını karıştırırken bir taraftan da söylenerek sofranın etrafında dört dönmeye başladı. O dönüp durdukça kulağıma üzerindeki hatırlatma

kâğıtlarının hıştısı geliyordu. Yemek pişmeye yakın fokurdamaların başlamasıyla tencerenin kapağı da oynamaya başladı, iyice kaynamış olan çorbanın altını kapatırken hâlâ savunmamı sürdürüyordum.

“Merak etmenize hiç gerek yok ki,” diye mümkün olduğunca sakın ve yavaş bir ses tonuyla açıklamaya gayret ettim. “Doğduğundan beri oğlumla bir başımıza yaşıyoruz, o daha küçükken alıştı bu şekilde yaşamamıza; onun yaşına aldanmayın, on yaşındadır ama herşeyi tek başına yapabilir. Buranın telefon numarasını da öğrettim ayrıca bir problem olursa hemen apartmanın zemin katında oturan teyzeye sorması gerektiğini de biliyor,” diyerek onu rahatlatmaya çalıştıysam da sonuç değişmiyordu.

“Olmaz, olmaz, olamaz!” Sofranın etrafında hızla dönüyor ve durmadan bağıırıyordu.

“Bir çocuğu öyle kendi başına bırakmak sebebi ne olursa olsun doğru değildir! Ya sobayla oynar da yangın çıkarırsa ne yaparsın? Yediği şekerlerden biri boğazına kaçarsa boğulmasın diye ona kim yardım edebilir? Düşüncesi bile korkunç, ben böyle birşeyi kaldıramam, hemen evine dön. Madem annesin çocuğunla beraber olmalısın, hemen şimdi evine dön! Anneler çocukları için yemek yapmalıdır. Hemen şimdi eve gidiyorsun!” diyerek aynı sözcükleri durmadan tekrarlarken beni bileğimden tutmuş kapıya kadar getirmişti.

“Lütfen biraz daha bekleyin, şunları bir tavaya koyup kızartayım hemen gideceğim,” dedim umutsuzca.

“Ya sen köfteleri pişireceğim derken oğlun yangın çıkarıp ölürse? Ne yaparsın o zaman? Yarından itibaren oğlunu da buraya getiriyorsun, anlaşıldı mı? Okuldan çıkınca doğruca buraya gelebilir. Burada hem ödevlerini yapar hem de annesinin yanında kalmış olur. Nasılsa ben unuturum diye atlatmaya çalışma sakın! Söz mü? Ben unutmam, eğer bu sözünü tutmazsan seni hiç bağışlamam, ona göre!” dedi ve beni tanımak için kol ağzına iğnelemiş olduğu not kâğıdının arkasına, “...ve on yaşında oğlu var,” açıklamasını ilave etti. Ben daha yemek hazırlamak için dağıttığım mutfakı toplayamadan, çiğ et kokan ellerimi bile yıkamadan kendimi kapının önünde buldum. Onu çalışırken rahatsız ettiğim zamankinden daha kızgın görünüyordu. Sanki kızgınlığı çok derinlerde kalmış bir korkusunu saklamak içindi, sonuç olarak ben apartman alevler içindeyse ne yaparım diye düşünerek acele içinde evin yolunu tuttum.

Onun şefkatli ve güçlü bir koruma duygusu taşıdığını oğlumla karşılaşmalarını görünce tam anlamıyla keşfedecektim. Daha önce Profesör’e söz vermiş olduğum gibi oğluma okuldan çıkıp doğruca nasıl Profesör’ün evine gelebileceğini detaylıca anlattım. Çocukların işyerine getirilmesi bağlı olduğum ajansın kurallarına uygun olmadığı için rahatsızlık duysam da Profesör’ün bu konudaki baskısına karşı gelememiştim. Sonraki gün çantasını sırtlanmış olan oğlum kapıda belirince Profesör gülerek oğluma doğru kollarını açtı ve onu kucakladı. Kolundaki not kâğıdına eklediği “on yaşındaki çocuk” yazan not kâğıdını göstererek hatırlatma yapmama gerek bile kalmadı. Gözlerimin önünde naif oğlumun biri tarafından sevgiyle kucaklanması beni çok duygulandırmıştı, aslında Profesör tarafından ben de böyle karşılanmayı isterdim diye düşünüp biraz da kıskançlık duydum.

Profesör, “Geldiğin için çok sevindim,” dedi. Kapının önünde bana her sabah yaptığı mini sayı testini yapmaya bile gerek duymadı. Oğlum ise bu şekilde karşılanmış olmaktan dolayı şaşkıındı, alışık olmadığı bu sevgi gösterisine sadece gülümseyerek cevap verdi. Profesör oğlumun Tigers yazan kasketini çıkarttığı gibi daha adını bile sormadan, “Senin adın Kök olsun,” dedi, “karekök işareti çok bilge bir semboldür, tüm sayıları içine alabilir.” Oğluma Kök adını taktıktan sonra sonra beni anımsamak için kol ağzına iliştirdiği “yeni bakıcı kadın ve onun on yaşındaki oğlu” ifadesinin yanına bir de $\sqrt{\quad}$ ’ü ekledi.

Birgün, Profesör’ün yükünü biraz olsun hafifletmek amacıyla yaka kartı hazırlama işine giriştim. Böylece Profesör karşısındakinin kim olduğunu anlamak için hep kendi üzerine iliştirmiş olduğu tüm notlara tek tek bakmak zorunda kalmayacaktı, bunun yerine bizler yaka kartı takarsak etrafını tanıması daha kolay olabilirdi. Mesela oğluma da okuldan çıkıp Profesör’ün evine gelirken okul kimliğini çıkartıp onun yerine benim hazırladığım “Kök” yazan yaka kartını takmasını söyledim. Yaka kartı görünüş itibariyle ne kadar sıradan olursa olsun Profesör’ün hayatını kolaylaştırdığı için bence mükemmel bir buluştu, ancak nedense bu buluş hayatımıza umduğum ölçüde değişiklik getirmedi. Beni yine eskisi gibi elimi sıkarak, oğlumu ise gördüğü gibi kucaklayarak karşılıyordu.

>Oğlum da kısa zamanda Profesör’e alıştı ve karşılanma şeklinden de oldukça hoşnuttu. Normalde başından hiç çıkarmadığı şapkasını artık takmıyor, sanki Kök adını almaya değer bulunan, gurur duyduğu saçlarını sergiliyordu. Profesör bu karşılamalar esnasında istisnasız her zaman “√” üstüne repliklerini söylüyordu. İş sözleşmesine göre akşam yemeğini altıda hazırlamam ve yedide ortalığı toplayarak çıkmam gerekiyordu. Fakat oğlum gelmeye başladıktan sonra Profesör bu şartı da biraz değiştirdi Profesör’ün hesabına göre bizim eve dönmemiz, benim akşam yemeğini hazırlamam ve oğlumun yemek yemesi akşam sekizi buluyordu. Benim hazırladığım yemeği yetişkin biri, aç bir çocuğun gözü önünde fütursuzca nasıl yiyebilirdi? Bu kabul edilebilir bir şey değildi. Zaten bir çocuğun akşam sekizde yemeğini yemiş ve yatmış olması gerekiyordu, hiçbir ebeveyn çocuğunun akşam sekizde yatmasına engel olamazdı. Bu haksızlık olurdu, çünkü bir çocuk ancak uyuduğu saatlerde büyürdü. Ona göre savunduğu tez gayet bilimsel olduğu için ben de bağlı olduğum Akebono Temizlik Ajansı’yla görüşüp akşam yemeğinin ücretimden düşülmesini talep etmeye karar verdim.

O güne kadar hazırladığım yemekler için bir kez bile teşekkür etmemiş olan Profesör’ün yaklaşımının –ne gariptir ki– ilk defa oğlumun bizle birlikte olduğu akşam yemeğinde değiştiğine tanık olacaktım. Ayrıca Profesör, artık yemek yerken sandalyesinde dik oturuyor ve çiğnerken ağzını şapırdatmamaya, masaya çorba damlatmamaya özen gösteriyordu. Bunların hepsi masada sadece ikimiz olduğumuzda gördüğüm garipliklerdi.

“Senin gittiğin okulun adı ne? Öğretmenin iyi mi? Harçlığın ne kadar? Bugün öğlen yemeğinde ne vardı? Büyüyünce ne olacaksın?”

Tavuğuna limon sıkarken ve çorbadan havuçları ayıklarken Profesör, Kök’e hiç duraksamadan hatta geçmişle ya da gelecekle ilgili olduğuna aldırmadan art arda sorular soruyordu.

Sofrada mümkün olduğunca huzurlu bir ortam yaratmaya çalıştığı aşikârdı. Kök sorulara üstünkörü cevaplar verse de Profesör onu can kulağıyla dinliyor ve anlamadığı, bağlantı kuramadığı yerlerde bile bozuntuya vermiyordu. Birlikte yemek yerken sessizliğe gömülmeden, neşeli, eğlenceli bir ortam yaratmak için gösterdiği çabalara şükran duyuyorum.

Bir çocuğu neşelendirmekle kalmıyor, Kök masaya direklerini dayadığında ya da yemek tabağını takırdattığında ya da görgü kurallarına aykırı başka bir şey yaptığında (ki bu tür şeyleri kendisi yalnız yediği yemeklerde fazlasıyla yapıyordu) onu nazikçe uyarıyor ve düzeltiyordu.

“Çok yemezsen olmaz, büyümek çocukların işidir,” diyerek oğlumun yemek yemesi için uğraşıyordu.

“Sınıfta boyu en kısa çocuk benim,” dedi Kök.

“Bunun moralini bozmasına izin verme, ama şimdi senin enerji toplama zamanın, çok yemek yiyeceksin, sonra birden boy atacaksın; işte o zaman kemiklerin uzayacak, sesin de kalınlaşacak,” diye onu ikna etmeye çalışıyordu Profesör.

“Size de öyle mi oldu Profesör?”

“Hayır, çocuk, maalesef amcan enerjisini boşa ve gereksiz yerlere harcadı.

“Gereksiz yere mi harcadı, nasıl?” Oğlum anlamamış olacaktı ki bu soruyu sordu.

Tek bir arkadaşım vardı ama biz pek spor yapmazdık, oyun oynamazdık.”

“Arkadaşınız hasta mıydı yoksa?”

“Hayır, tam tersi geniş omuzlu, güçlü kuvvetli biriydi fakat o benim beynimin içindeydi, ben onunla sadece zihnimde oynayabiliyordum bu yüzden pek spor yapmadım, enerjimi doğru kullanmadım, sonuç olarak kemiklerim de gelişmedi.”

“Aaa anladım, biliyorum o arkadaşınız sayılardı değil mi? Siz bir matematik şampiyonuymuşsunuz, annemden duymuştum bunu.”

Oğlumun böyle hemen tepki vermesi Profesör’ün hoşuna gitmiş olmalıydı ki, “Sen ne kadar tezcanlısın öyle, kulakların da çok iyi duyuyormuş,” diye şaka yaptı. “Evet, benim sayılardan başka arkadaşım olmadı bu sebeple de kemiklerimi geliştirecek oyunlar oynayıp sağlıklı büyüyemedim. Anlaşıldı mı? Bu yüzden de artık tabağında yemek bırakmak yok. Eğer karnın doymazsa bu amcanın tabağındaki yemeği de her zaman isteyip çekinmeden yiyebilirsin tamam mı?” dedi.

“Tamam, teşekkür ederim,” diyen oğlum da o günden sonra tabağında yemek bırakmayan ve iştahlı bir çocuk oldu. Hatta Profesör’ün uyarılarını dikkate alarak onu memnun etmek istercesine ikinci tabak yemeği yiyor, arada heyecanlı bir şekilde fıldır fıldır gözlerle odanın içindeki ve Profesör’ün üstündeki notlara göz gezdiriyordu. Bu esnada ben de yarın salataya çiğ havuç koysam acaba Kök’e her daim örnek olmaya çalışan Profesör bu sefer nasıl tepki verir acaba, diye düşünüp kendimce hain planlar yapmaya başladım, bir taraftan da gayriihtiyari bir gülümsemeyle ikisinin konuşmalarına kulak kabartıyordum.

Kök, küçüklüğünden beri pek şımartılmamış bir çocuktü. Aslında onu doğumdan sonra ilk gördüğümde hissettiğim şey sevinçten çok endişeydi. Göz kapaklarında, kulağında, topuklarında daha rahminin ıslaklığını taşıyordu, gözleri yarı kapalıydı ama uyumuyordu, biraz iri olduğu için kundaktan çıkan ellerini ve ayaklarını yavaş hareketlerle oynatıyordu. Ona bakarken bebeğin yanlışılla bana getirildiğini, hatta cezalandırıldığı için bana getirilmiş olduğunu düşünmüştüm.

18 yaşında, cahil ve yalnızdım. Sabahtan beri çektiğim sancılar yüzünden avurtlarım çökmüştü, saç diplerime kadar terlemiş doğum esnasında ıslanan pijamalarla berbat bir haldeydim, pis kokuyordum. Çift sıra on beş bebek yatağının arasında gözü açık olan sadece benimkiydi, havanın yeni aydınlandığı saatlerdi. İçeride beyaz önlüklü doktorlardan başka kimse yoktu, lobi de oldukça tenhaydı. Bebek kendisine zarar vermesin diye eline takılan eldiveni çıkarmış parmaklarını görebilmiştım; ne kadar da ufaktı, morumsu bir renkteydi.

“Afedersiniz, bir ricam olacak,” dediğimde beni duyan bir görevli hızlı adımlarla yanıma gelmişti. “Bebeğimin tırnaklarını kesmenizi istiyorum, çok fazla hareket ediyor, yüzünü yırtar diye endişeleniyorum,” demiştım.

Acaba kendimi iyi bir anne olacağıma mı inandırmaya çalışıyordum? Maalesef, aklım ermeye başladığı zamandan beri aklımda baba imajı oluşmamıştı. Annem, kendisiyle asla evlenmeyecek birine aşık olmuş, beni doğurup tek başına yetiştirmişti. Bildim bileli annem bir düğün salonunda çalışıyordu. Çekirdekten başlamıştı; sırasıyla süsleme, giydirme, çiçek bezeme, masa düzenleme sorumlusu olarak çalışmış kendi alanında işletme belgesini de alarak nihayet işinin sahibi olmuştu. Yenilmesi güç, zorluklara dayanabilecek bir kadındı. Başkalarının, kızının babasız ve fakir bir hayat yaşadığını düşünmesine tahammül edemezdi. Fakir olduğumuz zamanlarda bile fakirliğimizi hissettirmeden, gönlü zengin yaşamamız için çok gayret etmişti. Müşterilerden artakalanlardan bana bir şeyler dikmek için kumaş siparişi verirdi; benim giysilerimin hepsini elleriyle dikmişti. Hatta düğün salonunda görevli org sanatçısıyla pazarlık ederek boş zamanlarında bana piyano çalmayı

öğretmesini sağlamış, düğün salonunu süsleyen çiçekleri eve getirip pencere pervazına koymuş ve evimizi güzel bir yer haline getirmişti.

Benim ev işlerini öğrenmem küçükken evde annemin yerine temizlik yapmamla başladı. Daha iki yaşındayken, altıma kaçırdığım için banyo sonrası kalan suyla çamaşırimi yıkamaya çalıştığımı anımsıyorum. İlk yemeğim olan sosisli erişteyi yaptığımda daha ilkokula başlamamıştım, sosisleri nasıl da ince ince kıymıştım. Kısacası ben Kök'ün yaşındayken, ev işlerinin yanı sıra, fatura yatırmadan tutun da mahalle sakinleri toplantısına katılmaya kadar elimden her şey geliyordu.

Annem babamla ilgili onun çok yakışıklı ve mükemmel biri olduğunu anlattı sadece. Onun hakkında kötü tek bir kelime bile etmedi. Öğrendiğim kadarıyla babam bir restoran işletmecisiydi, fakat annem onunla ilgili diğer detayları benden saklar sadece güzel şeyleri tekrarlar dururdu. Uzun boylu, İngilizcesi düzgün, opera seven, hoşgörülü, güleryüzlü ve herkesi kucaklayan bir adam olduğunu öğrenmiştim. Zihnimde babamı bir model gibi poz verirken canlandırmıştım, ben ne kadar yaklaşırsam yaklaşayım o uzaklaşıyor bana elini bile uzatmıyor gibiydi. Babamın neden bizimle olmadığını, bize maddi destek bile vermediğini ve zor bir hayat yaşamamızın sebebinin o olduğunu ergenlik çağına geldiğimde düşünmeye başlamıştım. Sonraları onu hakkında daha fazla bir şey öğrenmeye yanaşmadım. Sadece annemin hayallerine sessizce ortaklık ediyordum.

Annem in hayallerini yıkan şey, elleriyle elbise dikmeyi, piyano çalmayı öğrettiği, çiçeklerle bezediği kızının tıpkı kendisi gibi evlenmeden hamile kalması olmuştu. Lise 3'e geçtim ve hamile kaldım. Sevgilim, yarı zamanlı çalıştığım işyerinde tanıştığım Elektronik Bölümü'nde okuyan bir üniversite öğrencisiydi. Sakin, ağırbaşlı ve oldukça bilgili biriydi, fakat ilişkimiz için bir sorumluluk almadı. Beni etkiledi, ama elektronik üzerine bilgisi olsa da insanlıktan nasibini almamış olduğu için bana hiç yardımı olmadı ve zamanla tamamen değiştiği için hayatımdan çıkıp gitti. Ne gariptir ki annemle babasız çocuk dünyaya getirmek konusunda aynı kaderi paylaştık. Aynı hatayı ben de yaptığımdan annemin öfkesi uzunca bir süre dinmedi. Artık acı ile öfke birbirine karışmıştı. Baskın karakterli biri olduğu için annem ne benim ruh halimin ne de sorunlarımın farkındaydı. Bu sebeple hamileliğimin yirmi ikinci haftasını geçirdikten sonra evden ayrıldım ve çok uzun süre annemden hiç haber alamadım.

Bebeğimi hastaneden eve getirdiğimde, ev dediğim yer annelere özel kurulmuş bir anne çocuk lojmanıydı, bizi karşılayan kişi kurumun yöneticisi yaşlı bir kadındı. Oğlumun babasının bende kalan tek resmini hastanede oğlumun göbek bağına içine koyup verdikleri küçük bir ahşap kutu içinde sakladım. Çocuğuma bakacak bir yuva buldum ve hemen Temizlik Ajansı'nın mülakatlarına katılma kararı aldım, çünkü çalışabileceğim başka yapabileceğim iş yoktu. Annemle aramız oğlum ilkokula başlamadan önce düzeldi; bir gün postayla bir sırt çantası hediye geldiği zaman oğlum artık iyice büyümüş okula başlayacak yaşa gelmişti. Annem hiç değişmemiş hala düğün salonunu işletiyordu. Duygularım uyanmıştı, bağlılık duyduğumuz insanın varlığını yeniden kazanmak beni çok rahatlatmıştı ama maalesef çok geçmeden annem beyin kanaması geçirdi ve onu bu sefer ebediyen kaybettik. Bu sebeptendir, Profesör'ün oğlumu kucakladığını görünce çok sevinmişim.

Kök'ün de katılımıyla üçümüzün hayatı yeni ritmine kavuştu. Benim işimdeyse akşam yemeğinin üç kişilik hazırlanmasından başka bir değişiklik olmamıştı. İşin en yoğun olduğu gün cumaydı, haftasonu için yemek hazırlayıp dondurucuya bırakmam gerekiyordu. Hazırlamış olduğum köfte, salata ve patates püresiyle ne yapması gerektiğini, yemekleri hangi sırayla mikrodalgaya koyması gerektiğini Profesör'e anlatıyordum. Defalarca anlatsam da Profesör mikrodalgayı nasıl kullanacağını

öğrenememişti. Bir pazartesi eve geldiğimde Profesör'ün haftasonu için hazırladığım her şeyi yediğini görünce çok şaşırdım. Dondurulmuş köfteler buzluktan çıkarılmış, mikrodalgada ısıtılmış ve afiyetle yenmiş olacaktı ki kaplar yıkanmış ve dolabın içine yerleştirilmişti. Benim olmadığım o günlerde kesinlikle o yaşlı kadın gelmiş ve yardım etmiş olmalıydı. Peki, ben varken neden hiç ortalıkta görünmüyordu? Doğrusu, yaşlı kadının kendi eviyle Profesör'ün evi arasına bir sınır çekmesini anlayamıyordum, bir sonraki işim bu yaşlı kadının kim olduğunu ortaya çıkarmak olacaktı.

Profesör için çözülmesi gereken yegâne problem sayılardı. Uzun saatler boyunca konsantre olup çözdüğü denklemlerin üstesinden geldiği için hiçbir memnuniyet belirtisi göstermiyordu. Ödül olan parayı kazanmasına rağmen. “Bu sadece basit bir problemdi,” dedi, “bir oyun.” Sesi hüzünlü bile sayılabilirdi.

“Soruyu hazırlayan zaten cevabı biliyor; problem çözmek bir rehberin izinde dağa tırmanmaya benzer. Matematikte gerçek, geçilmiş tüm patikalardan uzakta, hiç kimsenin bilmediği başka bir yerdedir. Çözüm her zaman dağın tepesinde değildir; bazen bir kayanın bazen de bir vadinin derinliklerinde hatta bir taşın içinde bile olabilir,” dedi.

Akşam Kök'ün, “Ben geldim!” dediğini duyunca, Profesör ne kadar konsantre olursa olsun işini gücünü bırakıp kapıda belirliyordu. Düşündüğü zamanlarda onu rahatsız etmemden son derece rahatsız olan Profesör, şimdi Kök için tereddüt etmeden konsantrasyonunu bozabiliyordu. Çoğu zaman Kök, sadece çantasını bırakıp arkadaşıyla beyzbol oynamak için soluğu bahçede alıyordu. O zamanlarda Profesör kös kös odasına dönerek çalışmasına devam ediyordu. Bu yüzden Profesör yağmurlu günlerde mutlu olur ve sevincini, “Bugün Kök'le beraber matematik ödevini yapabileceğiz,” diyerek belli ederdi.

Bir gün Kök, “Profesör'ün odasında ders çalışınca kendimi daha zeki hissediyorum,” dedi. Kök'le beraber yaşadığımız evde bir kitaplık bile olmadığı için Profesör'ün odasındaki kitap yığınları ona çok ilginç gelmişti. Profesör çalışma masasının üstünde üniversite defterlerini, klipsleri, silgi tozlarını eliyle kenara itip Kök'e yer açtıktan sonra onunla sayıların derinliğine iniyorlardı. Acaba lise mezunu biri bile ilkokul çocuğuna matematik öğretebilir miydi, yoksa hakikaten bunun için özel bir yetenek mi gerekiyor, diye düşünmekten kendimi alamıyordum. Profesör, kesirli sayıları ve oranları çocuğunun ödevlerine yardım etmek isteyen her anne babanın bunu yapması gerektiğini düşündürtecek kadar güzel öğretiyordu.

$$355 \times 840 = \dots$$

$$6239 : 23 = \dots$$

$$4.62 + 2.74 = \dots$$

$$5\frac{2}{7} - 2\frac{1}{7} = \dots$$

Profesör problem ne kadar zor olursa olsun önce sesli okurdu.

“Matematik probleminin müzik gibi bir ritmi vardır. Eğer ritmi yakalayabilirsen problemin bütününe görmüş olur ve tuzaklardan kurtularak sonuca daha kolay ulaşabilirsin.

Kök, odanın öbür köşesine sesleniyor gibi yüksek sesle. “2 mendil ve 2 çorabın fiyatı 380 yen, yine aynı mendilden 2, fakat aynı çoraptan 5 çift alınca ödediğim miktar 710 yen.” Profesör'ün nasihati doğrultusunda problemi sesli sesli okuyordu.

“Peki, söyle bakalım, gözümüzü nereye dikmemiz gerekiyormuş?”

“Hımm, aslında biraz zor bir soru gibi, hatta şimdiye kadarki problemlerin içinde en zorlusu

diyebilirim, fakat şunu da söylemeliyim ki demin problemi yüksek sesle pek güzel okudun. Aslına bakarsan bu problem 3 cümleinin içinde yer alıyor. Mendil ve çoraptan 3 kez bahsedilmiş ve tabii bunların kaç adet alındığı ve toplam fiyatları da verilmiş. Üstelik ritim içinde tekrar ediliyor, sanki problemin kokusu buradan çıkıyor.” diyerek kendince açıklama getiriyordu. Profesör, Kök’ü pohpohlayıp dururken zaman geçmiş fakat problemin çözümü için kök hiç ilerleme kaydetmemişti. Kök problemi çözmek için nereye yönelirse başarısız olunca Profesör hemen müdahale edip durumu kontrol altına alıyordu.

“Pekâlâ, nereden başlayalım?”

“Biraz zor görünüyor.”

“Haklısın. Bu ödevindeki en zor problem fakat çok güzel okudun. Dikkat edersen problem üç cümleden oluşuyor. Çoraplar ve mendiller 3’er defa anlatılmış ve sen aralarındaki ritmi duyuyormusun; bir sürü çorap, bir sürü mendil. Bak sıkıcı bir problemde bir şiir yarattın.”

Profesör, Kök’ü övmekten asla geri durmuyordu. Çok zaman geçmesine rağmen çok az ilerleme kaydetseler de kontrolü elden bırakmıyor, nehrin dibinden altın çıkarmaya çalışan bir madenci gibi Kök her sıkıştığında övecek bir şey buluyordu.

“İstersen bu alışverişi anlatan bir resim çizelim. Öncelikle 2 mendil vardı, sonra 2 çift çorap.”

“Bunlar çoraba benzemiyor,” diye bağırdı Kök, “o çizdiğin daha çok bir tırtılı andırıyor, ver ben çizip sana göstereyim.”

“Hımm, evet ne demek istediğini şimdi anladım, benim çizdiğim tırtıla benziyor gerçekten,” dedi Profesör.

“Adam aynı sayıda mendil alıyor fakat çoraptan daha çok alıyor. 5 çift çizmek de kolay değil. Benimkiler de artık tırtıla benziyor!” dedi Kök.

“Hayır, gayet harika çizdin, aynen söylediğin gibi sadece çorapların sayısında artış olunca ödenen para da arttı, fiyatın ne tadar arttığını hesaplayalım şimdi de...” dedi Profesör, “710’dan 380’i çıkarmalıyız, sonucu silmeyelim. Bak, her zaman sayfamızın bir yerinde yaptığımız hesaplar dursun, her sayının, her formülün bir anlamı var, çünkü özenli çalışırsak yazıp çizdikten sonra silmemize gerek kalmaz.”

“Ben genelde atılacak kağıtların arkasında hesap yapıyorum,” dedi Kök.

“Evet, ama her formülün ve sayının bir anlam var, onlara düzgün davranmak gerekmez mi?”

Ben de yatağa oturup örgü örüyordum. İkisi ödevlere başlayınca ben de kendi meşgalemi elime alıyordum. Elimden geldiğince onlara katılmaya çalışsam da ütü yaparken ya da halı temizlerken ya da mutfakta iş yaparken içeriden gelen kahkahaları duydukça kendimi dışlanmış hissediyor, oracıkta yalnızlığımı büyütüyor, onlar tarafından oyuna dâhil edilmeyi ve onlara katılmayı daha da çok istiyordum.

Çalışma odasındaki açık pencereden yağmurun sesi geliyordu sanki gökyüzü onların olduğu tarafta yere daha yakındı. Bahçe tarafı daha ziyade ağaçlık olduğu için akşamları bile perdeleri kapatmamıza gerek olmuyordu, ışığın yardımıyla cama yansıyan akislerini görmüştüm. Yağmurun yardımıyla evdeki kâğıt kokusu her zamankinden daha da baskın hale geliyordu.

“Aynen öyle, aynen öyle, bölene kadar bekle, bak o buranın.” diyordu Profesör, “bak gördün mü önce 1 çift çorabın fiyatını bulduk, 110 yenmiş.”

Biraz daha ciddi bir ses tonuyla, “Evet işte bundan sonrası için gevşemek yok, mendiller daha yüksek fiyatlı gibi, ne dersin?” diye soruyordu Profesör.

“Evet, sanırım sayı küçükse daha kolay hesaplayabiliriz,” diye ekliyordu.

Kök boyundan yüksek masanın üzerine yüzünü yaklaştırdı ve sonra uzanarak doğruldu, ısıırık izleriyle dolu kalemi eline aldı. Profesör rahat ve huzurlu bir ruh hali içinde bağdaş kurmuş, sakalını sıvazlayarak Kök'ün soru çözüşünü izliyordu. Artık o yaşlı bir Profesör olduğu için fikirlerini, analizlerini takip edecek öğrencileri yoktu, sadece kanatlarının altına aldığı küçük bir çocuk vardı. İkisinin çalışmaları uyum içinde devam ediyordu. Yazdıklarının silinip düzeltilmesi gerektiğinde Profesör'ün ön dişlerini gıcırdatması da yağmurun sesiyle beraber duyuluyordu.

“Sırayla ve ayrı ayrı yazayım mı? Okulda öğretmenim sayıları tek tek işlem içinde yerine koymazsam kızıyor da...” diye sordu Kök.

“Yanlış yapmaman için ilgilenmesi gerek, kızmak da ne demek? Garip bir öğretmenmiş.”

“Hımm, biraz öyledir. 110 ile 2'yi çarparsak sonuç 220. Bunu 380'den çıkarırsak sonuç 160, ve $160/2 = 80$ Yaptım! Bir mendilin fiyatı 80 yen çıktı.”

“Doğru cevap, hem de ispatı olan bir doğru cevap,” dedi Profesör ve oğlumun başını okşadı. Profesör, Kök'ün sert ve kabarık saçlarını okşarken Kök de Profesör'ün yüzündeki mutluluğu kaçırmamak için başını yukarı kaldırmış ona bakmaya çalışıyordu.

“Bu amca da sana ödev verse olur mu peki?” diye sordu Profesör.

“Nasıl?”

“O kadar yüzünü buruşturmana sebep olacak bir şey değil ki bu; madem beraber ders yapıyoruz ben de sana biraz öğretmenlik yapıp ödev vermek istiyorum.”

“Bu çok kötüü!” diye isyan etti Kök.

“Sadece bir soru, lütfen! 1'den 10'a kadar sayıları toplarsak kaç eder?”

“Niye bu kadar basit bir soru soruyorsun Profesör? hemen yaparım. Fakat eğer Profesör bana istediği gibi ödev veriyorsa benim de bir ricam olabilir mi? Radyonun tamir edilmesini istiyorum, çünkü buraya gelince beyzbol maçlarını takip edemiyorum, televizyon da yok zaten, radyo da bozuk!”

“Hımm, anlıyorum demek sen o kadar profesyonel beyzbolcusun,” dedi Profesör, Kök'ün başının üstüne yavaşça elini koydu ve iç çekti.

“Peki söyle bakalım, hangi takımı tutuyorsun?”

“Şapkamdan anlaşılmıyor mu? Tigers tabii ki.

Kök eve geldiği gibi çıkartıp sırt çantasının yanına fırlatmayı âdet edindiği kasketini alıp hemen başına taktı.

“Hımm, Tigers mı? Demek Tigers...” diye kendi kendine mırıldandı Profesör. “Ben Enatsu'ya hayranım, Tigers'ın as oyuncusu olan Enatsu ya...”

“Aa öyle mi, çok iyi! Giants'ı tuttuğunuzu sanıyordum, dedi Kök ve devam etti, “peki, o zaman bu radyo kesinlikle onarılmalı, öyle değil mi?” diye ısrar etti Kök.

Profesör'ün zihni gene meşguldü ve kendi kendine mırıldanıyordu. Durumu kurtarmak için dikiş kutusunun kapağını kapatıp yataktan kalktı, yanlarına giderek, “Haydi bakalım, akşam yemeği yiyeceğiz,” dedim.

Nihayet, Profesör'ü dışarı çıkarmayı başarabilmişim. Ben bu eve gelip gitmeye başladığımdan beri Profesör'ün değil dışarı adımını atmak bahçeye bile çıktığını görmemiştim, fakat sağlığı için biraz temiz havaya ihtiyacı olduğunu artık anlamalıydı.

“Ne kadar güzel bir hava,” diye lafa girdim ki bu kesinlikle yalan değildi, “biraz dışarı çıkıp yürüyüş yapsak sonra da saçınızı kestirmeye berbere gitsek nasıl olur?”

“Eee, bunları ne için yapacaktınız?” dedi Profesör, yakın gözlüğünün üstünden bunun angarya bir iş olduğunu ima eden bir bakış atarak.

“Amacımızın olmaması daha iyi değil mi? Üstelik kiraz ağaçları henüz çiçeklerini de dökmedi, uzun uzun kiraz çiçeklerini izleriz, oradan da berbere gideriz. Emin olun ferahlayacaksınız.”

“Eğer benim rahatlamam için çıkacaksak, ben şimdi de son derece rahatım bilesin,” diye cevabı yapıştırdı Profesör.

“Tamam, ama sizin de bildiğiniz gibi biraz ayakları hareket ettirmek kan dolaşımını hızlandırır, beyne kan giderse daha müthiş fikirler gelebilir aklınıza,” diyerek politik bir deneme daha yapmışım. Buna karşılık profesörün cevabı yine hayırdı. “Ayaklar ile baş farklı yönlerde bakıyor ama... daha neler...” diye savunmaya geçti. Ben de pes etmeksizin. Saçlarınızı kestirirseniz emin olun biraz daha yakışıklı görüneceksiniz,” diyerek dışarı çıkmasını sağlayacak diğer sebepleri de saymaya hazırlanıyordum ki yaptığım baskıya dayanamayıp elindeki kitabı kapattı. Ayakkabılıkta derisi çatlamış ve oldukça eski tek bir çift ayakkabı vardı. Ayakkabılarını fırçalarken bana dönerek bir kaç kez hatırlattı. “Ne güzel, sen de benimle geliyorsun, saçımı kestirirken sakın beni oralarda bırakma!”

Tamam, problem yok, yanınızdayım,” dedim usulca.

Ne kadar fırçalanırsa fırçalansın ayakkabılar o kadar eskiydi ki asla temizliği anlaşılamazdı. Kendi üzerine iliştirdiği notlarıyla ne yapacağı ayrı bir problemdi. Bu halde sokağa çıkarsa insanların ona garip garip bakacağı kesindi. Notları çıkartsak nasıl olur demekle dememek arasında kalmışım ki Profesör bu durum bir sorun oluşturmuyormuş gibi davrandığı için ben de üzerinde durmamaya karar verdim. Profesör güneş açan gökyüzüne bir kez bile kafasını kaldırıp bakmadan, etrafında her zamankinden farklı bir manzara olmasına ve çeşit çeşit dükkanların bulunmasına rağmen, sokak köpeklerini bile görmeden bakışlarını sadece kendi ayaklarına dikerek beceriksizce yürüyordu. Rahat olmak bir yana, yürüyüşüne gereksiz yere dikkat gösterip gergin görünüyordu.

“Aaa, şuraya bakın kiraz ağaçları çiçek açmış!” deyip konuşma başlatmaya çalışıyordum, maalesef sesim boşlukta yankılanıyordu. Profesör dışarıda gözüme sanki daha bir yaşlı görünmüştü... Bir an önce saç kestirme işini halletmek için doğruca berbere gitmeliydik. Berber bizim içeri girişimizle nazıkçe kafasını bize çevirdi. Garip görünüşümüzü yadırgar gibi olduysa da hemen müşteri olduğumuzu farkedip selam verdi. Bizi baba kız sanmış olacaktı ki, “Oo, ne güzel, kızınız sizi yalnız bırakmamış.” dedi. Ne Profesör ne ben berberi düzeltmeye yeltendik. Saç tıraşı olmaya gelen diğer beylerin arasına oturup Profesör'ün tıraşının bitmesini bekledim, fakat Profesör'ün öyle çekingen ve korkulu bir duruşu vardı ki saçlarını örten kepi çıkarırken Profesör'ün daha önce berberde kötü bir hatırası olabileceğini düşündürdü. Kollarını göğsünde kavuşturdu, kendini kasti,

tırnakları neredeyse kollarına geçecekti, alını kırışmıştı. Berber gelişi güzel konuşup onu rahatlatmaya çalıştıysa da vaziyeti değişmiyordu. Profesör ancak berbere ayakkabı numarasını, ardından da telefon numarasını sorunca gerginliğini atabilmişti. Fakat yine de aynadan bana bakıyor, ona söz verdiğim gibi orada bekleyip beklemediğimi anlamak istiyordu. O sırada berber biraz olsun kesmeyi durdurmalıydı ve Profesör'ün endişesinin geçmesini beklemeliydi ama durmadı ben de hiçbir müdahalede bulunmadan oturmaya devam ettim. Aynadan bana bakan Profesör'e gülümseyerek tek elimi kaldırıp, "Ben buradayım," anlamında selam verdim. Makas hareketleriyle Profesör'ün kır saçları tutam tutam yere düşmeye başlamıştı. Berber, Profesör'ün saçlarının tutunmakta olduğu kafatasının içinde yüz milyonlarca sayının arasındaki asal sayıları bildiğini bilemezdi ve elbette benim doğum günümü oluşturan sayılarla Profesör'e ödül olarak verilen saatin içindeki sayının gizemi hakkında da bir fikri olamazdı. Böyle düşününce her nedense şefkat duydum ve o an Profesör'e aydınlık bir gülümseme gönderdim.

Berberden çıkınca içinde tenis kortu da bulunan büyükçe bir parkta Profesör'le birlikte banklardan birine oturup birer bardak kahve içtik. Rüzgâr estikçe kiraz ağaçlarının yaprakları yavaş yavaş sallanıyordu ve Profesör'ün yüzüne profilden güneş ışığı vuruyordu. Anlaşılan Profesör tam o anda hafızasının yeniden silindiği bir anı yaşıyordu ki elindeki kahve bardağına gözlerini dikti, ne içtiğini anlamak ister gibiydi.

"Umdüğumdan daha da yakışıklı oldunuz," dedim.

Ona bu şakayı yapmadan önce, ilk defa burnuma kâğıt kokusu değil de tıraş kremi kokusu gelmişti.

"Sizin üniversitede hocalık yaptığınız bölüm, matematiğin hangi branşıydı?"

Anlayacağını düşünmesem de başka herhangi bir konudan bahsetmektense bunun çok daha ilgisini çekebilecek bir konu olduğunu düşünerek sormuştum bu soruyu. Profesör kahvesini fondip yapıp. "Matematiğin Kraliçesi gibi bir alandı," dedi, "bir kraliçe kadar güzel, asil, fakat şeytan kadar şaşırtmaca dolu bir alandır benim uzmanlığım," diye açıklamasının devamını getirdi.

"Kısaca ifade etmek gerekirse herkesin aşına olduğu 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 gibi sayıların ilişkisini inceliyordum," dedi. İlk defa matematiğin bir kraliçe gibi olduğuna dair bir tanımlama yapıyordu, bir aşk hikâyesi anlatmaya başlayacak gibiydi. Uzaktan tenis topuna vurma sesleri geliyor, bebek arabasıyla yürüyüş yapan anne babalar, koşuya çıkanlar, bisikletle dolaşanlar önümüzden geçiyorlardı.

"Bu sayılar arasındaki ilişkileri inceliyordunuz değil mi?" diye sordum.

"Evet, bu doğru. Biz doğmadan önce de varolan sayıları keşfediyordum, sadece Tanrı'nın defterinde açıklaması bulunan ki bu defteri nerede bulabileceğimizi de hiçbir zaman bilemeyiz... Orada bir yerlerde..." derken Profesör uzakta bir noktaya gözlerini dikmişti ve bunu genellikle düşünürken yapardı.

"Cambridge'de okurken tam katsayılı kübik formlar hakkındaki Artin teoremi üzerinde çalıştım. Daire yöntemini kullandım; cebirsel geometri, tam sayı teoremi ve Diyofantus Denklemi'nden yararlandım. Artin Teoremi'ne uymayan kübik bir form peşindeydim. Sonunda spesifik koşullar altında, sadece belirli bir form için işe yarayan bir ispat buldum," dedi.

Profesör oturduğumuz bankın altından bir çöp koparıp kuma bir şeyler çizmeye başladı, elbette ben konuya yabancı olduğumdan çizdiğinin ne olduğunu anlamıyordum. Çizdiği şeylerin içinde hem sayılar hem harfler vardı, çizmeye devam ediyordu. Kullandığı kelimelerin birini bile anlamasam da çizdiği şeylerin birbiriyle bağlantısı olduğunu görüyordum. Yavaş yavaş kendine güveni gelmiş, berberdeki gergin ruh halinden eser kalmamıştı. Profesör elindeki çöple durmadan yere bir şeyler çiziyordu. Artık ayaklarının altında büyük bir alana çizilmiş, denklemlerden oluşan bir teorem

yatıyordu.

“Benim bu keşfime dair yorumun yok mu?” dediğinde çöple yazmayı bırakıp, aslında bunun kendisinin bile adlandıramadığı bir şey olduğunu söylemişti. Öte yandan hayranlıkla formüle bakakalmıştı ve kendisinden daha üstün birinin olmadığına inanıyordu.

O esnada, “28’in bölenleri toplamı 28’dir,” dedim.

“Hıı?”

Profesör, Artin Teoremi’ne dair düşündüklerini söylemeyi sürdürdü.

Yere, $28 = 1 + 2 + 4 + 7 + 14$ yazdı.

“Yetkin sayı işte budur,” dedi.

Ben de dediğini tekrarlamaktan keyif alır gibi “Kusursuz sayı,” dedim.

Aslında en küçük yetkin sayı 6’dır. $6 = 2 + 3 + 1$ yazdı.

“Aa evet, çok basitmiş.”

“Olur mu öyle şey, tüm mükemmelliğini içinde barındırmasıyla çok değerli bir sayıdır. 496 da kusursuzdur. $496 = 1 + 2 + 4 + 8 + 16 + 31 + 62 + 124 + 248$. Sonraki de 8.128 olabilir, ondan sonraki de 33 550.336, daha daha sonraki 8.589.869.056...”

Sayılar büyüdükçe yetkin sayıları bulup çıkarmak zorlaşıyordu. Profesör’ün yüz milyonluk bir sayının basamakları üzerine hiç zorlanmadan hesap yapabilmesine çok şaşırmıştım. Elbette, yetkin sayıların dışındaki sayıların bölenlerinin toplamı bazıları için kendinden büyüktü bazıları için küçüktü. Bölenleri toplamı kendinden büyük çıkarsa aşkın sayı, küçük çıkarsa yetersiz sayıydı.

“İlk bakışta gerçekten adlarından da açıkça belli olmuyor mu zaten?” diye sordu Profesör.

18: $1 + 2 + 3 + 6 + 9 = 21$ ediyor, dolayısıyla bölenleri toplamı kendisinden büyüktü, aşkın sayıydı.

14’ün bölenleri toplamı 14: $1 + 2 + 7 = 10$ yani yetersiz sayıydı. 18 ile 14’ü düşünmeye başlamıştım, Profesör’den bu açıklamaları duyduktan sonra bu iki sayı artık benim için sadece basit birer sayı olamazdı. 18 sayısı içten içe büyük bir yük taşıyordu, 14 sayısı ise sessiz sedasız kendine yetmeye çalışıyordu.

“Ne gariptir ki bölenleri toplamı kendinden bir küçüğünü veren sayı varken, bir büyüğünü veren sayı hiç yok; aslında birileri böyle bir sayıyı henüz bulmamış demek daha doğru olur” dedi Profesör.

“Niye bulunamamış acaba?” diye sordum.

“Bunun cevabı sadece Tanrı’nın defterinde yazıyor,” dedi.

Güneş ışınları artık eğik gelmeye başlamıştı, parktaki küçük göl üzerinde uçuşan sinekler parlıyordu. Profesör’ün göğsünde yamuk duran “benim hafızam seksen dakikadır” yazısı gözüme ilişti ve elimi uzatarak o yazıyı düzelttim.

“Bir şey daha, sana mükemmel sayının karakterini göstereyim,” dedi ve yine elindeki çöple yere bir şeyler çizmeye başladı.

“Bölenleri toplamı kendinden büyük olan sayılar da süregelen doğal sayıların arasındadır,” dedi ve kolunu bankın altına epeyce bir uzatıp;

$$6 = 1 + 2 + 3$$

$$28 = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7$$

$$496 = 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 + 10 + 11 + 12 + 13 \\ + 14 + 15 + 16 + 17 + 18 + 19 + 20 + 21 + 22 + 23 + \\ 24 + 25 + 26 + 27 + 28 + 29 + 30 + 31$$

Uzunca bir dizi yazdı, işte bu basit ve düzgün bir seriydi. Gereksiz yere yazılan bir tane sayı

olmadan, sanki dozu gittikçe artan bir keşif duygusu içinde dolup taşıyordu.

Artin Teoreminin bu zor formülü ile 28 sayısının bölenlerinin toplamının arasındaki uyumu gördükten sonra bu modele dalıp gitmiştik. Her sayı zincirin halkaları gibi sıralanmıştı ve hepsi birleşince önümüzdeki denklemin ortaya çıkmasını sağlıyordu. Dikkatsizce ayağını sallayıp sayılardan birinin bile silinmesine sebep olacağını bildiği için nefes almaya bile korkuyordu. O an ayaklarımızın altında, kainatın sırrı birden bize kendini göstermiş gibiydi, çünkü Tanrı'nın defteri bizim ayaklarımızın altında açılmıştı.

“Haydi, artık yavaş yavaş eve dönelim, dedi Profesör

“Peki,” deyip onayladım, “zaten Kök de birazdan gelmiş olur.”

“Kök?” diye sordu Profesör, yine unutmuştu.

“Benim on yaşındaki oğlum Kök, saç şekli yüzünden ona Kök diyoruz ya...”

“Aa, öyle mi senin oğlun mu var? Oğlu okuldan dönen bir anne onu karşılamalıdır, değil mi? Haydi, öyleyse çabuk olalım. Bir çocuğun ‘ben geldim’ demesini duymaktan daha güzel bir şey olamaz!” diyerek ayağa kalktı. İşte tam o sırada bir yerden ağlama sesi çalındı kulağımıza; sesin geldiği yöne bakınca bir oyuncağı paylaşamayıp, ağlayarak çekiştiren iki kız çocuğu ilişti gözümüze. Profesör hiç duraksamadan kavgaya eden kızların yanına yaklaşır seslendi, yüzlerine baktı.

Belli ki bu adam sadece Kök’e değil tüm çocuklara karşı bir sempati duyuyordu; Profesör kızları yerden kaldırıp nazikçe üstlerini temizledi. O sırada kızların annesi elini sallayarak bir yerden âdeta uçarak geldi, Profesör’ü itip kızlarını hemen uzaklaştırdı. Profesör ise oracıkta kalakaldı, ben de hiçbir şey yapamadan Profesör’ün arkasından ona nasıl yardım edeceğimi bilemeden baktım. Kiraz çiçeklerinden birkaçı eşsiz denkleminizin üstüne düşmüş uzayın gizemine yeni bir görünüm katmıştı.

Profesör’e daha, “Ben geldim!” bile demeden ödevlerini yaptığı defteri göstererek, “Ödevlerimi tam olarak yaptım, haydi söz verdiğin gibi radyoyu tamir ettir!” dedi Kök içeri girer girmez.

“Bak işte cevap Profesör; $1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 + 10 = 55$ ” dedi Kök, açık defterini uzatarak.

Profesör Kök’ün yaptığı hesaba çok önemli bir ispatı inceler gibi baktı. Acaba bu ödevi niçin vermişti, ödevin karşılığında radyonun tamir edilmesi de ne demek oluyordu? Profesör tüm bunların cevabını Kök’ün ödevinin içinde aramaya başlamıştı. Profesör son seksen dakika içinde yaptıklarımıza ilişkin bana ya da Kök’e soru sormamaya çalışıyordu. Ödevle radyonun tamir edilmesine dair ufacık bir soru sorsa hemen anlatacaktım, ama hiçbir şey sormadan kendi başına sorunu çözmeye gayret gösteriyordu. Eminim önceden müthiş bir beyne sahipti ve hastalığı üzerine çok kafa yormuş olmalıydı. Fakat bu gayreti gururunu korumaya çalışmaktan daha çok, hafızanın işlediği bir dünyada kimseye zahmet vermeden yaşamak içinmiş gibi görünüyordu, bu sebeple ben de o sormadan hiçbir konuda bir şey söylemiyor ve düzeltmek amacıyla dahi olsa da müdahale etmiyordum.

“Hımm, demek bunlar 1’den 10’a kadar olan sayma sayılarının toplamı...”

“Doğru olmalı, defalarca kontrol ettim ve düzelttim, kendime güveniyorum,” dedi Kök.

“Evet, doğru,” diye yanıtladı Profesör, “kimse aksini iddia edemez.”

“Yaşasın! Şimdi radyoyu elektrikçiye götürüp tamir ettirelim.”

“Dur biraz Kök!” dedi, zaman kazanmak ister gibiydi Profesör, “sen bu doğru sonucu nasıl bulduğunu biraz anlat bakalım.”

“Böyle bir şey istememiştin, sırasıyla hepsini topladım işte!” dedi Kök.

“Evet, tamamen doğru sıra, kimse bunun aksini söyleyemez ama ya ben daha sıkı bir öğretmen

olsaydım ve 1’den 100’e kadar olan sayıları toplamamı isteseydim, o zaman ne yapardın peki?”

“Tabi yine tek tek toplayıp hesap yapacaktım,” diye cevapladı Kök.

“Hımm, demek öyle... Tabii, sen hırslı bir çocuk olduğun için ne yapar eder onları toplar sonucu da doğru olarak bulurdun, fakat ya öğretmeninin senin işini zorlaştırmak içi 1’den 5.000’e kadar olan sayıları toplamamı isteseydi, o zaman ne yapardın? Ya da 10.000’e? Öğretmeninin senin bu büyük sayıları zorlanarak toplamaya çalışmanı korkunç kahkahalar atarak izleseydi buna dayanabilir miydin?”

Kök başını hayır anlamında iki yana salladı.

“Tabi ki öyle olmasını istemezdin, onun sana aferin demesini sağlamaya çalışırdın, değil mi?” diye sordu Profesör.

“Yani ne yapmalıyım?” diye sordu Kök, çaresiz bir şekilde.

“Sayılar ne kadar büyük olursa olsun senin için fark etmeyecek, hepsini çözebileceğin, kolay bir yol bul haydi. Yolunu bulursan hemen radyoyu alıp seninle birlikte tamirciye gidiyoruz ufaklık, tamam mı?” dedi Profesör.

“Nasıl yani? Ama bu haksızlık! Sen sözünü tutmuyorsun! Haksızlık, haksızlık, haksızlık!” diyerek Kök tepinmeye başladı, hemen devreye girdim, “Kök, davranışlarını düzelt, sen bebek değilsin!”

Fakat zaten Profesör, Kök ne kadar ısrar ederse etsin tavrını koruyordu, “Doğru sonucu buldun diye ödev bitmiş sayılmaz ki! 55 i bulmak için bir yol daha var, o yolu bulmak istemez misin?”

“Hayır!” diye Kök hâlâ fokur fokur kaynıyordu.

Peki, haydi şöyle yapalım; ben istediğin gibi tamirciye gideyim fakat radyo zaten o kadar eski ki sesinin yeniden çıkması için birkaç gün gerekecek... Bakalım sen bu soruyu çözmenin diğer bir yolunu mu daha çabuk bulacaksın, yoksa radyo mu daha çabuk tamir edilecek? Bir yarışma düzenleyelim, ne dersin?”

“Hımm, ama ben bunun cevabını bulamam ki, 1’den 10’a kadar olan sayıları toplamamın bir yolunu daha bulmak benim henüz yapabileceğim bir şey değil.”

“Ne oldu? Senin bu kadar güçsüz olduğunu bilmiyordum, mücadele etmeden çekilecek misin yani?”

“Off anladım, deneyeceğim, fakat radyo tamir edilene kadar benim cevabım yetişir mi emin değilim çünkü okul gibi bir sürü başka şeyler de var.”

“Tamam,” deyip Kök teslim olduğunda, Profesör her zamanki gibi Kök’ün başını okşamaya başladı.

“Aaa, tabii ya! Unutmamak için bunu tam olarak yazmalıyım” deyip hemen not defterini çıkardı. Not kâğıdından bir parça koparıp tükenmez kalemle üstüne bu önemli konuyu hatırlatan bir iki kelime yazdı ve kâğıdı ceketinin koluna klipsle tutturdu. Tek eliyle klipsi tutturmak her zaman beceriksizce yaptığı işlerle kıyaslanamayacak kadar ustalaştığı bir işti; Profesör için başarılı bir terzi bile denebilirdi. Böylece yeni bir not daha eskilerin arasında yerini almış oldu.

Profesör, “Bak Kök, kurallarımız,” diyerek söze başladı, “beyzbol programı başlayana kadar ödevlerini bitirmen, yemek esnasında radyonun kapalı olması ve düşündüğüm zamanlarda beni rahatsız etmemen gerekiyor, anlaştık mı? Bunlara uymanı istiyorum.”

Ben kolunu hafıftan çimdikleyince Kök isteksizce, “Evet, tamam,” demek zorunda kaldı. “Söylemeseniz de neyi yapmam ve yapmamam gerektiğini biliyorum ben,” dedi ve konuşmasına devam etti, “bu sene Tigers daha güçlü; geçen seneye kadar iki kere üst üste şampiyon olmuştu, hatta bu senenin açılışında Giants’ı yendi...”

“Demek Osaka ve Kobe’nin durumları iyi.” dedi Profesör. “Enatsu’nun kaç savunması oldu?” Bir bana bir Kök’e bakarak Profesör sorularını sormayı sürdürüyordu. “Kaç kez oyundan çıkartma oldu?”

Biraz sessizlikten sonra Kök yanıtladı, “Enatsu ben doğmadan çok önce oynamış ve emekli olmuş,”

Oldukça şaşırان Profesör donup kalmıştı. Profesör’ün ilk defa bu kadar şaşırdığına tanık oluyordum. Seksen dakikalık hafızasıyla anlaması mümkün olmayan durumlarla karşılaştığında gösterdiği serinkanlılıktan bu defa eser yoktu. Ne yapsam durumu kutarabileceğimi bilemiyordum. Profesör’ü o halde görünce söylediği şeyden pişmanlık duyup en az benim kadar şaşkınlığa kapılan Kök’ü farkedememiştim bile.

Kök, Profesör’ü rahatlatmayı umarak, “... ama... Enatsu dünya kupası için oynadı ve Japonya’ya birincilik getirdi,” dedi. Fakat yapmaya çalıştığı bu sefer de ters tepti ve Profesör, “Ne? Kupa mı? Enatsu kendi takımının dışında forma giydi mi ki?” diye sordu ve çalışma masasına dirseklerini dayayıp, bugün güzelce kestirdiği saçlarının arasında parmaklarını gezdirdi. Önündeki aritmetik defterinin üstüne kesilmiş saç telleri döküldü. Bu sefer Profesör, Kök’ün değil; Kök, Profesör’ün başını okşuyordu bağışlanmak istercesine.

O akşam eve dönüş yolunu Kök’le sessizce yürüdük.

“Hâlâ Tigers maçı var mı?” diye sorduysam da Kök’ün benimle pek konuşası yoktu.

“Kimle maçı olacak?”

“Taito’yla.”

“Yener mi sence?”

“Kim bilir...”

Öğlen gittiğimiz berber dükkanının ışıkları kapanmış, parkta kimsecikler kalmamıştı. Profesör’ün bir çöple yazıp çizdiği denklemler de karanlığa karışıp gitmişti. Kök, “Profesör’ün Enatsu’yu bu kadar sevdiğini bilmiyordum,” dedi.

“Annen de bilmiyordu oğlum,” diyerek onu avutmaya çalışırken, “tamam, problem yok, yarın yine her şey eskisi gibi olacak. Yarın yine Profesör için Enatsu, Tigers’ın ası olacak meraklanma,” dedim.

Enatsu probleminin yanısıra bir de Profesör’ün verdiği ödev zihnimi meşgul ediyordu. Profesör’ün tahmini doğru çıkmış, tamirci bu kadar eski bir radyo görmediğini ve çalıştırmanın kolay olmayacağını söylemişti. Radyoyu çalışır hale getirmesi için de tamirciye bir hafta kadar mühlet verdik. İşim bittikten sonra eve döndüğümde 1’den 10’a kadar olan sayıların toplamını bulmak için nasıl bir yol kullanılabileceği üzerine kafa yordum. Kök bunun üzerinde çalışma sözü veriyse de yapamayacağına inandığı ve hemen yelkenleri suya indirdiği için problemle çaresiz ben ilgilenmeye başladım; sanırım Kök problemi çözmeye kalktığında Enatsu vakasını hatırlıyordu. Ben ise Profesör’ü hayal kırıklığına uğratmak istemiyor, tersine onu sevindirmeyi çok istiyordum ve sanırım bunu başarmak için de ona matematik aracılığıyla yaklaşımdan başka yol yoktu.

Profesör’ün her zaman yaptığı gibi ben de sesli sesli problemi okudum.

“1 + 2 + 3 + 4 + ... + 10 = 55

1 + 2 + 3...

Bunun etkisi pek olmadı. Sadece ben ilerlemeye çalıştıkça bana formülün ne kadar zor olduğunu hissettirmekten başka bir işe yaramıyordu. Sonra 1’den 10’a kadar olan sayıları karşılaştırdım asal olan ve olmayan sayıları tek tek ayırdım, benzer olanları gruplayarak baktım. Hatta çalışma saatinde bile ilan sayfalarından birinin arkasını çevirip boş bir yere hemen hesap yapmaya başlıyor, durmadan bir çıkış yolu arıyordum. Hele sayılar hoşuma gidiyorsa üzerlerinde denklem kurmaya başlıyor, bu

uğraşla ne kadar zaman geçirirsem o kadar ilerleme kaydedebileceğime inanıyordum. Fakat durum farklıydı ne yaparsam yapayım sonuç alamıyor, hatta ne aradığımı bile bilmediğim gerçeğiyle yüzleşiyordum. Bazen farklı görünen bir noktaya takılıp onun üzerine odaklanıyor, sonra yine geri adım atıyordum. Hemen hemen bütün zamanım müsvedde olarak kullandığımız ilanların arka sayfalarına boş boş bakarak geçiyor ama sonucu bulma isteğini içimden bir türlü atamıyordum. Kök'e hamile kaldığımdan beri tek bir probleme takılıp hiç böyle kafa yormamıştım. Hiçbir çıkarım olmamasına rağmen, çocukça bir oyun olarak başlayan bu soruyu çözmeyi neden bu kadar kafaya takmıştım ki? Profesör'ün varlığını hep kalbimde duyuyordum fakat gözden uzak olunca unutuyordum. Soru aklıma geldiğindeyse Profesör'le beraber mücadelemiz gözümün önünde canlanıyordu. Sabah gözümü açtığım gibi, $1 + 2 + 3 + \dots + 10$ ifadesi aklıma geliyor, bütün bir gün boyunca zihnimi meşgul ediyordu. Âdeta bir şablon olarak gözümün önüne geliyor, işlemi aklımdan çıkarmak ya da görmemezlikten gelmek mümkün olmuyordu.

Başlangıçta sonuca varamıyor olmak moralimi bozdu, ama daha sonra bu sorunun cevabını bulmayı bir vazife bildiğim için yine de devam ediyordum. Bu sorunun cevabını veren denklem ve bu denklemi çözenler bir yerlerde saklanıyordu, denklemin ne anlama geldiğini bilenler de sınırlıydı. Ne gariptir ki çoğu kişi belki de böyle bir problemin varlığından bile haberdar olmadan dünyadan göçüp gidiyordu. Fakat normal şartlarda bir matematik denklemine uzak olması icap eden bir bakıcı kadın olarak ben, kaderimi bir denklemin içinde arıyor ve gizemin kapısını aralamaya çalışıyordum. Daha Akebono Temizlik Ajansı buluşmasında. Profesör'ün beni diğerlerinin içinden çıkarıp yeni bakıcısı olarak tutması üzerine bunun bir anlamı olduğunu düşünmeye başlamıştım.

"Aaa, annem de konsantre olup derin düşüncelere dalan Profesör'e benziyor!" dedi Kök. Tükenmez kalem işaret ve orta parmağımın arasında tutmuş öylece duruyordum. Hatta tüm gün ilan broşürünün arkasında yazacak ufacık bir boş alan bırakmamama rağmen maalesef yine bir ilerleme kaydedememiştim.

"Yok, çok farklı aslında," diye Köke itiraz ettim. "Profesör konsantre olmuş düşünürken tek bir kelime dahi etmiyor, kolunu bile kıpırdatmıyor. Kendisi orada görünüyor ama zihinsel olarak aslında çok başka yerlerde oluyor."

"Hımm, belki de düşündüklerinizin zorluk derecesi farklıdır?" diye sordu Kök.

"O kadarını anlamış olmalısın, annen kimin için çabalıyor sanıyorsun? Beyzbol kitapları okumanın yanısıra biraz da böyle problemlere benimle birlikte kafa yormanı istiyorum."

"İyi de ben daha senin üçte birin yaşında bile değilim ki anne, dahası bunun yapılması imkânsız bir ödev olduğunu düşünüyorum," diye yakınan Kök, bir yandan sayfanın arkasındanki karalamalara bakarken bir yandan da sırayla övgüler düzmeye başladı.

"Ooo, müthiş ilerleme! Birden kesirli sayılara ulaşmışsın burada, Profesör sağolsun!" dedi Kök. "Gerçekten çok iyi bir ilişki var burada anne," sayfayı da da yaklaştıracak.

"Sorumsuz, rahatına düşkün, tembel çocuk sen de!" deyince Kök kaçıp hemen beyzbol kitabına gömülmüştü.

Ne zaman bir şey çalmakla suçlansam ya da işi iyi yapamadığım söylendiyse, yaptığım yemek beğenilmeyip önüme atıldıysa ve bu yüzden eve ağlayarak geldiysem beni teselli eden Kök olurdu. "Sen çok güzelsin anne, herşey düzelecek," deyişi beni her zaman rahatlatırdı. "Ben güzel miyim gerçekten?" deyince de Kök kendinden emin bir şekilde ve çok doğalmış gibi, "Öyle tabii, bilmiyor musun bunu?" derdi, özellikle şaşırmış gibi yaparak. Aslında ağlayacak kadar acı çekmemiş olsam bile, Kök'ün beni o şekilde güzel sözlerle avutması için yalandan ağladığım bile olmuştu ve Kök bu oyunu hep istekli bir şekilde oynardı.

“Ben düşündüm de...” diye söze başladı kök, “1’den 10’a kadarki sayıların içinde 10 biraz daha farklı gibi anne.”

“Niçin yavrum?”

“Tabi, baksana iki basamaklı tek sayı 10,” dedi Kök.

Hakikaten öyleydi; sayıları kendi arasında defalarca gruplamaya uğraşmama rağmen karakteristik özellikleri itibariyle farklı olanı bularak problemi çözmeyi denemek hiç aklıma gelmemişti. On sayının her birine göz gezdiğimde, 10 sayısının hepsinin içinde sırtıttığını fark ettim. 10 hariç bütün sayıları yeniden yazdım, 10 olmayınca ortada olması gereken sayı daha kolay bulunuyordu.

“Ortakdaki sayı ne peki?” diye sordum.

“Bundan önceki derse girmediğim için bilmiyorum fakat beden eğitimi dersi aklıma geldi, beden eğitimi dersinde öğretmenimiz sıra olmamız için komut vermişti; 9 kişi içinde 5 ortakdaki oluyor fakat on kişi sıra olduğumuzda ise ortada biri kalmıyordu. Yani bir kişi artınca ortada olacak kişiyi belirleyemiyorduk.”

Bunun üzerine ben de 1’den 9’a kadar olan sayıları yeniden yazdım ve 5’i yuvarlak içine aldım. Tam Kök’ün dediği gibi 5 ortakdaydı, önde dört arkada da dört sayı vardı. Sırtımı doğrultup kollarımı açarak iyice gerindim, doğru yolda olduğumuzu hissedebiliyordum.

O an hayatımda ilk defa tecrübe ettiğim garip bir şey oldu; sanki henüz kimsenin ayak basmadığı bir çölde kaybolmuştum ve kuvvetli bir rüzgâr esince yeni bir yol gözlerimin önünde belirivermişti. Yolun başında sanki bir ışık huzmesi vardı ve bana yol gösteriyordu. Işığın beni çağırdığı yöne bir adım atmadan içim rahat etmeyecekti ve şimdi kuvvetli bir ışığın arkamda olduğunu anlamıştım.

Radyo tamirden 24 Nisan Cuma günü geldi. Bu tam da Dragon takımının maçı olduğu akşamdı. Üçümüz yemek masasının etrafına dizildik, radyoyu masanın ortasına koyduk ve spikeri dinledik. Kök, kanal ayar düğmesini çevirirken beyzbol maçının bant yayını duyuldu. Uzun bir yolculuktan sonra nihayet bir yere varma sesi gibiydi, fakat yine de bir bant yayınıydı. Açıkçası bu eve gelmeye başladığımdan beri ilk defa dış dünyanın içine giriyordum, dış dünyanın nefes alıp verışı gibiydi. Üçümüz birden, Ooo...” dedik, “bu radyo çalışıyormuş da haberimiz yokmuş,” dedi Profesör.

“Elbette, nasıl bir radyo olursa olsun çalışır,” dedi Kök.

“Fakat bu radyo benim çok eskiden ağabeyimin İngilizceyi dinleyerek çalışmam için bana aldığı bir radyo olduğundan İngilizceden başka bir şey dinlenemez sanıyordum,” dedi Profesör.

“Yani radyoda hiç Tigers için taraftarlık yapamadın mı?” diye sordu Kök.

“Hımm, hayır maalesef, evimde televizyon bile yok. Doğrusunu söylemek gerekirse bir kere bile beyzbol maçı dinlemedim.”

“İnanmıyorum!” dedi Kök, şaşkınlığını gizleme gereği duymadan.

“Fakat yanlış anlaşılmasın sakın, beyzbol oyununun kurallarını iyi bilirim,” dedi Profesör kendini savunur gibi, fakat yine de bu cevap Kök’ün şaşkınlığını bastırmaya yetmedi.

“Peki, sen nasıl oluyor da kendini Tigers taraftarı sayıyorsun Profesör?” diye sordu Kök, kendinden emin bir şekilde.

“Olabileceğimi düşünüyorum, çok iyi bir Tigers taraftan olabilirim; üniversitedeyken öğle tatillerinde kütüphaneye giderdim ve gazetelerde beyzbolla ilgili sütunları okurdum. Tabii sadece okumak değil, beyzbol kadar çeşitli açıdan değerlendirilebilecek bir spor dalı yoktur. Osaka takım oyuncularının gol yeme ve atma olasılıklarını verilere dayanarak analiz etmeye çalışıyordum, % 0.1’lik değişime göre maçın gidişatının nasıl değişebildiğini araştırıyordum.”

“Peki, bu ilginç miydi?” diye sordu Kök.

Elbette, 1967 yılında Enatsu profesyonel olarak ilk galibiyetini aldı ve Carp'ı on vuruşla yendi. 1973 yılındaki maç onun rövanşıydı ve extra vuruş ve efor gerekmedi, sonra Enatsu evine döndü.” O an radyodaki spiker, Tigers’ın atıcısı Kasai’nin oyunu başlattığını ilan etmişti.

“Ondan sonra Enatsu ne zaman sahaya çıktı peki?” diye sordu Profesör.

“Çok uzun sürmedi.” dedi Kök, hiç duraksamadan hatta benden bile vardım istemeden. Kök’ün bu konuya en az yetişkinler kadar hâkim olmasına çok şaşırdım. Sadece Enatsu konusunda Profesör’e yalan söyleme kararı almıştık kendi aramızda. Elbette sebebi ne olursa olsun yalan söylemek sıkıntı vericiydi, fakat Profesör söz konusu olunca bu bizim için gerekliydi. O üzülmesin diye yalan sövlüyorduk. Bizim söylediğimize şüphe duymadan inanması sevindiriciydi. Zaten geçen seferki gibi bildikleri hususunda bir hayal kırıklığı daha yaşaması bizim için tahammül edilemez bir şey olurdu. Enatsu’yu hâlâ sahaya çıkıyor sanması ona iyi gelecekti. “Onun yine mavi tükenmez kalemını alıp her zamanki gibi oyundaki olasılıkları yazması iyidir anne,” dedi Kök. Yakın geçmişin ünlü oyuncusu Enatsu hakkında pek bir şey bilmeyen Kök öğrenebildikleriyle sınırlı olsa da bilgi edinmek için kütüphaneye gidip araştırma yapmıştı. Matematiksel verilere göre Enatsu’nun toplam 206 galibiyeti, 158 mağlubiyeti, 193 servisi vardı. 2.987 atış yapmış ve 2 defa da tur vuruşu yapmıştı. Diğer top atıcılara göre parmakları kısaydı ve bir çok kere hakemden oyundan çıkarılma cezası almıştı. Hiç top kaptırmadan 1968 yılına geldiğinde ise 401 *strikeout*la dünya rekorunu kırmıştı. 1975 yılı Profesör’ün hafızasının sıfırlandığı tarihi ve Enatsu, Nankai Hawks takımına transfer olmuştu. Kök, biraz da olsa Profesör’le ortak bir hafıza oluşturmaya çalışırken radyodan gelen alkış seslerini duymuyor, sadece Enatsu’yu düşünüyordu. Ben Profesör’ün verdiği ödevi çözmek için mücadele ederken Kök kendi kendine Enatsu problemine yoğunlaşmıştı. Bunun için kütüphaneden ödünç aldığı *Ünlü Beyzbol Oyuncuları* kitabını inceliyordu. Kitapta, Enatsu’nun forma numarasının 28 olduğunu görünce çok şaşırdım. Osaka Üniversitesi’nden mezun olduktan sonra Tigers’ta oynamaya başladığı zaman forma numarası olarak 1, 13 ve 28 önerilmiş, o da 28’i seçmişti. Yani Enatsu mükemmel sayıyı formasında taşımış bir oyuncuydu.

Aynı gün akşam yemeğinden sonra Kök’le birlikte Profesör’ün bize verdiği ödevin sunumunu yaptık. Sofraya oturmuş olan Profesör’ün önünde, ben ve Kök elimizde tahta kalemıyla sunuma başladık.

“Profesör’ün bize verdiği ödev: 1 den 10’a kadar olan sayıların toplamı nedir?” diyerek Kök sunumumuzu açtı, hiç olmadığı kadar ciddi görünüyordu. İlk önce bir kere öksürdü bu sırada geçen akşam tespit ettiği doğrultuda ben tahtaya 1’den 9’a kadar olan sayıları sırasıyla yan yana, 10 sayısını ayrı bir yere yazdım.

“Sonucun 55 olduğunu daha önce söylemiştik, fakat Profesör için bu yanıt yeterli olmadı,” dedi Kök, bu esnada Profesör kollarını göğsünde kavuşturmuş tek bir kelime bile kaçırmamak için söylenenleri ciddi bir ifadeyle dinliyordu.

“Önce sadece 9’a kadar olan sayıları düşünüyoruz, şimdilik 10 sayısını aklımızdan çıkaralım. 1’den 9’a kadar olan sayıların ortasındaki sayı 5’tir, 5 sayısı bizee... eee...”

“Ortalamayı verir,” diye fısıldadım sadece Kök’ün duyabileceği gibi.

“Ah evet, evet ortalama’dır. Ortalamanın nasıl bulunduğunu henüz okulda öğrenmediğim için annemden öğretmesini istedim 1’den 9’a kadar olan sayıların ortalamasını bu sayıları toplayarak ve sonra da adedine yani 9’a bölünce 5’i elde ediyoruz. Dolayısıyla $5 \times 9 = 45$, işte bu sonuç da 1’den 9’a kadar olan sayıların toplamıdır, işte tam burada ayrı bir yere yazdığımız 10 sayısını anımsayalım $5 \times 9 + 10 = 55$. Kök tahta kalemını eline alıp sonucu tahtaya yazdı. Bir süre Profesör kıpırdıyamadı, ellerini göğsünde kavuşturmuş halde hiç bir şey söylemeden formüle şüpheli bakışlar atıyordu. Bütün

açıklamalarımızdan sonra bana yol gösteren o kuvvetli ışık, çocukça maskaralıktan başka bir şey değil diye düşünmüştüm. Üstelik gayretle açıklama yapsak da bizim zavallı beyin hücrelerimizin olabilecek en yüksek kapasitesi belliydi. Bir matematikçiyi memnun etmemiz nasıl mümkün olabilir ki, diye kendi kendime düşünüyordum. Garip bir şekilde Profesör ayağa kalktı ve bizi alkışladı. Fermat Teoremi’ni ispatlayan biri olsa böyle hayranlık uyandırmaz diye düşündüren, kuvvetli, sıcak ve içten bir alkıştı bu. Alkış sesi evde yankılanıyor, durmak bilmiyordu.

“Bu ne güzel bir çözüm yöntemi, mükemmelsin Kök!” diyerek Profesör, Kök’ü kucakladı.

Profesör’ün kollarında Kök’ün gövdesinin yarısı kapanmıştı.

“Kesinlikle mükemmel! Böylesine bir açıklamayı kendi kendine yapmış olman inanılmaz!”

“Tamam, Profesör, yere indir beni lütfen, nefes alamıyorum!” diye bağırdıysa da Kök, Profesör onu işitmiyordu, ne kadar uyarırsa uyarsın nafileydi. Gözümün önünde saçlarının tepesi düz, zayıf denecek küçük bir çocuk duruyordu ve yaptığı ispat o kadar güzeldi ki bu sefer Profesör’ün tatmin olmaması mümkün değildi.

Alkış faslı bitince, “Fakat bu yolu bulan Kök değil aslında bendim,” demeyi istediysem de bu arzumu içime attım. Az önceye kadarki güvensiz halimi tamamen unutmuş, artık kendimi çok daha rahat ve akıllı hissediyordum. Bir kez daha Kök’ün tahtaya yazdıklarına göz attım. Bu mantık, doğru düzgün matematik bilmeyen bana bir sonraki aşamayı öğretmişti:

$$\frac{n(n+1)}{2} + n$$

Biraz önceki şaşkın halimi bir kenara bırakmıştım, mağara duvarları arasından fışkıran bir pınar bulmuşum gibi hissediyordum. Bununla birlikte kimse bu su kaynağının ne varlığını doğrulayabiliyor ne de aksini iddia edebiliyordu. Profesör’ün bile fark etmediği bir şeyi bulduğum için kendi kendime gülümsedim. Sonunda Kök kurtulmuştu, çözümümüz alkışlanmış ve sunumu da tamamlamıştı, sonunda Profesör’e teşekkür ettik. O gün Tigers, Dragon’a 2–3 mağlup oldu, başlangıçta 2 puan aldıysa da hemen sonra –eve dönüş– safhasında Dragon art arda puan aldı ve maçı kazandı.

Profesör'ün dünyada en çok sevdiği şey galiba asal sayılardı. Asal sayıların varlığından elbette daha önce de haberim vardı, ama bir kere bile bir sayının bu kadar güçlü duygularla sevillebileceğini hiç aklıma getirmemiştim. Hedefimiz ne kadar çılgın olursa olsun, onunki sanki ileri boyutta bir aşktı; tek taraflı karşılıksız bir aşk, sevdiğini asla unutmadan, zaman içinde ona duyduğu alakayı hiç kaybetmeden diz çökmüş ve sanki onun yanı başından hiç ayrılmayacakcasına duyulan bir aşktı. Profesör'ün bize gerek yemek masasında gerekse çalışma masasında dönüp dolaşıp anlattığı şey yine asal sayılardı. Sayının 1 ve kendinden başka bir sayıya bölünmemesinin Profesör'e neden çekici geldiğine işe yeni başladığım günlerde anlam verememiştim. Fakat Profesör'ün asal sayılar üzerine söyledikleri, bu konudaki duruşu, inancı yavaş yavaş bizim hayatımızda da asal sayıları merak uyandıran bir unsur haline getirmişti. Âdeta asal sayıların dokunulabilir, hissedilebilir olduğunu düşünmeye başlamıştık. Karamel denince nasıl insanın ağzına birden karamel tadı gelirse Profesör'ün ağzından “asal sayı” çıktığı zaman, benzer şeyler hissediyor ve Kök'le gözgöze gelip birbirimize muzip bakışlar atıyorduk.

Üçümüz için de akşam yemeği büyük önem taşıyordu. Çünkü akşam saatlerinde hem Profesör'ün sabah kapıda beni karşıladığı saatlerdeki çekingenliği azalmış oluyor, hem de Kök'ün gelmesiyle sakin günümüz renkleniyor ve yemek masasındaki yerlerimizi alıyorduk. Bu sebeplerdir ki Profesör ne zaman aklıma gelse akşam güneşinin yüzüne vurduğu sureti gözümde canlanır.

Profesör asal sayılar hakkında defalarca aynı şeyleri söylüyordu. Fakat, birbirimize söz verdiğimiz için ne ben ne de Kök, “Bunu önceden de söylemiştiniz,” demiyorduk. Asla söylemeyeceğimiz bir diğer konu ise Enatsu hakkındaki gerçeklerdi. Aynı hikâyeyi defalarca duymaktan sıkılsak bile her zaman can kulağıyla onu dinleyecektik. Bizleri sanki birer matematikçiymişiz gibi karşısına alan Profesör'ün gayretine benim de Kök'ün de itibar etmesi gerekiyordu. Fakat aslında esas korktuğumuz şey Profesör'ün kafasının karışmasıydı. Kafasının karışması Profesör için tam anlamıyla bir üzüntü kaynağıydı. Biz sustuğumuz sürece Profesör hayatında neyi kaybetmiş olduğunun farkına varmadan kendi dünyasında yaşamayı sürdürebilecekti, kaybettiği hafızasının farkında olmaması bir şey kaybetmediğini düşünmesiyle eşdeğerdi. Bu sebeple kaybettiklerinin farkına varmasını istemezdik ve aynı şeyleri duymaktan bıksak da sessiz kalırdık.

Aslında gerçek, o matematiksel açıklamalar yaparken bizim asla sıkılmadığımızdı. Her zaman konu dönüp dolaşıp asal sayılara gelirdi; asal sayıların sonsuzluğu, asal sayılar üzerine geliştirilmiş bir formül ya da Mersenne asalları... Asal sayıları bildiğinizi sanar ama hiçbir şey anlayamazdınız. Bu fark havadaki ya da onun sesindeki bir değişim gibiydi.

Asal sayılarla nerede karşılaşacağınızı bilememeniz, onlan gizemli kılan şeydi. Sayı dizisi içinde bulundukları yerdelerdi. 0'dan uzaklaştıkça bulması zorlaşıyordu ve bir sonrakinin nerede olduğunu öngörecektir ne bir teori ne de bir kural vardı. Profesör güzel bir kızın peşinden umutsuzca koşan çapkın bir adam gibi uğraşıp didiniyordu.

“Haydi, şimdi 100 sayısına kadar olan asal sayıları sırasıyla yazalım.” dedi Profesör. Kök tahta kalemiyle beyaz tahtaya asal sayıları yan yana yazdı.

2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47, 53, 59, 61, 67, 71, 73, 79, 83, 89, 97

Ne zaman, nasıl olursa olsun Profesör'ün sayıları kolayca buluyor olması benim için oldukça enteresandı. Mikrodalga fırının düğmesine basmayı bile beceremeyen, istemdişi titreyen bu yaşlı parmakların nasıl olup da sonsuz olan bu sayıları bir düzene koyabilmesi bana gizemli geliyordu. Profesör'ün 4B kalemle yazdığı sayıların biçimlerini de seviyordum. Mesela 4 sayısı hafif yuvarlak ve aceleyle fiyonk atılmış bir kurdeleyi, 5 ise sanki öne dolanmış bir ilmeği andırıyordu. Düzgün yazıldıklarını söylemek çok zordu ama ikisinin de kendine has özellikleri vardı. Hayatında sayılara karşı büyüttüğü duygular sanki bu sayıların biçimlerine de yansımıştı.

Eee, ne düşünüyorsunuz?” diye sordu Profesör. Her zaman bir giriş cümlesiyle başlamak Profesör'ün tarzıydı, “Herkes kendi gördüğünü söylesin!”

Genelde cevabı ilk veren kök olurdu, “Bunlardan sadece 2 sayısı çift.” Neden kök sayıları bulmakta daha ustaydı acaba?

“Gerçekten öyle, asal sayıların içinde sadece 2 çift sayıdır, ama 1 sayısı asal sayıların ilki olarak sonsuz asal sayıların hepsini kendine çeker.”

“1 sayısı çokmu yalnızmış?” diye sordu Kök.

“Hayır, hayır, endişelenme! Ona arkadaşlık eden başka asal sayılar da var,” diye avuttu onu Profesör ve ekledi, “mesela 17, 19 ya da 41, 43 gibi bir sürü asal sayı var...”

Ben de artık Kök gibi sesli yorumlamaya başlamıştım.

“Hımm, evet iyi bir tespit. İkiz bir çok asal sayı var,” deyip kendi kendime normalde kullandığım kelimeleri nasıl oluyor da matematik için kullanabildiğime hayret ediyor, nasıl etki altında kaldığımı düşünüyordum. Yakın ya da ikiz asal sayılar da olsa bu sayılar arasındaki düzenin bozulması şiirin bir mısrasını çıkarınca meydana gelen bir gariplik hissini verirdi. Şimdi bile Profesör'ün sayıları eşleştirirkenki takım elbiseli hali, ellerini bağlayıp ayakta duruşu daha dün gibi gözlerimin önünde duruyor.

“Sayılar büyüdükçe asal sayılar arasındaki fark da açılıyor, tabii ikiz asal sayıları bulmak da zorlaşıyor, fakat asal sayılar gibi ikiz asal sayılar da sonsuz mu hâlâ öğrenebilmiş değilim,” dedi Profesör asal sayıları teker teker daire içine alarak.

Birçok özelliğinin arasında Profesörü mükemmel bir öğretmen yapan şey şüphesiz “bilmiyoruz” demekten çekinmeyişiğimizdi. Eğer cevabı bilmiyorsanız bu ayıp değildi, önemli olan gerçeğe bir adım daha yaklaşabilmektir. Onun için şimdiye dek ispatlanmış teoremleri anlatmanın yanı sıra, hiç bilinmeyen ve bilinmesi mümkün olmayan şeyleri öğretmek de önemliydi.

“Sayılar sonsuz olduğu içindir ki ikiz sayılardan daha pek karşımı çoğu karşımıza çıkacaktır,” dedi Profesör.

“Kök'ün tespiti doğru. Sayılar 100'ü geçip de büyümeye başlayınca 10 bin, 1milyon, 10 milyon gibi büyük sayılar olduğunda asal sayılar karşımıza çıkmamaya başlar. Çöldeymiş gibi şaşkınlığa kapılırsınız, nereye gideceğimizi bilemeyiz,” dedi.

“Çöl mü?” diye sordum.

“Evet, çöl. Asal sayılar görünmez olur, bir bakıma kum denizine dönüşür ortalık, güneş yakıcı bir hal alır, boğazın kurur, gözlerin kararır, asal sayı görür gibi olursun... Bir de bakmışsın serap görüyorsun, elini uzatınca sıcak rüzgârdan başka bir şey yok karşında. Buna rağmen bıkmadan usanmadan adım adım ilerlersin, ta ki ufuk çizgisinin karşısında temiz suyun olduğu, dinlenecek, serinlenecek başka bir asal sayı vahası görünene dek...”

Güneş batmaya hazırlanıyor, ışık odadan yavaş yavaş kayboluyordu. Pişen yemeğin buharı odaya dolarken Kök, ikiz asal sayıları çevreleyen dairenin üstünden kalemiyle tekrar geçti. Profesör çölü

izler gibi pencereden dışarı bakıyordu, ama gördüğü bakımsız, küçük bir bahçeden başka bir şey değildi.

Profesör'ün bu dünyada en nefret ettiği şey kalabalıktı, dışarı çıkmama sebebi buydu. İstasyon, tren, alışveriş merkezi, sinema ve metro kalabalık olduğu için Profesör için tahammül etmesi zor yerlerdi. Böyle tesadüfen bir araya gelmiş insanlar karmakarışık, bir düzen içinde olmayan, matematiksel bakış açısı ile sayılar arasındaki ilişkiyi bozacak bir konumdaydı.

Profesör genel olarak sessiz, sakin bir hayatı tercih ediyordu, fakat bu kesinlikle gürültünün olmaması anlamına da gelmiyordu. Mesela Kök holde paldır küldür koşsa da, radyoyu sonuna kadar açsa da Profesör sessiz olunması gerektiğine dair bir baskı yapmıyordu. Profesör'ün tek ihtiyaç duyduğu şey onun iç dünyasına müdahale etmeyen bir sessizlikti.

Matematik dergisindeki soruları çözüp temize geçtikten sonra sık sık onu mırıldanırken bulurdum, “Ne büyük huzur...” Doğru cevabı bulduğu zaman sevinç değil de, daha ziyade huzur buluyordu.

Morali iyiiken mutfak masasında oturur yemek yapışımı izlerdi, hamur açıyorsam ayrı bir merakla izlerdi. Hazırladığım hamuru avucuma alır, içini kaşıkla doldurur, fırın tepsisine koymadan önce kenarlarını kapatırdım. Çok basit bir işlem olsa da o merakla izlerdi, son hamuru tepsiye yerleştirene kadar bakardı. İtiraf etmeliyim ki bu durumlarda gülmemek için kendimi zor tutuyordum.

Son hamuru yerleştirdiğimde ellerini masanın üstüne koyup, “Ne kadar da huzurlu...” demişti.

Bahar tatilinin bittiği 6 Mayıs günüydü. Kök, bıçakla kendini yaralamıştı. Bu durum Profesörü çok korkutmuştu. Cumartesiden salıya kadar 4 dört günlük bir tatilin son günü, sabahdan Profesörü ziyaret ettiğimde lavabonun taşması sonucu yerlere kadar suların aktığını gördüm ve Sular İdaresi'ni arayıp görevliden musluğu tamir etmesini istemiştim, oldukça gergindim. Uzunca süre evde bulunmadığımdan olacak ki Profesör beni unutmuş kendimi notlar üzerinden hatırlatmaya çalıştıysam da işe yaramamış, akşam olduğunda bile yabaniliğini üstünden atamamıştı. Benim gerginliğim Kök'ün kaza geçirmesine yol açmış olabilir ama Profesör'ün bu kazada herhangi bir sorumluluğu yoktu.

Kök okuldan geldiğinde salata için kullandığımız yağın tükendiğini fark ettim ve almaya gidecektim. Doğrusunu söylemek gerekirse Kök ile Profesör'ü evde yalnız bırakmak beni huzursuz etmişti. Zaten bu yüzden çıkarken, özellikle dikkatli olması gerektiğini Kök'ün kulağına fısıldamıştım. “Sorun olmaz değil mi?” diye sordum Kök'e.

“Ne?” diye Kök anlamaz bir şekilde cevap verdi.

Neyin beni rahatsız ettiğini kendime bile açıklayamıyordum, Kök de beni anlamazlıktan geliyordu. Sorumluluk açısından Profesör'ün Kök'e göz kulak olup olamayacağını düşünerek nedense fazlasıyla endişelenmişim.

“Hemen döneceğim. Profesörle ilk defa yalnız kalacaksın, sorun olur mu diye düşündüm...” dedim.

“Her şey yolunda merak etme,” diyerek beni dikkate almadan Profesör'e ödevlerini kontrol ettireceği için çabucak çalışmasına döndü.

Yirmi dakikada alışverişi bitirdim ve eve döndüm. Kapıyı açtığımda sıra dışı bir şeyler olduğunu anlamıştım. Profesör yerde Köke sarılmış ağlıyordu, mutfakta yere çökmüşlerdi.

“Kök! Kök! Ah!” dedi Profesör, korkudan tam konuşamıyordu. Durumu bana açıklamaya çalışıyordu ama konuşamıyor sadece kekeliyordu. Anlatmaya kalktığında ter içinde kalmıştı. Titriyor, dişleri birbirine çarpıyordu. Profesör'ün Kök'ü saran kolunu çekerek ikisini ayırmaya çalıştım.

Kök ağlamıyordu, Profesör'ün yaşattığı kaosun bir an önce bitmesi için dua ediyor gibiydi.

Azarlayacağımdan korkmuş gibi suçlu suçlu yüzüme bakıyordu. İkisinin de giysileri kan içindeydi. Kök'ün sol elinden kan aktığını fark ettim, fakat Profesör'ü korkudan şoka sokacak kadar dayanılmaz bir yara değildi. Kanama durmuştu, daha da önemlisi Kök'ün canı yanmıyordu. Bileğini tutup musluğun altında yıkadım, sonra havluya sardım ve sağ eliyle bastırmasını söyledim. Profesör hâlâ yerde oturuyor, hareket etmiyordu. Elleri hâlâ Kök'ü sarıyormuş gibi birbirine kenetliydi. Profesör'ü eski haline getirmek yaraya müdahale etmekten daha zor olacağına benziyordu. Profesör'ün sırtını okşayıp mümkün olduğunca yumuşak ve alçak bir ses tonuyla, "Tamam, sorun yok," dedim.

"Niçin böyle bir şey oldu... o tatlı bir çocuk..." diye ağlıyordu Profesör.

"Büyük bir yaralanma değil, erkek çocuklar her zaman acıya daha dayanıklıdır," diye avutmaya çalıştım, fakat Profesör ikna olmadı.

"Bu benim hatam, Kök'ün bir suçu yok. Susup tek başına acıya katlandı..." dedi Profesör.

"Burada kimse suçlu değil ki!" dedim.

"Hayır, benim yüzümden oldu. Ama inanın kanı durdurmaya çalıştım! Buna rağmen durmadan durmadan kan... sonra Kök'ün yüzü morarmaya başlar gibi... artık nefes alamayacak mı yoksa diye bile düşündüm..." diye ağlıyordu Profesör.

Profesör bunları anlatırken ter içinde kalmıştı sümüşü üzerine akmış iki eliyle terden ve gözyaşlarından ıslanan yüzünü silmeye çalışıyordu.

"Meraklanmayın lütfen! Bakın Kök hayatta, nefes alıp veriyor," diyerek sırtını uzun uzun sıvazladım. Ne olduğunu tam olarak açıklayamasalar da ikisinin anlattıklarını birleştirince ortaya şöyle bir sonuç çıkıyordu: Kök'ün ödevleri bitince elma yemek istemişlerdi ve Kök elmanın kabuğunu soyarken, elmayı tuttuğu elinin başparmağı ile işaret parmağı arasını kazara kesmişti. Profesör elma yemek isteyenin kendisi olduğunu söylüyor, Kök ise kendisinin yemek istediğini iddia ediyordu. Sonuç olarak Kök eline bıçağı almış ve elmanın kabuğunu soymaya kalkışmış sonra da elini kemişti. Daha da kötüsü, elini kestikten sonra sonra akan kan bir türlü durmamış, Kök elini saklamaya çalışırken Profesör durumu fark etmişti.

Hastaneler bu saatte açık değildi, ama neyse ki istasyonun karşısındaki klinik hâlâ açıktı ve Kök'ü oraya götürebildik. Profesör ancak müdahaleden sonra biraz olsun kendine gelebildi, elimi tutup doğruldu ve ıslak yüzünü sildi. O kadar üzgündü ki, "Ayaklarında bir problem yok yürüyebilir," dediysem de bana kulak asmadı ve Kök'ü sırtına alıp koşarak kliniğe götürdü. Öte yandan yaranın yolda sarsıntıdan tekrar açılmasından endişelendi. Çocuk olsa da 30 kiloyu taşımanın Profesör'ü zorlayacağını biliyordum, ama Profesör'ü ikna etmek mümkün değildi, kendisinden beklenenin üstünde performans gösterdi ve birkaç dakika önce onu sakinleştirmek için sıvazladığım sırtında Kök'ü taşıyordu. Kocaman adımlarla eskimiş ayakkabıları ayağında âdeta koşuyordu. Kök, yara acı verdiği için değil, biri onu sırtında taşıdığı için utanıyor, Tigers kasketini iyice başına geçirmiş yüzünü saklıyordu. Kliniğe vardığımızda Profesör, sırtındaki sanki son nefesini veren biriymiş gibi kapıyı yumrukladı.

"Hemen açın lütfen! Çocuk yaralı, yardım edin! Kapıyı açın lütfen!"

Yaraya iki dikiş atılmasıyla kanama durdu. Kontrol amaçlı muayene olsa da tendonların sağlığını anlamak için bir test yapacaklardı.

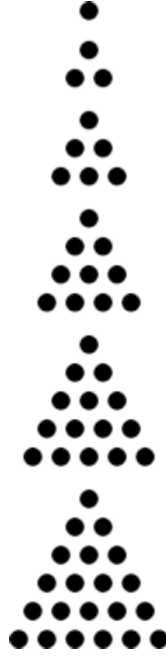
Profesörle birlikte bir saat kadar sandalyede oturup operasyonun bitmesini bekledik; hastane sadece beklemek için bile insanı tedirgin eden bir yer. Tavanda, yerde ve terliklerin üstünde kan lekeleri vardı, duvara yapıştırılmış olan yemek listesi ve aşı ilanları sararmıştı. Etrafi tek aydınlatan röntgen lambasının ışığıydı.

Testin sadece önlem amaçlı olduğunu söylediler ve Kök bir süre içerde kaldı.

“Sen üçgensel sayıları bilir misin?” diye sordu Profesör, röntgen odasının ışığının geldiği aralık kapının arkasındaki radyasyonun zararlarını anlatan afişteki üçgen şekli göstererek.

“Hayır,” diye cevapladım. Daha rahatlamış görünse de huzursuzluğu hâlâ belli oluyordu.

“Gerçekten zarif sayılardır bunlar,” diyerek Profesör resepsiyondan aldığı bir broşürün arkasına siyah noktalardan oluşan üçgen şekilleri çizdi.

“Bu şekillerden ne anlıyorsun?” diye sordu Profesör.

“Hımm, bakalım. Bunlar istiflenmiş odun ya da bezelye tanecikleri olabilir, sanki düzenli bir artış olmuş, üst üste yığılmış fasulyeler gibi...” dedim.

“Evet, düzenli artış bunun püf noktasıdır. Birincide tek basamak, ikincide iki basamak, üçüncüde ise üç basamak çıkmış oluyor ve bu şekilden bir üçgen çıkıyor ortaya. Ben çeşitli büyüklükteki üçgenleri seyre dalmışken Profesör’ün elinin titrediğini fark ettim. Küçük siyah noktalar sanki yukarı tırmanıyor gibi göründü gözüme.

“Her bir üçgenin içindeki bu siyah noktaları toplayarak bakarsak 1, 3, 6, 10, 15, 21 olduğunu görürüz. Ve bunu denklem olarak yazarsak...”

$$1$$

$$1 + 2 = 3$$

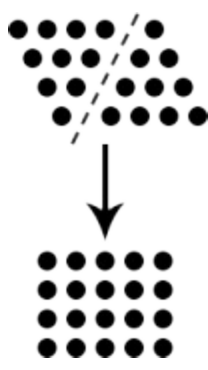
$$1 + 2 + 3 = 6$$

$$1 + 2 + 3 + 4 = 10$$

$$1 + 2 + 3 + 4 + 5 = 15$$

$$1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 = 21$$

“Diğer bir deyişle, üçgensel sayılar 1 ve belli bir sayı aralığındaki tüm doğal sayıların toplamıdır... Eğer ki bu üçgenlerden ikisini birleştirirsen daha ilginç bir şey elde edersin,” dedi Profesör. “Neden dördüncüye bakmıyoruz ki? Toplamı 10. Çok noktaya da ihtiyacımız yok, değil mi?”

Hava soğuk olmamasına rağmen, ellerinin titremesi gittikçe daha şiddetli bir hal aldı. Bütünüyle kalemine odaklandı. Takım elbisesine iliştirilmiş olan notların bazılarına kan bulaşmış ve okunamayacak hale gelmişti.

“İyi bak, son şekilde gördüğün üçgenden iki üçgeni taban tabana getirince enine 5, boyuna ise 4 siyah nokta oluştu. Bu şeklin içinde bulunan siyah noktalar toplam 20 adettir. $4 \times 5 = 20$ Anladın mı? Bunların yansını bırakırsak $20 : 2 = 10$ olur, 1 den 4’e kadar olan doğal sayıların toplamını verir. Bir bakıma bu şeklin enine bakarsak şu sonuca varırız;

1	2	3	4
+	+	+	+
4	3	2	1
5	5	5	5

Bunu kullanırsak onuncu üçgeni, yani 1 den 10’a kadar olan doğal sayıları kullanarak yüzüncü üçgenin içinde kaç siyah nokta olduğunu bulabiliriz.

1’den 10’a kadar:

$$\frac{10 \times 11}{2} = 55$$

1’den 100’e kadar:

$$\frac{100 \times 101}{2} = 5.050$$

1’den 1000’e kadar olursa:

$$\frac{1.000 \times 1.001}{2} = 500.500$$

“1’den 10.000’e kadar olursa...”

Profesör ağlıyordu, birden kalem elinden düştü ve ayaklarının önüne yuvarlandı. Profesör’ün ağladığına ilk kez tanık oluyordum, fakat bunun dışında sıkışıp çaresiz kaldığı zamanlarda defalarca böyle ağlamış olabileceğini düşündüm. Elimi elinin üstüne koydum.

“Siz bütün doğal sayıların toplamını bulabilirsiniz, anlıyor musunuz?” dedim onay beklercesine.

“Anlıyorum,” dedi.

“Benim söylediğimi gerçekten tam olarak anlıyor musunuz?” diye sordum.

“Evet,” dedi.

“Üzölmeyin,” dedim, “her şey düzelecek, niçin ağlayasınız? Şu güzel üçgensel sayılara bakın!” diye teselli ettim.

O sırada muayenehanenin kapısı açıldı ve Kök geldi. Oğlumu işaret ettim. “Bakın işte her şey yolunda,” dedim. Kök sargılı olan sol elini sallıyordu, “Hey! Ben iyiyim!” dedi.

Klinikten çıktığımızda üçümüzün de karnı çok acıkmıştı. Profesör kalabalık yerlerden pek hoşlanmadığı için istasyondaki restoranlardan en boş ve sakin olanına girip körili pilav yedik. Restoranın boş olması yemeklerinin pek lezzetli olmadığına delalet etse de, dışarıda yemek yemeyi pek tecrübe etmemiş olan Kök’ü bu sıra dışı yemek çok mutlu etmişti. Tabii bir de yarasına göre elindeki sargının abartılı oluşu da hoşuna gitmişti, öyle sanıyorum ki kendini şanlı bir gazi olarak görüyordu.

“Elim böyleyken sana bulaşık yıkarken yardım edemeyeceğim, hatta banyo da yapmasam daha iyi olmaz mı?” diye sordu Kök yüksek sesle ve halinden memnun bir şekilde.

Eve dönerken artık iyice akşam olmuştu, belki de Profesör özellikle kalabalık çekilince dikkat çekmeyeceğimizi düşünüyordu. Kök’ü sırtına almadan rahat edemeyen Profesör’e. Kök direnemedi, uslu uslu kendisini taşımasına izin verdi. Sokak lambaları yolun kenarındaki ağaçları aydınlatmıştı, gökyüzünde puslu bir ay vardı. Akşam rüzgârı hoştu, karnımız doymuştu ve Kök’ün sol elinin durumu da iyiydi. Bütün bunlar iyi hissetmemiz için yeterliydi. Profesör’ün ayakkabılarının çıkardığı ses ile benimkilerin çıkardığı sesler uyumluydu. Kök’ün spor ayakkabıları ise her zamanki gibi prak prak diye ses çıkarıyordu.

Profesör den ayrılıp kendi evimize vardığımızda Kök huysuzlandı, kendi odasına gidip radyoyu açtı. Kan bulaşmış giysilerini çıkarmasını söylediysem de dediğimi yapmadı.

“Tigers yenildi mi yoksa?” diye sordum.

Kök çalışma masasına yönelip, gözünü radyoya dikti. Karşısında sadece Giants vardı.

“Dün de yenildiniz,” dediğimde yine cevap alamadım. O esnada spiker Nakata’nın atışı neticesinde durumun 2–2 olduğunu anons etti.”

“Yaran acıyor mu?” dediğimde de Kök dönüp bana bakmadı

“Eğer ağrın varsa doktordan aldığımız ilaçları içmelisin, su getireyim mi?”

“İstemez!” diye bağırdı Kök.

Nihayet bir ses verdi.

“Ağrın varsa katlanman gerekmiyor, kendini sıkmamalısın,” diye açıklamaya çalıştım.

“İstemez dediysem istemez, ağrı falan da yok zaten!” diye tersledi beni.

Kök, sargılı olan sol elini dizine iki üç defa vurdu, gözyaşlarını sağ eliyle gizledi. İşte o zaman huysuzluğunun sebebinin Tigers’ın yenilmesi olmadığını olmadığını anladım.

“Niçin böyle şeyler yapıyorsun? Daha yeni dikiş atıldı biliyorsun, yaran yine kanarsa ne yaparız?”

Artık gizlemesi mümkün olmayan gözyaşları yanaklarından dökölüyordu. Elimi uzatıp kanama var mı diye bakacaktım ki beni itti, radyodan spikerin sesi yükseliyordu, spiker dışarıdan atış yapılacağı gibi bir şey söyledi.

“Seni evde bırakıp alışverişe gittiğim için bana kızmıyorsun ya? Yoksa bıçağı güzel kullanamadığın için mi üzüldün? Profesör’ün karşısında başarısızlık yaşadığın için mi utanıyorsun?” diye sorarak üzüntüsünün olası sebeplerini bir bir saydım. Yine ses vermedi... Radyonun sesini açtı: “Üstünlük karşı tarafta, iki sayının ardından üçüncü sayı gelmek üzere. Tam sayı yapabilecekler mi? Evet! Yoksa birinciliğı mi alacaklar?” Anons sahadan gelen tezahürat sesleriyle kesiliyordu, fakat

Kök sanki hiç bir şey duymuyordu, vücudu hareketsizdi, gözyaşı içinde öylece kalakalmıştı.

Bir gün içinde iki erkeğin de ağlamasını görmem nasıl bir gece geçireceğime işaretti acaba, diye düşündüm kendi kendime... Gerçi Kök'ün ağladığını o zamana kadar çok görmüştüm. Bir şey istediğinde, kucağa alınmak istediğinde, duygulandığında hep ağlardı, anneannesi ölünce de ağlamıştı; yani aslında doğduğundan beri çok ağlamıştı. Fakat bu seferki onun şimdiye kadarki gözyaşlarından tamamen farklıydı; sanki elimi ne kadar uzatırsam uzatayım ona yetişemeyecektim, o kadar uzakta bir yerde ağlıyordu.

“Yoksa Profesör sana ilk yardım müdahalesi yapamadığı için mi üzüldün?”

Kök bana kızgınlıkla baktı, ağladığı anlaşılсын istemiyordu. “Hayır!” diye bağırdı. “Sen Profesör’e inanmadığın için ağlıyorum! Bir keresinde beni Profesör’e emanet etmekten korktuğunu söylemiştin, ona azıcık bile güvenmediğin için seni affetmiyorum!”

Radyodan: “Hanayama ikinci oyuncuyu sağ orta sahaya çekti, Wada oyuna girdi. Sayonara ev sahibi...” diyordu spiker, maçtan gelen sesler birden durdu, sessizlik oldu.

Ertesi gün Profesör’le beraber kan lekelerinden okunmayan ve kaybolan notların yerine yeni not kâğıtları yazacaktık.

“Bu kadar kan nereden bulaşmış olabilir?” diye sordu Profesör ve garip bir şekilde anlamaya çalışıyordu ve kendi vücudunda yara arıyordu. Hafızası yaşadıklarımızı taşıyamıyordu.

“Kök, yani benim oğlum, bıçakla elini kesti, önemli bir şey yok,” dedim.

“Senin oğlun mu? Aa olamaz! Bana bu kadar kan izi bulaştıysa, o çok kan kaybetmiş olmalı.”

“Hayır, siz onun yanında olduğunuz için çok kan kaybetmedi,” dedim.

“Gerçekten mi? Benim bir faydam olmuş mu?”

“Elbette, bu kadar not kâğıdı kan içinde kaldı, ne sanıyorsunuz? Müdahale etmediğinizi mi?” diye sordum.

Üzerinden not kağıtların, bir bir çıkarıyordum, notlar ne kadar çıkarırsam çıkarayım azalmıyor gibiydi. Çoğu matematikle ilgili olduğu için ne olduklarını pek anlamıyordum. Matematik dışında hatırlamak istediği şeyler gerçekten çok azdı.

“Sonra Kök’e yardım etmenin dışında klinikte bana çok önemli bir şey öğrettiniz,” dedim.

“Çok önemli bir şey mi?”

“Evet, üçgensel sayıları; 1’den 10’a kadar olan doğal sayıları toplamak için benim bile anlayabileceğim kadar kolay bir yöntem öğrettiniz, gerçekten müthiş bir açıklamaydı!”

O an, gözlerini kapatıp şükreder gibi dua etmeye başladı.

“Önce bundan başlayalım,” dedim ve *Benim hafızam sadece seksen dakikadır* yazan notu gösterdim.

Profesör yeni, temiz bir not kâğıdına bu açıklamayı da geçirdi.

“Benim hafızam sadece seksen dakika,” diye sadece kendisinin duyabileceği kadar alçak bir sesle tekrarladi.

Profesör'ün matematikle ilgisi olup olmadığını bilemediğim garip bir yeteneği daha vardı; mesela bir cümlelerin kelimelerini anında art arda tersinden söyleyebiliyordu. Ne zaman olduğunu hatırlamıyorum, ama Kök'ün Japonca dersi için ödev olarak tekerleme yazması gerektiği bir gündü.

“Kelimeleri tersten okursak anlamsız olmaları normaldir ama bazı cümleler var ki sondan da baştan da okunsa aynı oluyor, değil mi Profesör?”

“Zira bittik; seni vergi grevin eskitti bariz?” dedi Profesör.

“Profesör, siz ne diyorsunuz öyle?”

“Röseforp zis en zunusroyid elyö,” diye dediğimi tekrarladı Profesör.

“İyi misiniz? Ne oldu?”

“İyi zinisim? En udlo?” dedi bu sefer de Profesör.

“Hey anne, Profesör delirdi galiba,” diyerek Kök korkuyla yanıma geldi. kök korkmakta haklıydı.

“İyelmüc netsret ecniyelyös ralafak rışarak,” dedi Profesör, yine tersten fakat bu kez dertli bir yüz ifadesiyle.

Bu kadar zor birşeyi nasıl yaptığını sorduğumda, kendisinin bile bunun sebebini bilmediğini anlamıştım. Ne kelimeleri oluşturan harfleri özellikle sıralıyor ne de özel bir çaba sarfediyordu, tamamen istem dışı kullandığı bu yeteneğin herkeste olduğunu sanıyordu. Durumunun sıra dışı oluşunu, “Biz kelimeyi 3 kelimeyi art arda tekrarlarken yanlış yapabiliyoruz, bunu nasıl yaparız? Sizinkisi *Guinness Rekorlar Kitabı*'na geçecek ya da o meşhur TV şovlarına çıkacak düzeyde bir beceri!” diyerek durumu ona açıklamaya çalıştım.

“İsiknizis senniuG ralrokeR anıbatıK keceçeg ay ad o ruhşem VT anıralvoş ısamkıç nekereg rib ireceb,” diyerek farklı bir şekilde beni tekrar etmişti.

Profesör halinden hoşnut görünmüyordu, durup dururken ağzından kelimeler ters olarak dökülüyordu. Net olan tek şey, cümleyi ve kelimeleri kafasında canlandırıp tersten okumadığıydı, kafasının içinde bir ritim vardı, mutlak iradesini sergileyip cümlelerin ritmini kulağında duyunca tersten söyleme işlemi çok kolaylaşıyordu.

“Bu, matematik problemi çözmek gibi bir şey. Formül insanın karşısına birden bire çıkmaz, önce formülün çevresi belli olur, yavaş yavaş netleşir. Sanırım bu söylediğim durumu biraz açıklıyor,” dedi Profesör.

“Tekrar yapabilir misiniz peki?” diye sordu ödevini unutan Kök, Profesör'e hayran hayran bakıyordu.

“Peki, ilk olarak Tigers kelimesini deneyelim,” dedi Profesör

“Sregit.”

“Peki. şimdi radyo ayar düğmesi.”

“Oydar raya isemğüd.”

“Tavuk sote.”

“Etos kuvat.”

“Dost sayılar.”

“Tsod ralıyas.”

“Hayvanat bahçesinde resim çizdim.”

“Tanavyah edniseçhab miser midziç.”

“Enatsu Yutaka.”

“Ustane akatuy.”

“Enatsu’yu tersten okuyunca isim kulağa daha zayıf geliyor, değil mi?”

Kök ve ben tersten söylemesi için Profesör’e art arda kelimeleri sıralıyorduk. Başlangıçta Kök not alarak Profesör’ün hata yapıp yapmadığını kontrol etmek istediye de bir iki dakikada pes edip not almayı bıraktı. Profesör herhangi bir kelimeyi önce düz, sonra tersten söyleyebiliyordu, ikisi arasında neredeyse nefes bile almıyordu.

“Harika! Harikadan da öte, herkese bu yeteneğini gösterip övünmelisin Profesör! Bu kadar muhteşem bir yeteneğin vardı da niçin bize söylemedin?” diye tepinmeye başladı Kök.

“Övünmek mi? Şaka yapıyorsunuz herhalde. Kök, canım bu niçin bir övünme sebebi olsun ki?” diye sordu Profesör.

“Tabii ki övünmelisin Profesör! Dünyadaki herkesi şaşırtarak kendine hayran bırakırsın sen!”

Profesör fısıldar gibi alçak sesle, “Teşekkür ederim,” dedi ve Kök’ün kabarık saçını okşamak için elini onun başına koydu.

“Benim yeteneğimin bu dünyada hiç kimseye faydası olamaz, kim böyle şeylerle ilgilenir ki? Ama senin ilgini çekmesine çok sevindim,” dedi.

Profesör’ün bir başka yeteneği de gece olunca herkesten önce Çoban Yıldızını bulmasıydı. Dünyada bu yıldızı gökyüzünde onun kadar hızlı bulabilecek kimse yok denebilirdi. Gün batımına yakın güneş gökyüzünde hâlâ kendini gösteriyordu, sallanan iskemlesinde oturan Profesör’dan. “Aa!” diye bir ses geldi. Nasılsa kendi kendine söylenmiştir diye düşünüp ilgilenmemiştim. Fakat bir kez daha aynı şekilde ses çıkardığında, bu sefer kolunu kaldırıp pencereden gökyüzünü işaret etti.

“Bu ilki,” dedi.

Ne demek istemişti? Neyin ilkiydi? Kime söylediği halinden tam belli olmasa da elini gösterdiği için mutfaktaki işimi bırakıp yanına koştum ve gösterdiği tarafa baktım. Fakat gösterdiği şey sadece gökyüzüydü. Matematikle ilgili bir şey olsa gerek diye içimden geçirdim, kendi kendime konuşmuş olmama rağmen sanki beni duymuş ve yanıt vermişti.

“Bak işte orada,” dedi.

Profesör’ün derisi buruş buruş olan işaret parmağındaki tırnağın ortasına kan oturmuştu. Gözlerimi iyice açıp gösterdiği tarafa baktım ama bulutlardan başka bir şey göremedim.

“Yıldızların görünmesi için daha erken değil mi Profesör?” dedim çekinerek.

“Gecenin hazırlığı başlıyor, ilk yıldız görüldü.” diye yanıtladı.

Kendi kendine konuşurken uykuya daldı. Gecenin ilk yıldızını göstermenin onun için nasıl bir anlam taşıdığını anlayamıyordum, belki yorgun gözlerine farklı görünüyordu, belki sadece halüsinasyondur. Normalde gözünün önünde kaç tabağın dizili olduğunu bile görmeyen Profesör’ün nasıl oluyor da çoban yıldızını görebildiğini anlayamıyordum. Sebebi ne olursa olsun buruşuk parmağıyla engin gökyüzünü işaret etmişti, başka kimse gökyüzüne böyle bir anlam yükleyemezdi.

Kök’ün yaralı eli iyileşti, ama garip huysuzluğu devam ediyordu. Profesör bizimleyken her zaman nasılsa öyle davranıyor, benimle başbaşa kaldığında ise ya konuşmuyor ya da sorularıma kısa ve sert cevaplar vermekle yetiniyordu. Elindeki sargı bezinin rengi eski parlak beyazlığını yitirmişti, bir

hayli kirlenmiş olması da zamanın geçtiğini gösteriyordu.

“Özür dilerim,” dedim bir gün evdeyken önünde oturup. “Yanıldım oğlum. Bir an bile olsa, Profesör’ün dediğine inanmamakla çok üzücü bir şey yaptım. Bunu bana öğrettiğin için teşekkür ederim, bu konuyla ilgili ne yapabileceğimi düşünemedim,” dedim, başımı eğerek. Beni umursamadığını düşündüm, ama Kök beni dinlemişti. Yüzünde o zamana kadar hiç görmediğim bir ifade vardı, oturuşunu düzelterek elindeki sargının düğüm yeriyle oynayarak, “Pekâlâ, sizinle aramız düzelecek, ama şunu bilmelisin ki yaralandığım gün Profesör’ün beni nasıl kolladığını hiçbir zaman unutmayacağım,” dedi, elini tuttum. Gerçekten yıllar geçse de Profesör’ün Kök’ü nasıl korumaya çalıştığının bir ispatı olarak o yara izi baş parmağı ile işaret parmağı arasında kalacaktı.

Bir gün çalışma odasının kitaplığını düzenlerken en alt rafta matematik kitaplarının oluşturduğu yığının arasında ezilmiş bir bisküvi kutusu buldum. Paslı kapağını açıp baktığımda küflenmiş şekerlerle karşılaşacağımı sanarken beyzbol kartlarıyla karşılaştım. Bu kartların sayısı yüzden fazlaydı, kenarı kırk santimetre civarında kare bir kutuydu bu, tek bir boşluk kalmadan öyle bir yerleştirilmişti ki kartlardan bir tanesini bile çekerken epey zorlandım. Kutunun sahibinin kim olduğunu ve onun için ne değerli bir koleksiyon olduğunu o zaman anladım. Kartlar parmak iziyle kirlenmesin, kırılmasın, deforme olmasın diye tek tek kutuya konmuştu. Oyuncuların pozisyonları anlaşılsın diye “yedek oyuncu”, “ikinci”, “soldaki” gibi terimler elle yazılmıştı ve kartlar pozisyonlara göre sıralanmıştı. Alfabetik sıraya göre dizilmişti. Böylece bir kart bile boşta kalmadan Yutaka Takımı kutu içindeki yerini almıştı. Kartlar yepyeniydi ve hangi kütüphane sistemi olursa olsun bu kadar güzel gruplanmaları kesinlikle çok zordu. Yepyeni desem de kartların üzerinde yazan tarih oldukça eskiydi ve siyah beyaz olanların sayısı oldukça fazlaydı. Yoşio Yoşida ve Minoru Maruyama’yı ben de tanıyordum fakat Gökkuşağı diye anılan Tadaşi Vakabayashi’yi ya da Şo Kageura’yı hiç duymamıştım. Sadece Enatsu Yutakanın diğerlerine göre çok özel olduğu belliydi; kartında pozisyonu dışında adı da yazıyordu hem de kalın bir kartona yapıştırılmıştı. Bunun yanı sıra diğer oyuncuların kartları gibi sıradan bir naylon muhafaza içine konmamış, deformasyona uğramaması için daha kalın bir plastik muhafaza içine konmuştu Enatsu’nun çeşitli fotoğrafları vardı. Büyük oyuncu Enatsu’nun yüzünü yakından gösteren bir fotoğraf yoktu ve tabii ki tüm fotoğraflarda Hanşin Tigers forması üzerindeydi.

“15 Mayıs 1948 tarihinde Nara eyaletinde doğdu. Sol atışları, sağ tutuşlarıyla tanındı. 179 cm boyunda ve 90 kg ağırlığındadır. 1967 yılında Osaka Lisesi’nden mezun olduktan sonra Sakaşin Takımı’na birinci olarak girdi. Bir sonraki sene Büyükler Ligin’de oynadı. Dodges Sandy Cofaks’ın olduğu dönem 382 atış yaptı, 3’ü Dünya Rekorlar Kitabı’na geçti. 1971 yılındaki Avustralya ile (Nişibune’de) olan karşılaşmada 9 kişinin oynadığı maçta 3 sayı yaptı, geri kalan 8 kişi hiç sayı yapamadı. Sol bileği güçlü ender bir oyuncudur.”

Kartın arkasında profili yazılıydı ve üzerine notlar alınmıştı. Bir resimde kupayı dizlerinin üstüne koymuş imza veren Enatsu, diğerinde topu tam atarken çekiliş Enatsu. Sol elini indirmiş atışı karşılamaya çalışan Enatsu. Mondo’da 2.olan Enatsu. Bütün uniformalarında numarası 28 sayısı olan Enatsu. Kartları kutuyu açtığımdaki haliyle geri koyup kapattım. Kitaplığın arkasındaki tozlu üniversite notlarının arasından başka bir deste kart daha çıktı. Kâğıtları ya da mürekkebi kıyaslanacak olursa bu kartlar da en az deminki beyzbol kartları kadar eskiydi. Uzun yıllar boyunca iple sarılıp paketlenmiş, otuz civarında kitabın arasında eğilip bükülmüş bir halde duruyorlardı. Dikkatli bakıldığında burada göze çarpan şey sayılar ile harflerdi. Tam anlamlandıramadığım

geometrik şekillerin yanı sıra bir de elips grafikler gözüme çarptı. Bunların Profesör'ün düştüğü notlar olduğunu anladım. Şimdikinden daha genç ve heyecanlı çizimlerdi, değişmeyen yanı ise 4 rakamı fiyonk gibi, 5 rakamı öne doğru eğikti. Bir bakıcı olarak onun eşyalarını karıştırmam kesinlikle uygunsuzdu, fakat notların üzerindeki şekillerin güzelliği beni çekmişti. Aralara çizgi bile çizmeden gelişi güzel bir şekilde sıralanmışlardı, bunların bir grup olduğunu düşünürken farklı gruplara ait olduklarını anladım. Karekök ya da sigma işaretleri sayfanın çeşitli yerlerine dağılmıştı, bazı yerler boyanmış ve boş yere harcanmışsa da göze güzel görünüyordu. Elbette benim sayfadakilerden bir şey yoktu, bilmecenin parçalarını da birleştiremezdim. Buna rağmen notlardan merak dolu bakışlarımı ayıramıyordum. Acaba bunların içinde Profesör'ün bahsettiği Artin Teoremi var mıydı? Profesör'ün usta olduğu asal sayıların bu sayfada yer aldığına hiç şüphem yoktu. Bunlar Profesör'ün 284. Matematik Ödülü'nü almasına zemin hazırlayan çalışmalardı. Kendimce bu sayfalardan anlamlar çıkarmaya çalışıyordum. Silinmiş kurşun kalem izlerinden ihtirası, üzerine çarpı atılmış sayılardan azmi, altına çizgi atılmış sayılardan sağlamanın yapıldığını ve doğru sonucun elde edildiğini görebiliyordum. Netice itibarıyla sayfadan taşan bu sayılar ve denklemler bana bir dünyayı ifade ediyordu. Biraz daha dikkatli bakınca sayfaların köşesine benim de anlayabildiğim, günlük dille yazılmış kısımların olduğunu fark ettim.

“Çözümün analizi ve dikkatli bir şekilde incelenmesi çok gerekli.” “Yarım açıklamak hataya sebebiyet verir.” “Yeni yaklaşım gereksizdir.” “Arasında olur mu?” “14:00 kütüphanenin önünde N ile.”

Birbiri üstüne yazılmış, formüller gibi içiçe geçmişlerdi. Üstüne iğnelediği notlardan da sayıca fazla görünüyorlardı. Daha o zamanlar tanımadığım Profesör, sonuçları bulmak için demek bu kadar uğraşmıştı. Öğleden sonra ikide kütüphanenin önünde acaba ne olmuştu? “N” kimdi? Söz konusu buluşmanın Profesör'e mutluluk vermiş olmasını yürekten diledim. Sayfayı yavaşça okşadım, Profesör'ün yazdığı formüllere dokununca onları âdeta hissetmiştim. Formüller birbirini izliyordu, teker teker hepsini takip ederek sayfalarda ilerledim. Sahne gözümün önünden silinmişti, ışık yoktu, sanki sesin de gelemeyeceği kadar derinlere inmiştim, fakat korkmuyordum da. Profesör'ün gösterdiği yoldan ilerleyerek, ilahi doğru sonuca gideceğimi bildiğim için korkmuyordum. Benim durduğum yerin sıra dışı bir derinlikle çevrelendiğini hissettim ve şaşkınlık içindeydim. Oraya varmak için sayıları takip etmekten başka bir yol yoktu. Burada kelimeler anlamsızdı ve nihai derinlikle karşılaşmıştım, doruklar çok uzaktaydı. Emin olduğum tek şey Profesör'ün peşi sıra ilerledikçe gerçeğe yaklaştığımdı. Son cildin son sayfasına geldim. Garip bir şekilde çözüm yarıda kesilip karanlıkta kalakaldım, biraz daha ilerleyebilseydim parmakla işaret ettiği yere varmış olacaktım ki: “Pardon ama sen orada ne yapıyorsun? Profesör'ün sesi lavabo tarafından geliyordu... Meşgul görünüyorsun?” dedi Kök.

“Şeyyy... Evet, ne vardı?” dedim kekeleyerek, elimde ne varsa oracığa bırakıp becerebildiğim kadar neşeli bir şekilde.

Mayıs ayında maaş günü, Şinkami maçına üç kişilik bilet aldım. 2 Haziran'daki bu karşılaşma Hiroşima'yla yapılacaktı. Bizim oturduğumuz semtte Tigers kalacaktı ve bu şans da yılda iki defadan fazla karşımıza çıkmazdı. O zamana kadar Kök'ü hiç maça götürmemiştim. Biraz düşününce anneannesi sağken bir kere hayvanat bahçesine gittiğini ve bunun dışında onu sinemaya ya da müzeye bile götürmediğimi fark ettim. Açıkçası onun doğumundan itibaren hep geçim derdiyle uğraştım, anne oğul birlikte güzel vakit geçirebileceğimiz bir zaman yaratmayı tamamen unutmuştum. Bisküvi kutusundaki beyzbol kartlarını bulduğum anda içimden Kök'ü ve Profesör'ü maça götürmeyi dilemiştim. Ağır sağlık sorunları yaşayan, sayılar dünyasında araştırma yapan yaşlı bir adam ile

kendini bildi bileli işten eve dönecek annesini bekleyen bir çocuğa bir gün olsun beyzbol seyretme zevkini tattırmak hiç fena olmazdı. Doğrusunu söylemek gerekirse tribünlerden üç kişilik yer satın almak da hiç kolay değildi, üstelik Kök'ün hastane masrafları da bir süredir bütçemizi zorluyordu. Fakat para sonradan nasıl olsa kazanılabilirdi, önemli olan yaşlı adamla bir çocuğun beraber beyzbol maçı seyretmesi için fırsat yaratmaktı; belki de artık fazla zaman yoktu. Her şeyden ötesi, kartlar üzerine kurduğu hayaller vardı Profesörün. Oyuncuların üniforması üstlerinde nasıl koşturduğunu, terlediğini, vuruş aşamalarını izlemelerini sağlamak hiç şüphesiz bir bakıcının görev alanının dışına çıkıyordu. Kök'ün tepkisi hiç de beklediğim gibi olmamıştı, sebep Enatsu değildi üstelik.

“Gitmek istemeyecek bence...” diye bastırdı Kök. “Profesör kalabalık yerlerden hoşlanmıyor...” dedi.

Aslında Kök'ün tespiti doğrudu. Profesör saçlarını kestirmek için berbere götürdüğümde bile ne çok zorluk çekmişti, üstelik beyzbol tribününde Profesör'ün sevdiği sessizlikten eser yoktu.

“Böyle bir söz nasıl verebilir? Profesör'ü böyle bir şey için hazırlayamayız ki... dedi Kök. Profesör söz konusuysa mücadele etmekten çekinmiyordu, “Onu ruhen bu organizasyona hazırlamak... yani...”

“Profesör hangi konu olursa olsun farklı şeyler işitince şoka giriyor çünkü önceden tasarladığı şeyler zaten hafızasından silinmiş oluyor,” dedim.

“Her gün bizim onun bu şaşkınlığıyla kaç defa karşı karşıya kaldığımızı düşünsene anne, birden böyle bir teklif yapılırsa heyecandan ölebilir,” dedi Kök.

“Hımm galiba öyle, peki biletleri üstüne iğnelemeye ne dersin?” diye sordum.

“Bu yöntemin pek etkili olacağını sanmam,” dedi kök kafasını hayır anlamında iki yana sallayarak. “Anne sen hiç o notların faydasının olduğunu gördün mü?”

“Evet, hem de her gün, kol ağzındaki nota bakıp çizdiği resmi beni tanımak için kullanıyor.”

“Evet galiba... Matematiği çok iyi de, çizimi biraz kötü.”

Profesör'ü ucu açmaktan küçülmüş kurşun kalemle notlarını yazıp üstüne iliştirdiğini gördüğümde hep ağlamaklı oluyorum...” dedi Kök.

“Neden peki?”

“Neden mi? Tek başına didinip duruyor çünkü...” diye cevapladı Kök, sanki özellikle bu soruyu cevaplamayı bekliyormuş gibi. Ben de hiç karşı çıkmadan başımı sallayarak onu onayladım.

“Ayrıca bir problem daha var anne,” dedi Kök, bu sefer de ses tonunu değiştirmiş işaret parmağını kaldırmıştı, “Profesör'ün bildiği oyuncuların hepsi geçmişte kaldı, yaşlandıkları için oyundan çekildi, emekli oldular.”

Kök'ün saydığı sebeplerin ardı arkası kesilmiyordu, “Beyzbol kartlarını biriktirdiği zamanlardaki oyuncular yoksa eğer, Profesör kime tezahürat edecek? Maça gittiğine pişman bile olabilir, kaldı ki takımın forma dizaynı bile değişti. Ayrıca beyzbol sahası matematiğin dünyası kadar sessiz ve sakin değil, sarhoşlar olabilir, kavga bile çıkabilir,” derken Kök aslında endişelenmekte haklıydı.

“Tamam, anladım, senin endişene katılıyorum fakat üç kişilik bilet aldım yavrum, bak seninki de burada. Neyse şimdilik Profesör'ün biletini unut, sen bu maçı izlemek istemez misin onu söyle.” dedim. Deminden beri başı önde, vesveseli bir halde söylenip duran Kök'ün nihayet keyfi yerine gelmişti, sevinçli oluğu her halinden belliydi, etrafımda dönüp duruyordu.

“Evet seyretmek istiyorum, mutlaka gideceğim!” Kök etrafımda uzunca koştı ve en sonunda da boynuma sarılıp, “Teşekkür ederim anne!” dedi.

Merakla beklediğimiz 2 Haziran günü hava şansımıza açık ve güneşliydi. Kök, Profesör ve ben 16:50 otobüsüne binip maçın oynanacağı semte hareket ettik. Havanın kararmasına daha vakit vardı. Otobüsün içinde bizim gibi beyzbol maçına giden bir kaç kişi daha vardı. Kök arkadaşından ödünç aldığı megafon elinde, Tigers kasketi de başında yetişkin bir edayla bana biletleri yanıma alıp almadığımı sordu. Bir elimde sandviç diğer elimde çay termosu olmasına rağmen, sonradan Kök'ün diline düşmemek için hemen elimi cebime attım ve biletlerin koyduğum yerde olup olmadıklarını kontrol ettim, sorun yoktu. Profesör her zamanki gibi görünüyordu, üstüne birçok not iliştirilmiş olan ceketini ve derisi eskimiş ayakkabılarını giymişti yine, cebindeki kurşun kalemi bile yerindeydi. Otobüs maç alanının önündeki otobüs durağına varana kadar Profesör berbere gittiğimiz zamanki gibi koltuğun kollarına sıkı sıkı tutunmuş, sanki kendini koltuğa zincirlemişti. Maç izlemeye gideceğimizi Profesör'e özellikle otobüse binmeden tam seksen dakika önce yani saat 15:30'da söyledim. O zaman Kök de okuldan yeni dönmüştü, ikimiz de mümkün olduğunca bu aktiviteyi doğal bir hava içinde anlatmaya çalıştık. Başlangıçta ne anlattığımızı anlamamış gibiydi. Beni en çok hayrete düşürse, Profesör'ün parasını ödeyip bilet aldıktan sonra maçın izlenebileceğini bilmemesiydi. Fakat biraz düşünüp maçları radyodan dinlemeye bile daha yeni başladığını göz önünde bulundurunca bunu normal karşılamaya çalıştım. Ona göre beyzbol maçı gazetelerde haberleri okunabilen ve oyuncularının çeşit çeşit kartları biriktirilen bir şeydi. Konuyu ona açtığımızda ilk olarak, "Benim maça gelmemi mi istiyorsunuz?" diye sordu.

"Evet, beraber gitsek nasıl olur diye düşünmüştüm..." şeklinde bir açıklama yapmaya çalıştım.

"Demek beyzbol sahasına gideceğiz? Hem de otobüse binip öyle mi?" Düşüncelere dalmak Profesör'ün en iyi yaptığı şeylerdendi, fakat ona müdahale etmesek korkarım maçın bitiş saatine kadar düşünmeye devam edebilirdi. "Enatsu'yu görecek miyim?" diye sordu.

Giderayak sorun olmasından korktuğumuz bir taraftan soru gelmişti ki karar verdiğimiz gibi Kök sözü aldı, "Maalesef Enatsu bundan önceki maçta Koşien'de Giants'a karşı oynadığından bu maçta oynayamayacak, onun olmadığı bir maça gideceğimiz için özür dileriz," diyerek durumu ufak bir yalanla açıklayıverdi.

"Senin özür dilemene gerek yok bu konuda, tabii yazık oldu... Geçen seferki maçta Enatsu yendi mi peki?" diye sordu Profesör.

"Evet, tabii ki yendi. Böylece yedinci sezonun son maçını da kazanmış oldu," dedi Kök.

1992 yılından beri, Enatsu sahalardan ayrıldıktan sonra 28 numaralı formayı Yoşihito Nakada giyyordu fakat önceki maçta omzu sakatlanmış, bu nedenle bu maça çıkmayacaktı. Gideceğimiz maçta 28 numaralı formanın sahaya çıkmaması bizim için iyiye mi yoksa kötüye mi işaretledi, karar vermek zordu. Zira Nakada atıcı olmasaydı Profesör'ü kandırmak mümkün olabilirdi. Enatsu'yu oyunda hiç görmemiş olduğu için atıcı formasını da tanıması icap ederdi. Fakat eğer Nakada küme çıkacak hale gelseydi elbette Profesör'ü aksine inandırmak mümkün olamazdı, öyle bir durumda Profesör'ün ne kadar şaşıracağını düşünmek bile istemiyordum. Nakada, Enatsu'nun tersine sağ atışçıydı ve bu bu durum onu inandırmamızı zorlaştırıyordu. Dolayısıyla aslında numaranın hiç oyuna girmemiş olması bizim şansımız olacak ve olası bir tehlikeyi ortadan kaldıracaktı.

Kök'ün, "Lütfen beraber gidelim, siz gelerseniz daha eğlenceli olacak!" diye ısrar etmesini de –kararlaştırdığımız gibi– devreye sokunca nihayet Profesör ikna olmuştu.

Otobüsten inince Profesör'ün yapıştığı koltuğun kollarının yerini Kök'ün eli almıştı. Ne koşu parkından geçerken ne de kalabalık taş yoldan ilerlerken konuştular. Profesör günlük hayatında hiç yer almayan bir yerde bulunmanın şaşkınlığını. Kök ise Tigers'ı sahada görecektir ve karşılaşmayı izleyecek olmanın verdiği mutluluğu yaşıyordu. İkisi de kelimeleri bir kenara bırakmış çevreye merak

dolu gözlerle bakıyorlardı.

“Herşey yolunda mı?” diye sorduğumda Profesör sessizce evet anlamında başını sallayıp istem dışı Kök’ün elini daha da sıkımişti. Özel kapalı salona gitmek için merdivenleri çıktığımızda hepimiz aynı anda sevinç çığlıkları attık. Nasıl olduğunu anlayamadık fakat görüş alanımızda artık zarif, henüz üzerinde hiç ayak izi olmayan bir saha ve onu çevreleyen beyaz çizgiler vardı. Güzel ve özenle biçilmiş çimenler sahayı kaplıyordu. Kararmaya başlayan gökyüzü ellerimizi uzatsak değebilecekmişiz gibiydi. Tam bu sırada bizim içeriye girip yerleşmemizi bekliyormuş gibi sahanın aydınlatmaları yandı, ışıklar yanınca sanki sahanın ortasına uzay gemisi iniyor gibiydi. Aslında Profesör’ün 2 Haziranda, Hiroşima’da seyrettiğimiz bu maçtan memnun ayrıldığı bile söylenebilirdi. Sonraki yıl Kök ile ben o gün hakkında konuşurken ikimiz de onun beyzbolu sevip sevmediğinden hâlâ emin olamayacaktık. Hatta sadece o kadar yol gidip yorulduğunu düşünecek, neredeyse onu ısrarla maça götürdüğümüz için pişmanlık bile duyacaktık. Fakat yine de üçümüzün birlikte geçirdiği o anların coşkusu hiç solmayacak, dahası birlikte geçirdiğimiz her an içimizi daha çok ısıtacaktır. Oturduğumuz koltuklar kırık, sırtımızı dayadığımız yer rahatsızlık vericiydi. İçeri girdiğimizden beri tezahürat edip duran erkeklerin olduğu, yumurtalı sandviç kokusunun yoğun hissedildiği grupların ortasında sahaya pist havası veren bir alan vardı; enine kesik lambalarla aydınlatılıyordu. Bütün bunları düşününce içimi o günkü birlikteliğimize dair bir özlem kaplıyor, hatta beyzbol maçının hatıraları hakkında konuşurken hep yanımda Profesör varmış gibi hissediyorum.

Maçta en çok hoşumuza giden Profesör’ün meyve suyu satan kıza seslenişiydi. İkinci yarı bitmiş, Kök evde hazırladığım sandviçlerden kendi payına düşenlerin hepsini yemiş, meyve suyu içmek istediğini söylemişti. Meyve suyu satan kıza çağırmak için el işareti yaptığımda Profesör, “Olmaz öyle,” dedi.

“Neden ne oldu ki?” diye sorduğumda ise susmuş beni cevapsız bırakmıştı.

Bir dahaki sefere yoldan geçmekte olan çerezci kıza tekrar işaret göndermeye çalışınca yine, “Olmaz,” dedi. Son derece sert ve kararlı bir ses tonuyla hareketimi tasvip etmediğini gösterdi. Öyle ki Kök’e zararlı diye meyve suyu içirmek istemediğini düşündüm. “Evden getirdiğimiz çayı iç,” dedi.

“O çayı sevmiyorum, boğazımı yakıyor,” dedi Kök.

“Hımm peki o zaman süt alacağım,” dedi Profesör.

“Ama ben bebek değilim, ayrıca beyzbol maçında süt satılmıyor ki! Kocaman bir bardak meyve suyunu kafaya dikmek de beyzbol maçlarının bir kuralı değil mi sanki?” Kök’ün meyve suyu içmek için kendine göre bir çok gerekçesi vardı. Çaresiz ben Profesör’e dönüp, “Sadece bir bardak içmesine izin veremez misiniz?” diye ricada bulundum.

Profesör ciddiyetini hiç bozmadan kulağıma eğilip fısıldadı, “Eğer meyve suyu alacaksan şurdaki kızıdan alalım.” Sahanın karşı tarafındaki oturma grupları arasında işaret ettiği yerde merdivenleri çıkan bir kız daha vardı.

“Niçin ama? Kimden alırsak alalım meyve suyu aynı!” diye itiraz ettim.

Ne kadar sorduysam da bir cevap alamadım ve bu ısrarının sebebini anlayamadım, ama sonunda boğazı kuruduğu için sabırsızlanan Kök’e nihayet bir açıklama yapmıştı en azından.

“Oradaki kız, bu kızların en güzeli gibi görünüyor,” dedi Profesör.

Profesör’ün teşhisi hiç de yanlış değildi, dikkatli bakınca o kızın içlerinde en güzel yüze sahip olduğu belli oluyordu. Kızı geçerken yakalayıp meyve suyu alabileceğimiz uygun zamanı kaçırmamak için maçtan ziyade kızın olduğu tarafa dikkat kesildik, öyle ki Tigers’ın üçüncü devrede dört atış yapıp sayı almasına bile konsantre olamamıştık. Sonunda önümüzdeki sıraya gelince Profesör, “Hey!” diye seslendi ve Kök için meyve suyu satın aldı. Profesör’ün bozuk para arayan elleri

titriyordu, üstündeki kıyafetin her yerine notlar asılıydı, ne yazık ki kız gülümsememişti. Kök alt tarafı bir meyve suyu almak için neden bu kadar telaş ettiğimiz konusunda şikâyet ediyordu ki kız tekrar yaklaştığında Profesör kimse bir şey istememiş olmasına rağmen patlamış mısır, dondurma ve iki bardak meyve suyu alınca Kök'ün de keyfi yerine gelmişti

Değişik yönlerinin olmasına rağmen Profesör bir matematikçiydi. Maçı izlemek için oturma gruplarına yerleşmeye çalışırken ilk olarak. “Sahanın her bir kenarı 27,43 metre,” dedi. Birden, koltuk numarasının 714, Kök'ün koltuk numarasının ise 715 olduğunu fark etti. Oturmayı unutup sayılar üzerine konuşmaya başladı. Babe Ruth 1935'te 714 sayı vuruşu yaptı. 8 Nisan 1974'te Hank Aaron o rekoru kırdı ve Dodgers'a 715 sayı vuruşu kazandırdı. 714 ve 715'in çarpımının sonucu ilk 7 asal sayının çarpımına eşittir. $714 \times 715 = 2 \times 3 \times 5 \times 7 \times 11 \times 13 \times 17 = 510.510$ 'dur. 714'ün asal çarpanlarının toplamı 715'in asal çarpanlarının toplamına eşit

$$714 = 2 \times 3 \times 7 \times 17$$

$$715 = 5 \times 11 \times 13$$

$$2 + 3 + 7 + 17 = 5 + 11 + 13 = 29$$

“Böyle karakteristik özelliği olan iki tam sayı örneği ilginçtir ve çok nadiren rastlanılır. 20.000'e kadar bu şekilde sadece 26 çift vardır. Bunlara Ruth–Aaron çifti denir. Asal sayılar gibi bu çiftler de büyüdükçe daha da nadir hale geliyorlar. En küçük çift 5 ve 6'dır, bu sayıların sonsuz olup olmadığı şüphelidir,” dedi. “Daha da önemlisi benim 714'te, senin 715'te oturmam; tam tersi değil. Eskileri rekoru her zaman bir yenisiyle kırar. Dünyanın işleyişi bu şekilde, değil mi?”

“Evet, mükemmel Profesör! İşte Tsuyoşi Sinjo orada!” diye haykırdı Kök, her zaman dikkatlice dinlerdi, fakat bu sefer koltuk numarasına pek de ilgi göstermemişti.

Profesör maç boyunca sayılar hakkında konuştu, bu, gergin olduğu zaman kendini korumak için başvurduğu bir yoldu. Çevrenin gürültüsünü bastırmak istercesine ses tonunu gittikçe yükselterek konuşuyordu, sesi seyircilerin sesi arasında bile duyulabiliyordu.

Başlangıç vuruşu yapacağı anons edilen Nakagomi, tribünlerden gelen haykırışlarla selamlanmıştı. Profesör tümseğin yüksekliğinin 25,4 santim olduğunu tespit etti. Bu arada Hiroşima vuruş için yerini alan yedinci oyuncunun sol elini kullandığını da fark etti.

“Sol elini kullanan vuruşçulara karşı sol elini kullanan atıcılar yüzde 0,2568'lik bir kümülatif üstünlüğe sahip. Sağ elini kullanan vurucuların sağ elini kullanan atıcılara karşı üstünlüğü yüzde 0,2649 kadar.” Hiroşima takımındaki Nişida top çaldığında kalabalık ıslık çaldı. Devam etti Profesör, “Atıcının topu elinden çıkarması 0,8 saniye, tutucuya ulaşması ise 0,6 saniye. Tutucunun onu ikinci kaleye atması tam 2 saniye. Bu durumda, koşucunun birinci kaleden ikinci kaleye 24 metreyi koşması için 3,4 saniyesi var. Bu da saniyede 7 metre, saatte 25,2 kilometre demektir.”

Neyse ki onun bu yorumları herhangi bir probleme sebep olmadı; solumuzdaki insanlar kibarca ilgilenmediklerini gösterse de sağımızdaki bir adam duyduklarından çok memnundu, Profesör'ü sakinleştirmemize bile yardımcı oldu.

Adam, “Siz bu spikerden daha çok şey biliyor gibisiniz; sizden müthiş bir maç yorumcusu olurdu,” dedi, “Tigers'ın hangi durumda penaltı hakkı alabileceğini neden anlatmıyorsunuz?” diye sordu.

Bu adam, Profesör'ün her söylediğini anladığından şüphelensem de, onu dikkatlice dinliyordu. Profesör'ün matematik bilgisi adamla konuştuğu esnada mantık oyununa dönüştüğünden değil, maç boyunca fıstıklarını bizimle paylaştığı için de adama minnet duyuyordum.

Tigers, Wada ile Kuji'nin vuruşlarıyla, 5 atışta liderliğini korudu. hava kararınca serinlemişti, bunun için Kök'e montunu giydirdim ve Profesör dizlerine örtün diye battaniyesini uzattım. Kök'ün

ellerini ıslak mendille siliyordum, onlar için durmadan uğraşıyordum, iyiden iyiye korumacı biri haline gelmişim. Kök neşe içinde megafondan bağıyor, Profesör ise bir taraftan tek eliyle sandviçini yemeye diğer taraftan da işlevsizce alkışlamaya çalışıyordu.

Profesör artık oyunu takip edebiliyordu, topun yönüne bakarak bile mutlu oluyor, alnını kırıştırdığında yorum yapmaya çalıştığı anlaşıyordu. Bazen ya önde oturanların yediklerine gözü takılıyor ya da kararan gökyüzüne doğru kafasını kaldırıp aya bakıyordu.

Hanşin taraftarları, tribünleri üçüncü sıradan itibaren doldurmuştu. Alan tamamen sarı renklere bürünmüş, Tigers için tezahürat ediliyordu. Hiroşima taraftarları ise cevap vermek istemesine rağmen Nakagomi hırpalandıkça ses çıkaramaz olmuştu. Nakagomi'nin tek bir atışıyla daha önce hayatımda duymadığım büyük bir tezahürat başladı. Yankılanan ses bütün sahayı kucakladı. Düşündüğü sırada konsantrasyonu bozulan Profesör bile kızmadı (kızsza bile belli etmedi), geri dursa da sevinenlerden biri olduğunu hissettirebiliyordu.

Oradaki herkesten daha marjinal, sevincini sergileyen takımının formasını giyen yirmi yaşlarında bir genç vardı, formanın üstüne geleneksel bir Japon kıyafeti geçirmişti, belinden de radyosu sarkıyordu. Çocuk Hiroşima atağa geçtiği zaman sol taraftaki tümseğe gözlerini dikip kalabalığa kendini gösteriyor, yerinde otururken de oyuncuların adını sayıyordu. Ses tonunu duruma göre ayarlamaya çalışıyor ve azıcık yaklaşabilmek için kendini tellere atıyordu. Taraftarlar karşı tarafın oyuncuları aleyhinde bağırıyordu, nefeslerini boşa harcamadan tek bir ağızdan “Kameyama!” diye bağırıyorlardı. Kameyama zamanlamaya göre vuruş yapsa da koşmaya yetişemeyeceğini düşününce oyuncunun arkasında oturanlar onu teselli etmek için sırtını sıvazlıyordu. Vuruşun ardından peşinden koşan diğer oyuncu kara bir nokta gibi görünürken Kameyama'nın lambalara doğru uçurduğu top büyük sevince yol açtı. Bu sefer aynı genç nefesini tutmayı bıraktı ve bağırmaya başladı, arada bir eliyle saçını geriye atıyor bir taraftan da avazı çıktığı kadar Kameyama diye batırıyordu.

Onu izledikçe, Kameyama vuruşu alırsa ne olacağını daha da merak ediyorduk. Genç adam uzunca bir süre bağırdı, ciğerlerini boşalttıktan sonra da kendini tellere attı. Bir sonraki oyuncu Pariorek'ti. Profesör'ün hali nispeten daha sakin görünüyordu.

Profesör koleksiyonunu yaptığı beyzbol kartlarının üstündeki oyuncuların maçta yer almamasına pek de bozulmuş görünmüyordu. Ayrıca kafası tamamen ona anlatmış olduğum beyzbol kurallarıyla ve bu kuralların nasıl uygulandığıyla meşgul olduğu için kesinlikle oyuncuların isimleriyle uğraşacak durumda değildi.

“O küçük poşette ne var acaba?” diye Kök'e sordu.

“Reçine var,” dedi Kök, “sahada kaymayı önlemek için kullanılır.”

“Peki, bu top yakalayıcı niçin sahada koşup duruyor?”

“Topu karşılamak için, top atıldığı gibi takip etmeye başlar.”

“Peki, şu oturaklarda insanlar bir kişi etrafında toplanmış gibi ama...”

“Hayır, öyle değil. O adam yabancı oyuncular için çevirmen.”

Profesör, soruları oldukça Kök'e dönüyor ve bir bir sıralıyordu. Profesör saatte 150 km giden bir vuruşun kinetik enerjisini ya da topun ısıyla gidebileceği mesafe arasındaki ilişkiyi açıklayabiliyordu, fakat reçine torbalarının ne olduğunu bilmiyordu. Hiç boş durmadan mutlaka birşeylerle ilgileniyordu. Kâh sayıları telaffuz ediyor, kâh Kök'e sorular soruyor, kâh satıcı kızdan bişeyler satın alıyor, kâh fıstık yiyordu. Fakat ben biliyordum, gözleri orada olmayan 28 numarayı sürekli arıyordu.

Maçın temposu artıp Tigers 6–0 öne geçtiğinde heyecan da iyice arttı. Kendi takımları kazanıyor olsa da Tigers'ın taraftarları arasında tansiyon her vuruşla artmaya devam ediyordu. Seven sevmeyen

herkes Nakagomi'ye odaklanmıştı.

Dokuzuncu devreden sonra, tribünlerde oturduğu yerden kalkıp Nakagomi'ye seslenenler vardı. Tezahürat yapan birine cevap veren tek kişi Profesör oldu. "Vuruşun başarılı olma olasılığı %18," dedi yüksek sesle.

Hiroşima esas vuruşu yedek oyuncuya yaptırdı, adını bile duymadığımız bir oyuncuydu. Bir kişi bile bu vuruşa önem vermiyordu. Nakagomi ilk atışını yaptı, top yükseldi. Profesör'ün eski üniversite notlarında gördüğüm gibi bir yay çizdi. Top aydan daha beyaz, yıldızdan daha güzel görünüyordu gökyüzünde ve durmadan süzülüyordu. Herkes kafasını kaldırmış topa kilitlenmişti. Top düşüşe geçtiğinde bu atışın önemli bir atış olduğunu anlamıştım. Hiç durmadan, daha da hızlanarak rüzgârı kesip uzun yolculuğunu bitirmek üzereyken bir yerden bir ses duyuldu. "Dikkat!" İşittiğimiz Profesör'ün sesiydi. Vurulan top ayaklarımızın dibinde yere çarpıp zıplayarak arkaya uçtu. Profesör, Kök'ü koruma güdüsüyle üzerine kapanmıştı, bu zavallı naif yavrucağa bir daha zarar gelmesine kesinlikle izin vermeyeceğini gösteriyordu. Top zıplayıp üstlerinden geçtikten sonra Profesör ve Kök kalakaldılar. Kök bir an önce durumdan kurtulmaya çalışsa da Profesör üzerine kapanmışken bu pek mümkün olmuyordu.

"Top düşmüş bile olsa dikkatli olmaya devam etmeliyiz," dedi Profesör.

"Ama artık geçti Profesör," diye onu rahatlatmaya çalıştım.

Profesör'ün avuçlarından dökülen fıstıklar yere saçılmıştı.

"Bir beyzbol topunun ağırlığı 141,7 gram fakat 15 metreden düşerse 12,1 kilogramlık bir demire eş... Yani etkisi yüzde 85,39 daha fazla olur," diye mırıldanırken Profesör oğlumu kollarının altına almıştı ve oturdukları 714 ve 715 numaralı koltukların üstüne kapanmıştı. Oğlum ve Profesör kimsenin kıramayacağı bir bağla birbirlerine bağlıydı.

Biz daha ne olduğunu anlayamadan seyirciler doğru noktaya düşen ikinci atışı için haykırıyordu. Genç adam son bir kez kendini tellere atarak, "Kameyama!" diye bağırdı.

Profesör'ün evine döndüğümüzde gece saat 10'a geliyordu. Kök, hâlâ maçın heyecanım taşırken bir taraftan da art arda gelen esnemelerle boğuşuyordu. Profesör'ü evine götürdükten sonra hemen kendi evimize dönmeyi planlamıştık ama Profesör umduğundan fazla yorulduğu için o yatana kadar beklememiz gerektiğini düşündüm.

Maç dönüşü tıklım tıklım olan otobüsün içinde de iyice yorgun düşmüştü. Otobüste insan seli arasında sıkışınca, üzerindeki notlar sürekli sağa sola takılıyordu, düşecek diye aklı çıkıyordu. Yol boyunca, "Birazdan varacağız merak etmeyin," diyerek onu rahatlatmaya çalıştım. Fakat otobüs öyle kalabalık ve gürültülüydü ki sesimi duyamıyordum. Otobüste geçirdiğimiz süre boyunca Profesör, yabancılarla pek temas halinde olmak istememiş, garip bir şekilde vücudunu içe doğru kıvrarak korumaya almıştı.

Eve girdikten sonra Profesör çoraplarından başlayıp sırayla ceketini, kravatını, pantolonunu çıkarıp yere attı, en son iç çamaşırlarıyla kaldığında dişini bile fırçalamadan yatağa girdi. Bu onun her zamanki tarzıydı, kesinlikle yorgunluktan değildi. Biraz önce tuvalete girdiğinde bize duyurmadan dişlerini fırçalamış olmalı diye düşünmeyi tercih ettim.

"Bugün için teşekkür ederim," dedi Profesör yatmadan önce, "sayenizde çok güzel vakit geçirdim."

"Atışları pek başarılı bulmasa da," dedi Kök, Profesör'ü işaret ederek, bir yandan da onun yastığını ve örttüğü yorganı düzeltti.

"Enatsu hiç atış yapmadı," diye mırıldandı Profesör, "30 Ağustos 1973'te Giants, Tigers'la sezonun son maçını oynuyordu. Enatsu sayesinde on birinci oyunu 1-0 almışlardı. Hepsini Enatsu başarmıştı. Bugün Enatsu'nun maçta olmaması ne büyük şanssızlık," diye hayıflandı.

"Dedim ya, bugün başka maçta rotasyondaymış, bir dah, bilet alırken Enatsu var mı yok mu kontrol eder öyle alırız, söz!" diye toparlamaya çalıştı Kök. Ben de, "Aman canım ne önemi var, takımımız kazandı ya siz ona bakın! Üstelik 6-1 gerçekten iyi bir sonuç!" diyerek durumu yumuşatmaya çalıştım, "hem Tigers, ikinciliğe yükseldi, öyle sanıyorum ki Giants, Taiyo'ya yenildi ve küme düştü, bugün böyle şanslı bir gündü, Profesör," diyerek sözlerimi tamamladım.

"Evet doğru, Kök'ün beni maça götürmesi sayesinde oldu bu, neyse dikkatli dönün. Annenin sözünü dinle hemen uyu Kök, yarın okul var değil mi?" diye teyit etmek istercesine sordu Profesör.

Ağzının kenarında küçük bir gülümseme takılı kaldı ve daha cevabını duymadan gözlerini kapayıp uykuya dalmıştı Profesör. Gözleri kızarmış, dudakları çatlamış, saçları hangi arada terlemişti bilmiyorum, yavaşça yanağına dokundum. Profesör'ün ateşinin çıktığını fark ettim. Biraz düşündükten sonra Kök'le birlikte Profesör'ün evinde kalmaya karar verdik. Onu hasta haliyle bırakamazdım, sanki Profesör'ün yanında kalırsam onu iyi edebileceğimi gibi hissediyordum. Hizmet sözleşmesine göre hareket etseydim, eve dönerdim. Profesör'ün ne durumda olduğunu düşünüp vicdan azabı çekmektense yanında kalıp ona hemşirelik yapmak benim için daha doğru olacaktı. Önce ateş düşürücü ilaç bulmak için evin altını üstüne getirdim fakat ne ateş ölçer ne de ilaç bulabildim. Pencereden gördüğüm kadarıyla Profesör'ün yengesinin evinde henüz ışıklar sönmemişti o esnada

bahçe kapısının önünde bir gölge dikkatimi çekti. Yardıma ihtiyacım olduğu için birinin geldiğini hayal etmiş olabilirim diye düşündüm. Daha ilk günden evdeki problemleri evin dışına taşımamam tembihlendiği için, yardım isteyemezdim, usulca pencereye yaklaşıp perdeleri çektim.

Netice itibariyle bu problemi kendim çözmek zorunda olduğum için, Kök hasta olduğunda yaptığım gibi ateşini düşürmek için bir naylon poşete buz doldurdum ve bunu başına koydum, bir bez ıslattım, kalınca bir kıl battaniye çıkarıp Profesör'ün üstüne örterek terlemesini sağladım. Kök'ü çalışma odasındaki kanepeye yatırdım, kanepenin üstü kitaplarla doluydu, hepsini kaldırarak rahat yatabilmesi için düzelttim önce. Kök, Profesör için endişelenmesine rağmen yorgunluktan uyuyakalmıştı. Tigers şapkası matematik kitaplarından birinin üstüne düşmüştü.

“Nasıl oldunuz? İyi misiniz? Boğazınız kurur da bir şey içmek isterseniz söyleyin lütfen,” diye fisıldadım.

Profesör cevap veremediği gibi horlayarak uyumaya devam ediyordu, neyse ki ateşi düşmüştü. Nefes alıp veriş i düzensizdi, fakat acı çektiğine dair bir işaret yoktu. Daha ziyade huzurlu görünüyordu. Ne alına koyduğum torbanın içindeki buzları değiştirirken ne de terini silerken bir kere bile gözünü açmadı, uykuya tamamen teslim olmuştu.

Not kağıtlarının üzerine ilıştirmiş olduğu takım elbisesi yokken vücudu çok zayıf ve naif görünüyordu. Karnının ve dirseklerinin derisi sarkmış kırış kırıştı. Soluk benzi onu mücadele gücü kalmamış gibi gösteriyordu. Tırnaklarının ucunda bir hayat belirtisi aramak için bakışlarımı o yana yönelttiysem de beyhude bir çabaydı. Nasıl olduğunu fark etmeden Profesör'ün öğrettiği karmaşık ismi olan bir matematikçinin sözünü anımsadım: “Tanrı vardır –matematik mantığına göre bakarsak– öyleyse şeytanda vardır, çünkü onu da ispatlayamayız,” bu açıdan değerlendirdince, Profesör'ün vücudunu sayıların şeytanının esir aldığından başka bir şey düşünemiyordum.

Gece yarısı geçtiğinde Profesör'ün ateş i biraz daha yükselmiş gibiydi. Nefesi daha sıcaktı ve durmadan terliyordu, başına koyduğum buzların bile erimesi hızlanmıştı. Acaba eczaneye mi gitmeliydim? Ne diye onu maça götürmek için ısrarcı davranmışım ki? Beyin faaliyetleri de bu durumdan olumsuz etkilendiyse ne yapardım? Endişeler sarmıştı zihnimi. Bir taraftan da böyle rahat uyuduğuna göre ciddi bir mesele olmasa gerek diye düşünüp kendimi avutmaya çalışıyordum. Maça yanımıza aldığımız battaniyeyi yere serip üstüne kıvrıldım. Perdelerin arasından ağarmakta olan tanın huzmeleri süzülüyordu. Maça gidişimizin üstünden sanki çok uzun zaman geçmişti. Sol tarafımda Profesör, sağ tarafımda Kök uyuyordu, gözlerimi kapattığımda bütün sesleri duymaya başladım. Profesör'ün horlaması, kıl battaniyenin hışırdaması, Profesör'ün başına koyduğum buzların erime sesi, Kök'ün sayıklamaları, koltuğun gıcırdaması... Bu sesler bana Profesör'ün aniden beliren hastalığını unutturmuş, âdeta beni huzurlu bir uykuya sevk etmişti. Ertesi gün Kök, Profesör uyanmadan kalktı, eve gidip kitaplarını ve arkadaşından geri vermek üzere ödünç aldığı megafonu alıp okula gitti. Profesör'ü kontrole gittiğimde hâlâ derin uykuda olduğunu gördüm, sanki yüzüne renk gelmiş, vücut ısısı normal düzeye inmiş, hırıltılı nefes alıp veriş i de düzelmişti. Bu sefer de neden bu kadar çok uyuduğunu düşünerek endişelenmeye başladım. Yavaşça alına dokundum, battaniyesini çekiştirdim, kollarını, karnını dürttüm fakat göz kapaklarının altındaki hareketten başka bir kıpırdama yoktu.

Öğle saatleriydi, mutfakta iş yaparken birtakım sesler duydum, gidip ne olduğuna baktığımda Profesör'ü her zamanki gibi takım elbisesini giymiş yatağında otururken buldum.

“Kalkmışsınız! Hâlâ ateşiniz var, her şey normale dönmeden kalkmak yok!” dedim.

Profesör kafasını kaldırmış hiçbir şey söylemeden bana bakıyordu. Gözünde çapak birikmiş, saçları dağılmış, tam bağlayamadığı kravattı düzensiz bir şekilde boynundan aşağı sallanıyordu.

“Pekâlâ, şimdi hemen bu kıyafetleri çıkarıyorsunuz! Çamaşırlarınızı da değiştirelim dün gece çok ateşlendiniz ve terlediniz. Pijama alıp geleceğim sizin için, lütfen gömleğinizi çıkarın, bakın rahatlayacaksınız; çok yoruldunuz dün... Üç saatten fazla beyzbol izledik, sizi gelmeye zorladığım için üzgünüm, fakat endişelenmeyin ateşiniz düştü, sağlığınıza iyi gelecek vitaminli şeyler yediniz mi ayağa kalkarsınız. Kök de her zaman böyle toparlar, evet şimdi bir şeyler yemezseniz olmaz, size elma suyu hazırlayayım mı?” Profesör gözlerini dikip bana baktı ve sonra yüzünü öbür tarafa çevirdi. İşte o zaman büyük bir hata yaptığımın farkına vardım. Profesör dün gece maça gittiğimizi de, benim kim olduğumu da unutmuştu. Profesör gözlerini dikmiş yine bana bakıyordu, kambur sırtı sanki bir gün içinde yatmaktan düzleşmişti. Tükenmiş vücudu hareketsizdi, fakat yüreği nereye kaçacağını şaşırmıştı. Sayıların gizemiyle durumu anlatmak bile imkânsızdı, yüzünde Kök’e gösterdiği sevginin s’sinden eser yoktu, sanki üstünden cansız bir ruh akıyordu. Bir ağlama sesi geldi sonunda, sesin ondan çıktığını anlamayıp sesin bozuk bir müzik kutusundan geldiğini sandım, etrafa bakındım. Bu ses, Kök elini kestiği zamanki Profesör’ün ağlama sesinden daha farklıydı. Bu kez çok kişiseldi, umutsuzdu, Profesör kendisi için ağlıyordu. Üzerine ilıştirmiş olduğu not kağıtlarından en önemlisini çekip Profesör’e gösterdim. “Benim hafızam sadece seksen dakikadır,” yazan nottu bu, yavaşça yatağın kenarına oturdum, başka bir şey yapmak o an aklıma gelmedi, çünkü çok ciddi bir hata yapmışım. Her gün uyandığında kıyafetlerini giyerken Profesör seksen dakikalık hafızasının farkına ilk defa bu notlarla varıyordu. Hatta bir önceki gece gördüğü rüya da o zamana ait değildi, hep çok derinlerde kalacaktı; hiçbir zaman en son gördüğü rüyadan başkasını anımsaması mümkün değildi. Bir önceki gündeki kendisini kaybedip bir daha onunla buluşamayacağını bilerek durumu kabullenmek zorundaydı. Beyzbol topunun çarpmasından Kök’ü korumaya çalışan Profesör her gün kendi içinde ölüyordu. Her gün uykudan kalkıp bu durumla nasıl yüzleşiyor ve kabulleniyor bilmiyordum.

“Şeyyy... Ben bakıcınız,” dedim ağlaması bitince, “size yardımcı olmam için işe alındım, bakıcınızım,” dedim tekrar. Profesör nemli gözleriyle bana baktı. “Akşam olunca oğlum da gelecek. Saç şekli karekökü andırdığı için siz ona Kök diyorsunuz; bu ona sizin taktığınız bir isim.” Profesör’ün kolunu tutup başka bir not kağıdı gösterdim, iyi ki dün geceki tıklım tıklım otobüste bu not düşüp kaybolmamış diye düşünmekten kendimi alamadım. “Senin doğum günün ne zaman?” dedi Profesör, geçirdiği ateşten olsa gerek sesi çok zayıf çıkıyordu. Nihayet her zamanki sorularına başlamış olması beni rahatlatmıştı. “20 Şubat,” diye cevap verdim. “220 ile 284 arasında özel bir bağ vardır...” diyerek onu her güne başlarken kurduğumuz diyaloga ustalıkla çekebilmişim.

Profesör’ün yüksek ateşi üç gün devam etti, bu süre boyunca Profesör neredeyse hep uyudu. Yemek yemek ya da atıştırmak için ara vermeden uyumaya devam etti, elimde yemekle bekleyip sonra bir şey yapamadan başından ayrılıyordum. Yavaş yavaş yatağında doğrulmaya çalıştığı anlarda ağzını açmasını bekliyor, kaşığı elimde hazır tutuyordum, çünkü bir tas çorbayı içerken bile mücadele ediyordu.

Sonunda Profesör hastaneye gitmesine gerek kalmadan iyileşti. Dışarı çıktığı için hasta olduğunu göz önünde bulundurunca dışarı çıkmamasının en iyisi olacağını düşündüm. Zira, onu giydirip kliniğe götürmek neredeyse imkânsızdı. Kök okuldan gelince hiçbir şey sormadan doğruca Profesör’ün odasına gidip yatağın kenarında dikiliyor, ben ona ödevini yapması gerektiğini söyleyene kadar da Profesör’ün başından ayrılmıyordu.

Dördüncü günün sabahında nihayet Profesör’ün ateşi düştü ve iyileşme belirtileri gösterdi. Uyuduğu süreler azalmış, üstelik iştahı da geri gelmişti. Yataktan çıkıp sofraya oturabilecek kadar güçlenmiş, kravatını bile bağlamaya yelteniyor hatta mutfaktaki sallanan sandalyesinde oturma isteği duyuyordu, *Matematik Dergisi*’ndeki ödüllü soruları çözme denemelerine de başlamıştı. Eskisi gibi

konsantre olduğu zamanlarda ona engel olduğumu söylerse, akşamları Kök' yine sarılarak karşılırsa ve onu sorulara boğarsa tam anlamıyla iyileşmiş olacaktı. Evet, artık Kök'le beraber yine sayıların derinliğine iniyor, içinden geldiği zamanlarda onun başını okşuyordu. Profesör eski haline dnmşti.

Profesör'n iyileşmesinin üstünden çok zaman geçmemişti ki Akebono Temizlik Ajansı yöneticisinden bir ağrı aldım. Daha önceden tarihi belli olan performans görüşmelerinin haricinde ajansa çağrılmak açıkçası pek de iyiye işaret değildi. ağrı, müşterinin sizin hakkınızda şikâyetle bulunmasına bağlı olarak azar işiteceğiniz, özür dilemeniz gerektiği ya da müşteri mülkiyetine ve özeline zarar verdiğiniz anlamına gelebilirdi. İşin garibi, Profesör'n seksen dakikalık hafızası rahatsız olacağı bir şey yapmış olsam bile şikâyet etmeye elvermezdi. Ayrıca yengesinin kuralına da itaat etmiş ve onun evine hiç gitmemiştim. Belki de ajans başkanı dokuz bakıcının iş bıraktığı evle olan ilişkimi nasıl yürütmeyi başardığımı bilmek istiyordu. Bu şekilde kendimi rahatlattım.

İçeri girdiğim gibi Akebono Temizlik Ajansı'nın başkam tarafından, "Sen ne yaptın bakayım?" diye azarlanınca yolunda gitmeyen bir şeyler olduğunu anladım. "Hakkında şikâyet var!" diye bağırdı kaşlarını atıp kızgınlığını göstererek. "Ne şikayeti?" diye sordum kekeleyerek. O zamana kadar hakkımda pek çok kez müşterilerden şikâyet gelmişti, fakat hepsi ajans ya karşı tarafın yanlış anlamasından ya da egosundan kaynaklandığı için ajans başkanı beni anlayışla karşılamış ve nihayetinde, "Haydi bu işin üstesinden de gel bakalım," diyerek konu tatlıya bağlanmıştı bu sefer durum farklıydı anlaşılan.

"Sakın inkâr etme! Sen asla yapmaman gereken bir suç işledin. Hizmet verdiğin Matematik Profesörü'nn evinde kalmışsın! Doğru mu bu?"

"İyi ama ben yanlış bir şey yapmadım. Böyle bir iddiada bulunan kim?"

"Bu bir iddia değil, orada kaldın, değil mi?"

Uysal bir şekilde evet anlamında başımı salladım.

"ok iyi biliyorsun ki mesai yapman gerekirse bizi bilgilendirmen gerekir ve planlanmamış acil bir durumsa fazla çalışma ödemesi için ev sahibinin yazılı onayını alman gerekir."

"Evet, biliyorum," dedim.

"Sen kurallara uymadın ve bu iddia yersiz değil, değil mi?"

"Hayır, yanlış anladınız. Ben fazla mesai yapmış değilim, sadece biraz yufka yürekli olduğum için yardım etmeye çalıştım..." diyerek kendimi savundum.

"Eğer fazla mesai değilse nedir yaptığın? İş için değilse eğer, geceyi bir hizmet verdiğin kişinin evinde geirirsen bunun seviyesizce bir şey olduğu düşünülmez mi?"

"Hastalandı, birden ateşi ıktı. Onu yle bir başına bırakamazdım. Kurala uymamış olmam bir hata, çok zgnm... Fakat bilmelisiniz ki bir bakıcı olarak kesinlikle uygunsuz, seviyesiz bir şey yapmadım. Olması gerekeni yaptığımı düşünüyorum."

"Oğlunla olan ilişkine gelince..." Ajans başkanı iş kartımın köşesine parmağıyla vurarak konuşuyordu. "Sana istisnai bir olanak tanıdım, kimseye çalıştığı yere çocuğunu götürmesine izin vermedim, bu müşterinin talebi olduğu için kabul etmiştim. Fakat alışan diğer hizmetilerimiz tarafından bu ayrıcalık soruluyor. Yanlış anlaşılmamak için herkesle aynı koşullarda çalışmak zorundasın! Yoksa bizim başımız derde girer!"

"Gerçekten çok zgnm, düşüncesizce davrandım. Oğlum konusunda size minnettarım..."

"Seni bu işten alıyorum!" dedi başkan.

"Nasıl?"

“Bugün itibariyle oraya gitmeyeceksin... Bugün orada çalışmayacaksın ve yarından itibaren de başka bir müşterimiz için çalışmak üzere mülakata gideceksin,” dedi ve Profesör’ün kartının arkasına onuncu mavi mühürü basıverdi.

“Bir dakika lütfen, durun! Aniden böyle bir şey istemeniz beni çok zor durumda bıraktı. Benim bu işi bırakmamı isteyen kim? Lütfen söyleyin. Gerçekten siz misiniz bunu isteyen?”

“Profesör’ün yengesi,” diye cevapladı ajans başkanı.

“Fakat ben onunla mülakattan sonra bir kere bile görüşmedin,” dedim itiraz edercesine, “üstelik onu kızdıracak bir şey yaptığımı hatırlamıyorum. O benim Profesör’ün evinde yaşadığım sorunları kendisine taşımamamı söylemişti, ben de onu hiç rahatsız etmedim. Biliyorum o benim paramı ödüyor ama o evde benim nasıl iş yaptığımı bilmiyor, nasıl olur da beni kovabilir?”

“Yengesi senin o gece Profesör’ün evinde kaldığını biliyor,” dedi başkan.

“Yani gözetlemiş mi?” diye sordum hayret içinde.

“Karşı tarafın seni her zaman gözetlemeye hakkı var!”

Aklıma, gece evin etrafında duyduğum ve anlamlandıramadığım o çıtırtılar geldi. “Bakın, Profesör hasta, üstelik normal bir hastadan çok daha özenle bakılması gerekiyor, onun durumunda sıradan bir hemşire yetersiz kalır. Bugün o eve gitmezsem Profesör zorluk yaşar. Şimdi muhtemelen yataktan yeni kalkmış, odasında oturmuş, kim olduğunu anlamak için takım elbisesi üzerindeki notlara ve etrafa bakınıyordur.” “Senin yerine ona bakabilecek bir sürü hizmetçimiz var,” dedi başkan sözümü keserek. Önündeki masanın çekmecesini açıp içinden Profesör’ün kartını çıkardı ve onu “bekleyenler” listesine aldı. “Evet, kararımız budur. Görüyorsun ya bizde ayrıcalığa yer yok,” diyerek oldukça sert bir şekilde çekmeceyi kapattı. Böylece profesörün evindeki hizmetim sonlanmış oluyordu.

Hizmetçilik yapacağım bir sonraki müşterim aynı zamanda bir mali müşavirlik bürosu olan bir çiftti. Evden çıkıp yeni iş yerime gitmek için tren ve otobüsü kullanarak aldığım yol toplamda altmış dakikadan fazla sürüyordu. Çalışma saatlerim akşam dokuzaya kadar uzuyor, işverenin hem ev işiyle hem de ofisteki işlerinde çalışıyordum, üstelik işverenim olan kadın pek iyi biri sayılmazdı. En kötüsü de Kök, çalışan bir annenin çocuğu olarak yaşaması gereken sıkıntılarla başedebilmeliydi. Ajans başkanı böyle düşünüyordu. Akebono Ajansı gibi bir yere bağlı çalışırsanız işverenlerinize kendi isteğiniz dışında hoşça kal demeye alışırırsınız. Müşteriler değişiklik isteyebilir ve siz bir hizmetçi ile ev sahibi arasındaki ideal uyumu yakalamayabilirsiniz. Dahası aynı işte kaldıkça problem potansiyeli artabilir. O zamana kadar, hizmet verdiğim yerlerden ayrılırken benim için veda gecesi düzenleyenler bile olmuştu, hatta bir ya da iki kez evin çocuğu kendince veda hediyesi verince gözyaşlarımı tutamamıştım. Fakat bazen iş tek bir söz edemeden bitebiliyordu; hatta tabak çanak ya da bir eşyaya veya kıyafete verdiğim zarardan ötürü elime bir fatura bile verilebilirdi.

İş nasıl biterse bitsin, her zaman etkilerini kendi içimde çözümlemeye çalışırdım. Kişisel bir şey yoktu, üzülp örselenmeyi gerektirecek bir şey yoktu. Ben onlara göre sadece bir hizmetçiydim, gittikten sonra hatırlanacak biri bile değildim. Aslında kapıdan çıktığım gibi ben de onları genellikle unutturdum. Sonraki gün yeni işimdeki kuralları, yeni ev sahibinin beklentilerini öğrenmeye başladığım gün olduğu için de duygusallaşacak vaktim kalmazdı.

Fakat her nasılsa bu sefer durum farklıydı. Dürüst gerekirse beni en çok üzen Profesör’ün bizi hatırlamasını sağlayacak ufacık bir hafıza kaydının olmamasıydı. Hiçbir zaman yengesine benim işi neden bıraktığımı ya da Kök’e ne olduğunu soramayacaktı. Yemek masasının yanındaki sallanan sandalyesindeyken çoban yıldızını görünce ya da çalışma odasında bir matematik probleminin

sonucunu bulduğu zaman Kök ile beni anımsamayacaktı. Bunları bilmek çok acıydı.  zg n olmanın yanısıra kuralları  iğnediğim için kendime çok kızırıyordum.

Yeni i im zihinsel değil fiziksel enerji gerektiriyordu. Benden yapmam istenen i ler; yabancı araçların temizliği, dört katlı binanın temizliği, on kişilik yemek yapmak gibi şeylerdi, fakat zihnimin bir köşesi Profesör’le dolu olduğu için konsantre olamıyordum. Sürekli olarak onun hasta, yatağının köşesine oturmuş iki büklüm hali gözümün önüne geliyordu. Bu esnada türlü hatalar yapıyor, yeni i verenimin gözüne batırıyordum.

Profesör’ n evinde benim yerime kimin çalışmaya ba ladığını bilmiyordum. Sadece onun Profesör’ n üstüne ili tirilen notların maksadını anlayabilmesini umuyordum. Acaba Profesör yeni bakıcı kadına telefon numarasını veya ayakkabı numarasını sorup, o sayıların içindeki gizemi izah edecek miydi? İtiraf etmeliyim ki Profesör’ n aynı soruları başkasına sorduğu düşüncesi hiç hoşuma gitmemi ti. Bunu d   n nce paylaştığımız matematiksel ke iflerden duyduğumuz keyifli anlar gözümün önünde solar gibi oluyordu. Dış dünyada her ne değişiklik olursa olsun Profesör için hayatın yine matematikle devam edeceğini bilmeme rağmen üzülüyordum.

Bazen, yeni bakıcı kadının Profesör’ n evindeki koşullarla mücadele edemeyip i i bırakacağını ve temizlik ajansı başkanının benden başkasının orada  alı amayacağını anladığını hayal ediyordu. Fakat kendimi bu gündüz rüyalarından artık uyandırmam gerekiyordu. Onun ben olmadan hayatına devam edemeyeceğini düşünmek sadece bir teselliydi, oysa ajans yöneticisi haklıydı benim yaptığım i i yapabilecek bir düzine bakıcı kadın vardı.

Kök niçin Profesör’e gitmediğimizi defalarca soruyordu “ yle gerekiyor.” demekten başka bir şey yapamıyordum. “ yle gerekiyor ne demek?” diyerek omuz silkiyordu, onun isyan ettiğini hissedebiliyordum.

Profesör’ n evinden ayrıldıktan bir hafta sonraki pazar günü Tigers’ın Yufune isimli oyuncusu Hiroşima Carp karşısında bir atı  yaptı. Kök’le ak am yemeğinde radyo dinliyorduk. Mayumi    kez vurup ka mı ,  injo da bir vuru a karşılık vermişti. Sekiz devre sonunda ma  6–0 bitti. Maçın skoru da karşı takımın hataları da Nakagomi’nin olduğu ma taki skor ve hatalarla aynıydı. Vuru un daha çok etki yaratması için spiker ses tonunu yükseltiyordu, heyecan ve tezahüratlar artsa da biz dilimizi yutmu  gibi dinliyorduk. Dokuzuncu devrede oyunculardan biri ikinci kez yere düşünce Kök derin bir nefes aldı. Bu durum ikimize de neyi hatırlatmı tı? Kök’ n ne düşündüğünü çok iyi tahmin edebiliyordum. Bu sebeple gereksiz yere bir şey sormadım. Son vuruş yapan oyuncunun topu saha dışına çıkınca sahadan yükselen tezahürat sesleri odayı doldurdu, tam o sırada spikerin, “Dışarıda, dışarıda!” sesleri duyuldu.

“Ba ardır!” dedi Kök sessizce. Ben de ses çıkarmadan ba ımı salladım.

Spikerin, “Lig tarihinde elli sekizinci boş atı ! Tigers’ın 1973 yılında Enatsu’yla kırıdığı rekor böylece on dokuz yıl sonra kırılmış oldu...” dediği duyuldu spikerin, sesi kesik kesik geliyordu.

Biz Yufune’nin başarısı karşısında sevinsek mi  z lsek mi bilemiyorduk. Tigers’ın yenmesine elbette çok sevinmi tik ama Enatsu’ya ait en büyük rekorun kırılması biraz da içimizi burkmu tu. Radyodan gelen sevinç ve tezahürat ikimize de 2 Haziran günü gittiğimiz maçı hatırlatmı tı. Maalesef o gece 714 numaralı koltukta oturan Profesör artık yanımızda değildi. O zaman daha adını bile bilmediğimiz bir yedek oyuncunun hatalı vuru u yüzünden top az daha Kök’e  arpacaktı, biz bunu kötü şansımız olarak değerlendiriyorduk.

“Hadi bakalım, ak am yemeğini hazırlayalım,” dedim Kök’e. “Hımm,” diye mırıldandı ve radyoyu kapattı.

Bir gün işe gitmek için otobüs durağında otobüs beklerken tanımadığım bir kadın tarafından dolandırıldım. Ne hırsızdı ne yankesiciydi, bizzat parayı elimle ve isteğimle ben verdiğim için elbette polise de gidemedim. Fakat bu yeni bir para sızdırma yöntemiye oldukça başarılı olduğunu söyleyebilirim. Durakta beklerken bu kadın dosdoğru bana geldi, selam verdi ve tek bir şey söyledi, “Para!” 30’lu yaşlarının sonlarında beyaz tenli kadının, yaz mevsimi olmasına rağmen pardesü giymesinin dışında bir garipliği yoktu. Çok iyi görünmese de çok fakir bir görünümü de yoktu. Yol sorarmış gibi rahattı, daha doğrusu sanki ben sormuştum da o bana yolu tarif ediyordu. “Para, dedi bir kez daha, bir adet banknotu eline verdim; bu normal şartlarda pek de yapmadığım bir şeydi, lendime inanmamıştım. Garip olan benim ondan daha fakir görünmeme rağmen neden para verdiğimdi. Kadın parayı hemen pardesüsünün cebine koyup yanımdan sessizce ve hiçbir şey söylemeden gitti. Sonra saatine uymayan bir şekilde otobüs geldi. Mali Müşavir işverenlerimin ofisine giderken yol boyunca, verdiğim paranın kadına nasıl bir katkısı olacağını düşünüp durdum. Karnı acıktığında ekmek mi, yoksa hasta ebeveynlerine ilaç mı alacaktı? Düşündükçe heyecanlanmaya başladım. Fakat hiçbir tahmin heyecanımı bastıramıyordu. Benden para istediği için kendi isteğimle para verdim, aslında ondan dua istediğim için vermiştim çünkü kendimi hiç iyi hissetmiyordum.

Bir başka hadise de, Kök’le birlikte annemin mezarını ziyarete gittiğimiz zaman meydana geldi. Mezarlığın arkasında yavru geyik ölüsü yatıyordu. Tamamı boz değildi, sırtına doğru desenli bir derisi vardı. Ayaklarını öne atmış sanki kaçacakken ölümün kucasına düşmüştü. İç organları dışarı çıkmıştı, gözleri karanlık bir mağara gibiydi ve hafif aralık ağzından daha büyümemiş dişleri görünüyordu. Onu ilk Kök gördü, beni hemen çağırdı, gözlerini zavallı geyikten ayıramıyordu. Anlaşılan o ki zavallıcık dağdan inmiş, bir mezar taşına çarparak son nefesini vermişti. Daha dikkatli bakınca mezar taşındaki kan izlerini fark ettik. “Ne yapalım? Ne yapsak acaba?” diye mırıldanıyordu Kök. “Yapacak bir şey yok, böyle bırakacağız onu,” dedim. Yavru geyik için normalde anneme ettiğimiz duadan daha uzun dua ettik, yeni yaşamına güzelce uğurlamaya çalıştık.

Ertesi gün ne tuhaftı ki gazetede Kök’ün babasının resmini görecektim. Bir araştırma projesiyle ödül almıştı, gazetenin köşesinde kısa bir açıklama da vardı, resim küçüktü ama fotoğraf kesinlikle ona aitti. Benim tanıdığım adamdan 10 yaş daha yaşlıydı fakat hiç şüphesiz oydu. Hemen gazeteyi kapattım, buruşturarak çöp kutusuna fırlattım, biraz sonra sinirim yatışınca çöp kutusundan alıp kırış kırış sayfaları düzelterek resmine bir daha baktım ve makasla kesip resmi aldım, ne yazık ki gazete çoktan okunmaz hale gelmişti. “Bu da ne böyle?” diye sordum kendi kendime “bu hiçbirşey değil ki... Kök’ün babası ödül almış. Ne mutlu bir haber! Ama o kadar işte...” diye mırıldandım. Haberi katlayarak Kök’ün göbek bağının durduğu kutuya koydum.

Ne zaman asal sayıları görsem Profesör'ü anımsıyordum. Alakasız yerlerde birden aklıma gelen bir şeydi. Markette alışveriş yaparken gördüğüm etiketler, otobüsün kalkış saati, salam sosisin son kullanma tarihi, Kök'ün okulda aldığı notlar, v.s. Buna benzer karşıma çıkan sayılar, gerçek anlamlarının arkasında hep daha derin anlamları barındırıyordu benim için. Elbette bir bakışta sayıların asal sayı olup olmadığını anlayamıyordum. Yine de Profesör'ün öğrettiği düzen sayesinde 100'e kadar olan asal sayıları tek tek hesaplamadan bulabilsem de 100'den büyük olan sayıların asal sayı olup olmadığını belirlemek için bölme işlemi yapmak gerekiyordu. İlk bakışta bileşik sayıymış gibi görünse de hesap yapınca asal sayı ya da tam tersi çıkabiliyordu. Ben de tıpkı Profesör gibi önlüğümün cebine kalem kâğıt koyarak bunları hep yanımda bulundurur olmuştum. Böylece ilham geldikçe hemen kâğıt kalemi çıkarıyordum. Mesela bir gün müşavirin ofisinde buzdolabını temizlerken buzdolabının kapağında gördüğüm ürün seri numarası 2.311 dikkatimi çekti. Sayı bende merak uyandırdı hemen defterimi kalemimi elime aldım. Sayıyı önce 3'e, 7'ye sonra da 11'e bölmeyi denedim. Olmadı. Hep 1 artıyordu. Devamında 13'e, 17'ye ve 19'a bölmeyi denedim fakat bunlar da sayının böleni değildi. 2 ile 311'i ayırmaktan başka yol yoktu. Aslında bu sayıların bölünemezliğini tespit etmek beceri gerektiriyordu. Tam doğru yaptığımı ya da bir adım daha ilerlediğimi sanarken sayı yok olup gidiyordu, bu sayı avlama isteğimi artırıyor, asal sayılarla ilişkim genelde böyleydi.

2.311'in asal sayı olduğunu ispatladıktan sonra, not defterimi tekrar cebime koydum, elime sabunu ve bezi aldım, seri numarasıyla uğraştığım buzdolabını temizlemeye koyuldum, bu artık asal sayısı olan bir buzdolabıydı. Sadece kendine ve 1'e bölünebildiği için soğuk görünmüştü gözüme birden.

Ofiste yerleri silerken ise karşıma 341 sayısı çıktı. Masanın altına 341 numaralı mavi renk bir form düşmüştü. Bunun da bir asal sayı olduğunu düşündüm. Elimdeki yer bezini bir kenara bıraktım ve formu yerden aldım, sanki 341 sayısı beni çağırıyordu. Tam da Profesör'ün seveceği tipte bir sayıydı.

İşverenlerim evlerine gitmişti, böylece karanlık ofiste sayıyı çözümlemeye başladım. Bir sayının asal sayı olup olmadığını anlamak için bölenleri tespit edecek bir yöntemim yoktu, daha ziyade önsezilerimle hareket ediyordum. Bir keresinde Profesör bana MÖ İskenderiye'de kütüphanecilik yapmış Eratosthenes adında biri tarafından keşfedilmiş bir yöntemi anlatmıştı, fakat karışık olduğu için unutmuştum. Sayılar mevzu bahis olunca Profesör sezgileri çok önemseydiğinden benim yöntemimi beğenme ihtimalini düşündüm. Sonuç olarak 341 asal sayı değildi, 11'e bölünebiliyordu $341:11=31$ 'di. Güzel bir işlemdi.

Hiç şüphesiz asal sayıları bulduğum zaman kendimi daha iyi hissediyordum, bununla beraber sonuç asal sayıyı vermediği zaman hayal kırıklığına uğradığımı da söylemezdim. Olasılıklar doğrultusunda bulunmayanı ispatlasam da her zaman öğrenecek daha başka şeyler olduğunu biliyordum. Öte yandan 31 ve 11 gibi iki asal sayının çarpımından elde edilen sayı asal gibi görünüyordu, ama değildi. Bu beni başka yöne sevketti; artık gerçek asal sayılara daha çok yakın duran sahte asal sayıları bulmanın sistematik bir yolu olup olmadığını düşünüyordum, bu şekilde gerçek asal sayılara ulaşabilirdim.

Artan merakıma rağmen, formu masanın üstüne koyup kovanın yer bezinin suyunu sıktım. Asal sayıları bulsam ya da birinin asal olmadığını ispatlasam ne değişecekti ki? Hâlâ önümde dağ gibi yığılı iş duruyordu. Buzdolabı seri numarasından bağımsız bir şekilde, içindeki yiyecekleri soğutmaya devam ediyordu ve 341 numaralı formu dolduran kişi hâlâ vergi problemleriyle boğuşuyordu. Sayılar neyi değiştirebilirdi ki? Belki daha da kötü hale getirebilirdi. Belki dondurma buzdolabının içinde eriyordu. Derken işlerimi hiç yapmadığımı fark ettim, işverenlerimin performansından memnun olmayacaklarını düşündüm. Ama yine de 2.311 bir asal sayıydı, 341 değildi.

O an birden Profesör'ün, "Matematiksel düzen gerçek hayata etki etmediği için güzeldir," dediğini anımsadım. İnsanlar asal sayılar hakkında bilgi sahibi olursa hayat daha kolay olmayacak ya da her şey daha iyiye gitmeyecek. Elbette pek çok matematiksel keşif pratik uygulamalarda yerini bulabilir. Elipsler üzerine yapılan araştırmalar gezegenlerin yörüngelerini tespit etmeyi de mümkün kılmıştır. Mesela Einstein elips üzerine yaptığı çalışmalarla bize uzayı anlatmaya çalışmıştır. Hatta asal sayılar, maalesef, savaş boyunca gizli kodların yazımında kullanılmıştır. Fakat matematiğin amacı bunlarla sınırlı değildir. Matematiğin yegâne amacı gerçeği bulmaktır. Profesör söylerken her zaman "gerçek" kelimenin tonlamasıyla "matematik" kelimesinin tonlaması aynı olurdu. Bir akşam, yemeğimizi yerken Profesör bana. "Ee. haydi bakalım şimdi buraya bir doğru çiz," demişti, *chopstick*i cetvel gibi kullanıp hep müsvedde olarak kullandığımız ilan broşürünün arkasına kurşun kalemle bir doğru çizdim.

"Evet, işte bu bir doğru, sen bir doğrunun ölçüsünün ne olduğunu tam olarak biliyorsun. Fakat bir düşün lütfen, senin çizdiğin bu doğrunun bir başı ve sonu var değil mi? Öyleyse iki nokta arasındaki en kısa yol bir doğruyu oluşturur diyebiliriz. Şimdi buna bak arada çizgi yok. Sonsuza kadar uzayıp gidebilir fakat bu sayfanın da senin gücünün de bir sınırı olduğu için çizgiyi devam ettiremediğimizi idrak ediyor olmalısın. Ayrıca bu iki nokta arasını çizdiğimiz kalem ucunun kalınlığı bu doğrunun kalınlığı ve kapladığı alan açısından da belirleyici bulunuyor. Anlatmaya çalıştığım; gerçek bir kâğıda tam bir doğru çizmek mümkün değildir derken kalem ucundan gözlerimi alamamıştım. "Gerçek doğru nerededir peki," diye sordum. O zaman elini kalbinin üstüne koydu Profesör, "Gerçek doğru buradan başka yerde olamaz," dedi. Tahmini rakamları öğretirken de onu böyle elini göğsünün üstüne koymuş görmüştüm. "Ebedi hakikatler görünmezdir ve onları doğa olaylarında veya maddelerde hatta insani hislerde bulamazsın. Ancak matematik onları aydınlatıp ifade edebilir. Doğrusu hiçbir şey onu engelleyemez," demişti Profesör.

Ofiste yerleri silerken Kök'ü merak etmeye başladım, şimdi Profesör'ün sözünü ettiği o edebi hakikatin mevcudiyetine ne kadar da ihtiyaç duyuyordum. En azından göze görünmeyen sonsuz bir çizgi boyunca uzanan, bir genişliği olmaya ya da alanı kaplamayan sessiz gölgeler arasında yer alan dünyanın, göze görünen dünyayı desteklediğini bilmek iyi olurdu. Her nasılsa bu çizgi benim huzur bulmamı sağlıyordu.

Akebono Temizlik Ajansı'nın sekreteri aradığında alışverişten yeni dönmüştüm ve işverenim için akşam yemeğini hazırlıyordum. "Hemen şimdi o Matematik Profesörü'nün evine git, oğlun onu üzecek kötü şeyler yapmış, çok detaylı bilmiyorum ama sen hemen git ajans başkanının emri bu!" dedi sekreter.

Ben daha oğluma ne olduğunu soramadan telefon kesildi. İlk aklıma gelen beyzbol topu oldu, kötü şans hâlâ peşini bırakmamıştı. İlk seferinde kurtulmasına rağmen aynı tehlike onu hâlâ kovalıyor muydu? Profesör, "Bir çocuk asla yalnız bırakılmamalıdır," derken haklı mıydı?

Belki atıştırsın diye hazırladığım keki yerken lokması, tam da Profesör'ün dediği gibi, boğazına

kaçtı. Belki radyoyu prize takarken elektrik çarptı. Kafamın içinden bir sürü korkutucu senaryo çıkıyordu. Aklım birçok düşüncenin istilasına uğradı o an. Korkmuştum, vücudum titriyordu, evin hanımına durumu tam açıklayamadan onun meraklı bakışları altında oradan ayrılıp hemen Profesör'ün evine doğru yola koyuldum.

Profesör'ün evindeki işimden ayrılalı bir aydan daha az bir zaman olmuştu. Bozuk zil, evdeki kırık dökük eşyalar, bakımsız çimenler bıraktığım gibiydi, fakat eve adımımı attıktan sonra birden kötü hissettim. Neyse ki karşımda sapasağlam duran Kök'ü görünce onun yaralanmadığını gördüm. Ne elektrik çarpmıştı ne de boğazına bir şey kaçmıştı, Profesör'ün hemen yanında oturuyordu, okul çantası ayağının dibindeydi. Kötü hislerimin kaynağı Profesör'ün hemen karşısında oturan yengesiydi. Yengenin yanında orta yaşlı daha önce görmediğim, benim yerime işe başlamış olduğunu tahmin ettiğim bir kadın oturuyordu. Profesör, Kök ve ben; bu üçlüyü bozacak başka insanların birimle aynı alanda bulunuyor olması kötü hissetmemin sebebiydi.

Biraz sakinleşince Kök'ün orada olması garip geldi. Profesör'ün dul yengesi benim mülakatımda giyindiği tarzda giyinmiş, masaya yaslanıyordu, sol elinde asasını sıkıca kavramıştı. Kök ise korkmuş, benden gözlerini kaçırıyordu. Onun hemen yanında oturan Profesör düşünceler içindeydi, gözlerini öylece uzakta bir noktaya dikmişti.

“İşinizin ortasında sizi çağırdığımız için üzgünüm, lütfen böyle buyurun,” diyerek söze başladı Profesör'ün yengesi. Oturmam için sandalyeyi işaret etti. İstasyondan beri koştüğüm için hâlâ nefes nefeseydim ve cevap vermeyi unutmuştum.

“Buyrun, lütfen oturun,” dedi yengesi, “misafirimize çay verelim,” dedi.

Akebono Temizlik Ajansının bir çalışanı mı değil mi bilmediğim başka bir kadın kalktı ve ocağa gitti. O ana kadar kibar davransa da huzursuz bakışı ve masada tırnaklarını tıkırdatmasından yaşlı kadının gergin olduğu anlaşılıyordu. Nasıl selam vereceğimi bilemeden gösterilen yere geçip oturdum. Bir süre sessiz kaldık.

“Sen,” diye söze başladı dul kadın, tırnaklarını masaya sürterek. “Ne için çağırılmış olabileceğin konusunda bir fikrin var mı?”

“Oğlum yapmaması gereken bir şey mi yaptı?” diye sordum, derin bir nefes alarak. Kök yere bakarak elindeki Tigers kasketini sinirli bir şekilde büküp duruyordu.

“Mahsuru yoksa soruları ben soracağım, şimdi lütfen bana söyler misiniz nasıl oluyor da oğlan benim kayınbiraderimin evine gelme ihtiyacı duyuyor? Güzel manikürünün cilası tırnaklarını masaya sürttükçe bozuluyordu.

“Ben öyle olsun istemedim...” diye atıldı Kök, bakışlarını yerden kaldırmadan.

“Hizmetimizden ayrılmış bir bakıcının çocuğu,” dedi dul kadın Kök'ün sözünü keserek. Durmadan çocuk diye hitap etmesine rağmen, Kök'e bakmıyor, Profesör ve Kök odada değilmiş gibi davranıyordu.

“Hayır, bunun bir ihtiyaç olduğunu sanmıyorum.” dedim buradan hangi neticeye varmaya çalıştığını kestiremiyordum. “Sadece Profesör'ü ziyaret etmek istemiş olabilir,” dedim.

“Kütüphaneden ödünç aldığım Lou Gehrig^[1] hikâyelerini birlikte okuruz diye düşünmüştüm,” dedi Kök, nihayet kafasını kaldırıp.

“Altmışını geçmiş bir adamla on yaşındaki bir çocuk ne yapabilir ki?” diye sordu kadın, Kök'ün açıklamasına itiraz eder gibi.

“Çok üzgünüm, oğlum benden izin almadan buraya gelip sizleri rahatsız ettiği için gerçekten üzgünüm, böyle davranmamalıydı.” dedim.

“Ben bunun sadece bir hata olduğunu düşünmüyorum, oğlunun senin işten çıkartılmış olduğun yere gelebilmesi senin farklı bir amaç güttüğünü gösteriyor,” dedi, tırnaklarının gırç gırç sesi artık kulağımı rahatsız etmeye başlamıştı.

Amaç mı? Siz yanlış anladınız galiba, on yaşındaki bir çocuktan bahsediyoruz. Hoşça vakit geçirmek için gelmiş, güzel bir kitap bulduğu için de Profesörle birlikte okumak istemiş. Bu kadarı yeterli değil mi?”

“Eminim öyledir! Ben çocuğun art niyetli olduğunu düşünmüyorum zaten. Benim merak ettiğim, oğlunun buraya gelmesini sağlamakla neyi amaçladığın?”

“Oğlumun mutlu olmasından başka bir şey istemem!”

“Peki, öyleyse kayınbiraderimle aranızdaki bağa ne demeli? Oğlunla beraber üçünüzün dışarı çıkması, senin burada yatıya kalman? Ben sana böyle görevler verdiğimi hiç hatırlamıyorum.”

Bu sırada yeni bakıcı kadın çay getirdi. Hiçbir şey söylemeden çay dolu fincanları getirdiği tepsiyi masanın ortasına bıraktı ve hemen yatak odasına yöneldi, benim tarafımı tutmadığı aşikârdı.

“Görev alanımın dışına çıktığımı biliyorum ama sizi temin ederim ki hiçbir uygunsuz davranışım olmadı. Bunların hepsi çok masum şeyler,” diye açıkladım.

“Sebep para mı?” diye sordu kadın.

“Para mı?” Bu kelime aklımın ucundan bile geçmemişti. Birden hiddetle çıkıştım, “Bunu nasıl söylersiniz?!”

“Doğrusu onun sevgisini kazanıp kolayca istediğinizi yaptırmaya çalışmanızdan başka bir sebep gelmiyor aklıma.”

“Saçmalamayın lütfen!”

“Sen işten çıkartıldın artık bizimle ilgin olamaz!”

“Şeyy, pardon,” diyerek yeni bakıcı kadın tekrar göründü. Önlüğünü çıkarmış cüzdanını eline almıştı.

“Ben gidiyorum,” diyerek sessizce çıkıp gitti. Kapıdan çıkarken onu izledik.

Profesör düşüncelerinin arasında kaybolmuş gibiydi. Derin bir nefes aldım ve, “Evet. Öyle oldu, çünkü biz arkadaşız,” dedim, “bir arkadaşı ziyaret etmek suç mu?”

“Pardon, kim kiminle arkadaşmış biraz daha açık konuşur musun?” dedi dul kadın

“Oğlum ve ben Profesör’ün *ilk* arkadaşlarıyız.”

“Korkanın ki sen kendini kandırıyorsun,” dedi dul kadın başını sallayarak, “bu adama miras falan kaldığını sanıyorsan yanılıyorsun. Adam ailesinden kalan tüm parayı matematik eğitimi için harcadı, tek bir kuruş bile kalmadı geriye.”

“Böyle bir şeyin benimle ne alakası var?” diye sordum.

“Bu adamın arkadaşı falan olamaz, bir kere bile bir arkadaşı ziyaretine gelmemiştir.”

“O zaman Kök ve ben onun ilk arkadaşlarıyız demektir!” O an Profesör birden ayağa kalktı, “Çocuğu rahat bırakın!” diye bağırarak cebinden çıkardığı bir not kâğıdına bir şeyler karalayıp notu masanın üstüne koyup odadan çıkıp gitti. Hareketi çok kararlı görünüyordu, sanki başından beri hep bunu yapmayı tasarlamıştı. Öfkeli ya da gergin görünmüyordu, tersine çok sakin ve kararlıydı. Masanın üstündeki nota baktık. Kimse kılmıdamadı. Notta tek satırlık basit bir formül vardı:

$$e^{i\pi} + 1 = 0$$

Yine konuşmadı. Yaşlı kadın tırnaklarını tıkırdatmayı bırakmıştı. Gözleri bir dakika önce şüphe

doluydu ve küçümseyerek bakıyordu, şimdi sakindi ve beni anlar gibiydi; öyle sanıyorum ki matematik dilinden anlıyordu.

Bu olayın üzerinden çok zaman geçmemişti ki ajanstan tekrar Profesör'ün evinde çalışıp çalışamayacağımı sordular. Ne yaşlı kadının kalbinden geçenlerin değiştiğine ne de yeni bakıcıyı sevmediğine inanıyordum... Hatta benim hakkımdaki garip fikirlerin değişip değişmediğini bile bilmiyordum; tek bildiğim Profesör'ün işveren kartına artık on birinci mührün basılacağıydı.

Acaba yaşlı kadın beni neden ajansa şikâyet etmiş ve görevden aldırması? Kök'ün ziyaretine neden garip bir anlam yüklemişti? Bunlar hâlâ benim için soru işaretiydi, dolayısıyla hakkımda edildiği intibaya neyin sebep olduğunu gözümde canlandırmaya çalışıyordum. Beyzbol maçına gittiğimiz akşam eve dönüşümüzde camdan evi izlediğine neredeyse emindim artık; onun sakat bacağını sürükleyerek çalıların arasına saklandığını gözümde canlandırabiliyordum. Bunları düşünürken ona karşı öfkeden ziyade acıma hissi duyuyordum. Belki para meselesi sadece bir bahaneydi, belki beni kıskanmıştı, belki kendince Profesör'e âşıkta bu yüzden benden hoşlanmıyordu... Onun eviyle aradaki kestirme yolu kullanmamı yasaklaması Profesör'ü uzak tutmak için değil, onunla olan ilişkisine müdâhil olmamı engellemek için olamaz mıydı?

Profesör'ün evinde tekrar işbaşı yaptığım gün 7 Temmuz Yıldız Festivaliydi^[2]. Profesör daha kapıda görünmeden, hışır hışır sesler çıkaran not kağıtlarının seslerini duydum. Kol ağzında benim ve Kök'ün isimlerimizin ve kim olduğumuzun yazılı olduğu not kâğıdı hâlâ duruyordu.

“Sen doğduğunda kaç kiloydun?” Profesör'ün kapı önünde gerçekleştirdiği soru cevap oyunu kaçınılmazdı, fakat doğduğum zamanki kilomu ilk defa soruyordu, evet, bu kesinlikle yeni bir soruydu. “3 Kilo 217 gram,” diye cevapladım, kendiminkini unuttuğumdan Kök'ün doğduğu zamanki kilosunu söyledim.

“ $2^n - 1$ formülüyle Mesenne Asalları'na ulaşılır. 3.217'de bir Mesenne Asalı,” dedi ve kendi kendine mırıldanarak çalışma odasına gitti.

Geçtiğimiz ay boyunca Tigers birçok maç kazandı ve liderliğe oynamaya başladı. Yufune'nin boş vuruşundan sonra savunma daha önem kazanmış gibiydi. Fakat haziran sonlarına doğru durumu kötüleşmeye başladı, 6 puan geriye düştü. Giants öne geçmeyi başardı ve Tigers üçüncülüğe geriledi.

Bütün raflara çeki düzen veren bakıcı kadın titiz biri olmalıydı, Profesör'ü rahatsız etmekten çekinerek bir kere bile düzenlemeye kalkışmadığım çalışma masasındaki kitapları bakıcı kadın kaldırmış hepsini raflara yerleştirmiş, raflara sığmayanları da dolabın içine ya da yatağın altına yerleştirmişti. Görünen o ki basit bir düzen kuralı vardı; ebatlar. Onun çabaları neticesinde hiç şüphesiz oda çok daha derli toplu görünüyordu, fakat yılların verdiği o gizli düzen tamamen tahrip edilmişti.

Birden aklıma beyzbol kartlarının olduğu bisküvi kutusu geldi, şimdilerde ayraç olarak kullanılan o kartların kaybolmuş olmalarından korkarak bakmak istedim. Kutunun içindeki kartlar sağlamdı, hâlâ iyi durumdalar. Ancak, ne Tigers'ın ligdeki yerinin değişmesi ne de çalışma odasının tertemiz ve düzenli olması Profesör'ün hayatında bir değişiklik yaratmıştı. İki gün içinde eski bakıcı kadının çalışma masasını düzenli tutmak için gösterdiği çabalar sabun köpüğü gibi yok oldu ve olağan karmaşık görüntüsüne kavuştu.

Dul kadının çağırdığı o gün, Profesör'ün masanın ortasına koyduğu denklemi düşünüyordum. Ablası beni görmedi ama ben uzanıp kâğıdı cüzdanıma Kök'ün resminin yanına ustalıkla koymuştum. Bu denklemi çözmek için kütüphaneye gittim. Sorsaydım Profesör bunu bana elbette etraflıca

açıklardı, fakat bir süre kendi kendime bu denklem üzerinde çalışmanın beni geliştireceğini hissettim. Profesörle çok da uzun olmayan tanışıklığının beni sayılara –kitap okumak ya da müzik dinlemek gibi– yaklaştırdığını düşünüyordum. Yine hislerim, bu denklemin hiç de hafife alınmaması gerektiğini söylüyordu.

En son geçen sene yaz tatilinde, Kök'ün bir araştırma ödevini yapmasına yardımcı olabilecek bir kitabı ödünç almak için kütüphaneye gitmiştim. Matematik yayınları ikinci katta doğu cephesinin en arkasındaydı. Benden başka kimse o tarafta bulunmadığı için ortalık oldukça sessizdi. Profesör'ün evinde gördüğüm çalışma kitapları kıvrılmış, üzerinde parmak izleri vardı, ayrıca kitabı okurken içinden dökülen kırıntılar Profesör'den izler taşıyordu, ama kütüphanedeki kitaplar temiz, kapakları bir kez bile açılmadan ömürlerini tamamlamaya yüz tutmuşlardı, üstelik bu kitaplardan çok fazla olduğuna hiç kuşum yoktu. Cüzdanımın ufak cebine katlayıp koyduğum denklemin yazılı olduğu kâğıdı çıkardım.

$$e^{i\pi} + 1 = 0$$

Bu, Profesör'ün el yazısıydı, genel olarak yuvarlak hatlı, fakat kesinlikle karmaşık bir görünüm arz etmiyordu. Daha ziyade sıfırın iki ucunu birleştirirken ne kadar özen gösterildiğini hissedebiliyordunuz. Küçük semboller yalın bir şekilde sayfanın ortasına yazılmıştı. Not kâğıdına oranla denklem oldukça ufaktı. Bir süre baktıktan sonra bunun sıra dışı bir formül olduğu anlaşılıyordu. Bu denkleme bakınca aklıma sadece dikdörtgenin alanının eni ve boyunun çarpımına eşit olması ya da bir dik üçgenin hipotenüsünün karesinin diğer kenarların karelerinin toplamına eşit olması geliyordu, ama bu formül garip bir şekilde orantısız göründü. Sadece iki sayı vardı, 1 ve 0; bir işlem vardı, toplama. Eşitlik gözüme gayet net gözükse de toplamdaki ilk faktör biraz kafa karıştırıcıydı. Araştırmaya nereden başlayacağımı bilemiyordum, bu yüzden kitabın sayfalarını açıp öylesine çevirdim. Hepsi de matematik kitabıydı, bunların insan elinden çıktığına inanmak zordu. Buradaki sayfalarda acaba uzayın derinliklerine ait sırlar mı açığa kavuşuyordu? Yoksa bunlar Tanrının defterinde yazılı olanlar mıydı? Hayalimde, dünyanın yaratıcısı gökyüzünün bir kenarında çok güzel bir dantel işliyordu, bu dantel öyle güzeldi ki güneş ışınları içinden süzülüyordu. Dantel gökyüzünün her yönüne işlenmiş kozmik meltemlerle dalgalanıyordu. Ona dokunmak, ışığa tutup bakmak, dokusunu yanaklarınızda hissetmek istiyordunuz. Tüm istediğiniz bu danteli yeniden yaratabilmek, onu sayılarla dalgalandırabilmek ve kendi dilinizle bir şekilde dünyaya taşıyabilmek.

Fermat'ın Son Teoremi adlı bir kitap gözüme ilişti. Matematik kitabından çok tarih kitabına benzediği için okursam biraz olsun anlayabilirdim. *Fermat'ın Son Teoremi*'nin yüzyıllar boyunca çözümlenemediğini biliyordum fakat hiç yazılı olarak görmemiştim.

“3'ten büyük doğal sayılar için $X^n + Y^n = Z^n$ böyle bir kural geçerli olamaz.”

Hepsi bu muydu? Başlangıçla her sayı için bir özümleme vardır sanmıştım. Eğer $n=2$ ise, müthiş Pisagor Teoremi'ne ulaşabilirdiniz. Bu durumda sadece 1 eklenmesiyle tüm düzen yok mu oluyordu? Kitabın içinde gezindikçe Fermat'ın tezinin hiçbir zaman ispatlanmadığını ve arkasında kocaman bir boşluk bıraktığını öğrendim. Pek çok matematikçi çözmeye uğraşmış, fakat bir sonuca varamamıştı. Öyle görünüyordu ki, bir adam tüm matematikçileri üç yüz yıldan fazla bir süredir uğraştırmaktaydı.

Sayıların bir dantel gibi naif dalgalanmaları karşısında etkilenmiştim. Ne kadar dikkatli olursanız olun sizi cevapsız bırakabilecek sayılar her zaman olabilirdi. Profesör bütün çalışma hayatı boyunca gözünü bu dantelin parçalarından ayırmamıştı. Sadece bu ince modeli hatırlıyor olmasını umuyordum.

Kitabın üçüncü bölümüne geldiğimde *Fermat'ın Son Teoremi*'nin sadece matematik sevdalılarını

heyecanlandıran bir bulmaca olmadığını, sayılarla ilgili diğer teoremleri de etkilediğini öğrendim. İlginçtir ki ben de Profesör'ün denklemini anlamak istediğim için bu kitabı açmıştım. Sayfalar arasında ilerlerken bir yerde Profesör'ün not kâğıdına yazdığı denklem karşıma çıktı. Not kâğıdını aldım ve sayfada yazanla dikkatlice karşılaştırdım. Hata yoktu. Denklem Euler'in formülüydü.

Artık denklemin adını biliyordum, geriye biraz daha zor olan bu denklemin ne anlattığını kavrama kısmı kalmıştı. Kitaplığın arasında öylece ayakta durup sayfayı defalarca okudum. Özellikle en zor kısmı Profesör'ün öğrettiği gibi sesli sesli okudum. Neyse ki kütüphanede matematik köşesi olarak ayrılan bölümde benden başkası bulunmadığı için kimseye rahatsızlık vermeden okumamı tamamlayabildim. Matematik kitabının sayfalarına sinen sesime kulak kabarttım. Pi sayısını anlıyordum. Matematiksel bir kaideydi. Dairenin çevre uzunluğunun çapına olan oranıydı. Profesör bana iyi öğretmişti -1'in karekökünün alınmasıyla oluşan hayali bir sayıydı. Problem e 'ydi, pi sayısı gibi matematikte çok önemli bir sayı olmalıydı.

Logaritma anlaşılması gereken diğer bir terimdi. Bir sayının logaritmasının alınmasının o sayının gücünü arttırdığını biliyordum. Mesela 100 sayısının logaritmik karşılığı 2'dir, çünkü 100, 10^2 'un karesidir. $100 = 10^2$ veya $\log_{10}100$

Ondalık sistem 10 'un katlarından oluşur dolayısıyla 10 sayısı "ortak logaritma" olarak bilinir. Fakat tabanı e olan logaritmaların çok önemli rol oynadıkları keşfedilmiştir. Bunlar da "doğal logaritmalar" olarak bilinir. Peki e 'nin hangi katı bize elimizdeki sayıyı verir? Buna kısaca "indeks" denir. Diğer bir ifadeyle e doğal logaritmanın temelidir. Euler'ın hesabına göre $e=2,71828182845904523536028...$ diye devam eder. Hesabın kendisi aslında açıklamasından daha basittir.

$$e = 1 + \frac{1}{1} + \frac{1}{1 \times 2} + \frac{1}{1 \times 2 \times 3} + \frac{1}{1 \times 2 \times 3 \times 4} + \frac{1}{1 \times 2 \times 3 \times 4 \times 5} + \dots$$

Bu hesabın basitliği e 'nin gizemini pekiştirmektedir...

Bu doğal logaritmanın neresinde "doğal"lık olduğuyla başlamak gerekiyordu. Sadece simgelerle tanımlanan böyle bir sayının baz alınması zaten doğallık dışı bir durum değil miydi? Bu e harfi sanırım sonsuzluğu işaret ediyordu, en geniş sayfaları işgal edebilecek nitelikteydi. Tüm evrende bu düzeni anlayacak özel donanımlı insanlar vardı, onlar bu düzenin parçasıydılar, geri kalanlar, yani biz, sadece onların keşiflerini uzaktan izlemekle yetinmeliydik.

Kitap o kadar ağır ve kalındı ki, sayfaları tekrar çevirmeden önce ara verip kollarımı dinlendirme ihtiyacı duyuyordum. Leonhard Euler'ı merak ediyordum, on sekizinci yüzyılın en büyük matematikçisi acaba nasıl biriydi? Onun hakkında tek bildiğim formülleri idi; onun formüllerini incelerken varlığını hissediyordum. Bu hiç doğal olamayan sayılar arasındaki doğal başı keşfetmişti.

Eğer e 'ye 1 ve $i\pi$ eklerseniz 0'ı elde edersiniz: $e^{i\pi}+1=0$

Bir kez daha Profesör'ün yazmış olduğu formüle baktım. Sonsuza kadar yuvarlanan bir sayı ile gerçek niteliğini hiç belli etmeyen bir faktör birlikte özel bir yörünge üzerinde tek bir noktada buluşuyorlardı. Elimizde bir kanıt olmasa da π bir yerlerde e 'yle birleşiyor. Buluştukları noktada biz insanlara düşen tek şey ise onların birleşmelerine 1 eklemek; işte o zaman her şey birden değişiyor. Her şey 0'a dönüşüyor.

Euler'in formülü gece gökyüzünde parlayan bir yıldız misali, karanlık bir mağaranın duvarına

yazılmış bir şiir dizesi gibiydi. Profesör'ün not kâğıdını tekrar cüzdanıma atıp, bu sayıların güzelliğinin peşinden sürüklendim. Kütüphane merdivenlerine yönelmişken geriye dönüp baktım. Matematik bölümü her zamanki gibi ne kadar boş ve sessizdi; kimse oradaki gizli zenginliğin farkında değildi.

Ertesi gün kütüphaneye tekrar gittim. Bu sefer uzunca bir süredir merak ettiğim başka bir konuyu araştırmak için yüreğim beni oraya götürmüştü. 1975 yılının yerel gazetesini alıp bir bir sayfaları çevirdim. Merak ettiğim kısım 1975 yılı gazetelerinin 24 Eylül baskısında idi.

“23 Eylül akşamüstü saat 16:10 civarında otobanda... yerel bir ulaştırma şirketine ait kamyon ile bir binek araç kafa kafaya çarpıştı... Matematik Profesörü... kafasına sert darbeler aldı ve Profesör'ün durumu kritik, aracın şoför koltuğunun yanında oturan yengesi ise bacağının kırılması suretiyle ciddi yaralandı. Kamyon şoförü kazayı küçük yaralarla atlattı, polisin yapmış olduğu soruşturma neticesinde şoförün direksiyon başında uyuyakaldığından şüpheleniliyor.”

Gazeteyi kapattım. Birden dul yengesinin asasının sesini duyar gibi olmuştum.

O günden sonra Profesör'ün masanın ortasına bıraktığı denklemin yazılı olduğu not kâğıdını, Kök'ün solmuş bir fotoğrafının durduğu cüzdanımdaki bilet gözünde saklayacaktım. Euler Formülü, artık benim koruyucum, bir nevi hâzinem olmuştu. Profesör'ün o an neden bu denklemi yazdığını tekrar tekrar düşünüyordum. Endişelendiği için bağırmanın ya da masaya vurmamıştı, fakat kendini bir formülle ifade ederek dul yengesiyle tartışmamıza son vermişti, üstelik bu şekilde benim yeniden o evin bakıcısı olmamı sağlamıştı. Kök'le yine eskisi gibi arkadaş olmuşlardı. Acaba başından beri bunu mu planlıyordu? Yoksa hiç öyle derin düşünmeyi gerektirmeyen, basit bir hareket miydi Profesör'ün yaptığı?

Kesin olan tek şey Profesör'ün Kök'e karşı duyduğu sevgiydi. Tartışmanın sebebinin Kök olduğundan korkmuş, kendince ve bildiği tek yöntemle onu korumak istemişti. Bunca yıldan sonra hâlâ Profesör'ün çocuklara karşı duyduğu sevgiyi tarif etmekte güçlük çekerim. Onun bu duygusunun değişmez ve Euler'in formülü kadar gerçek olduğunu söyleyebilirim...

Profesör'ün önceliği her zaman Kök'ün ihtiyaçlarıydı. Oğlumu izlediği zamanlar onun en keyiflendiği anlardı. Kök de Profesör'ün bu yaklaşımına minnet duyuyordu. Asla Profesör'ün ona sunduğu nezaket, sevgi ve ilgiyi gözardı etmedi, onun öğrettiklerine hep sahip çıktı ve saygı gösterdi. Kök'ün böylesi olgunluk göstermesi bana mucize gibi geliyordu. Profesör, eğer tabağındaki yemeği Kök'ünkinden biraz fazla ise hemen surat asıyor, yemek koyarken tabağında Kök'ünkinden daha çok yemek olmaması için dikkat etmemi istiyordu. Balık, biftek ya da karpuz yerken de ilk parça daima masadaki en genç insana verilmeliydi. Ödüllü sorular üzerine çalışırken bile Kök için her zaman sonsuz vakti vardı. Konu ne olursa olsun Kök'ün soru sorması hep çok hoşuna gidiyordu. Çocukların sorduğu soruların yetişkinlerin sorduklarından daha önemli olduğunu düşünürdü. Zeki sorulara zekice cevaplar verilmeliydi.

Profesör, Kök'ün fiziksel durumuyla da ilgileniyordu. Kabarcıkları ve kıl dönmesini benden önce fark ederdi. Kök hep yanında olmasa da evinde bir çocuğun varlığını önemsiyor ve ona dikkat edilmesi gerektiğini çok iyi biliyordu. Bununla birlikte bulduğu şey her ne ise müdahale etmeden bunu sadece bana söylüyordu. Mutfaktayken sessizce yanıma gelip fısıldadığını şimdi bile duyar gibiyim.

“Sence o kabarcık için bir şey yapmalı mıyız?” diye mırıldandı Profesör, sanki dünyanın sonuymuş gibi. “Çocukların metabolizması hızlıdır. Aniden şişebilir, lenf bezine baskı yapabilir,

hatta nefes borusunu bile tıkayabilir.” Kök’ün sağığı söz konusu olduğunda özellikle titizleniyordu.

“İyi o zaman, iğneyle patlatırım,” dedim.

“Ya enfeksiyon kaparsa?!”

“Önce iğneyi sobada kızdırıp bakterilerden arındırırım,” dedim onu kızdırmak için. Belli etmesem de Kök’e olan ilgisi hoşuma gidiyordu.

“Kesinlikle hayır! Bakterileri o şekilde öldürmezsin!” Profesör, Kök’ü doktora götürmeye ikna edinceye kadar sakinleşmedi. Asal sayılara nasıl davranıyorsa, Kök’e de öyle davranıyordu. Ona göre asal sayılar, diğer tüm doğal sayıların temeliydi; çocuklar da harcanan emeğe değer yetişkin dünyasının temeliydi.

Hâlâ bazen o notu çıkarıp üzerinde çalışırım. Uyuyamadığımda, yalnız kaldığımda, artık burada olmayan arkadaşlarım hakkında düşünürken gözlerimden yaşlar suzıldığında... Kafamı eğip tek satıra bakarım.

Tigers art arda 7. maçın. Yıldız Festivali gününde kaybetmişti, Taiyo'ya 1–0 yenilmişti.

İşimde daha bir ay geçmeden eski ritmimi yakaladım. Elbette Profesör'ün hafızayla ilgili problemi, yengesiyle aramızda geçen tatsızlıkları unutmuş olması bu durumu kolaylaştırıyordu. Hatta Profesör'ün zihninde o tartışmadan eser kalmamıştı.

Bir gün, Profesör'ün hatırlatma notlarını kışlık kıyafetlerinden yazlık kıyafetlerine geçiriyordum, bu operasyon için notların önceki yerleriyle aynı yere denk gelmesine dikkat ediyordum. Eskimiş not kâğıtlarındaki bazı yazılar solmuş olduğundan yazıları yeniden yazmam gerekti.

“Masanın alttan ikinci çekmecesinde zarfın içinde.”

“Fonksiyon Teorisi, 2. baskı, sayfa 315–372; Hiperbolik Fonksiyonlara Bakış 4. cilt, 1. bölüm, sayfa 17.”

“Dolabın sol köşesinde her akşam yemekten sonra içtiğin ilaç.”

“Tıraş bıçakları lavabonun üstünde, dolabın yanındaki aynanın önünde.”

“Çörek için $\sqrt{\quad}$ ’e teşekkür et.”

Bazı notların bir ehemmiyeti kalmamıştı. Kök, Profesör’e çörek alalı neredeyse bir ay olmuştu, Profesör o çöreği mikrodalga fırında ısıtmıştı, ama yine de bu notları atmak yanlış olurdu. Eski, yeni hepsine aynı şefkatle yaklaşmalıydım. Bu not kâğıtlarını okudukça Profesör'ün günlük hayatta ne kadar zorlandığını ve sorunsuz bir gün geçirmek için gösterdiği çabanın farkına vardım. İşimi mümkün olduğunca notlara takılmadan, hızlı bir şekilde yapmaya çalışıyordum. Tüm notları kıyafetin üzerine taktığımda Profesör'ün yazlık takımı giyilmeye hazırды.

Profesör son bir kaç haftadır, çok zor matematik problemlerinden birini çözmeye odaklanmıştı; bu probleme Matematik Dergi içindeki gelmiş geçmiş en büyük para ödülü vadedilmişti. Para mefhumu olmayan Profesör tabii ki soruyu ilginç bulduğu için çözmeye uğraşıyordu. Zira o zamana dek hak ettiği ve postayla evine gönderilen para ödülü zarfları bile açılmamış olarak telefon sehpasının ya da mutfak dolabının üstünde öylece duruyordu, çekleri postanede paraya çevirmemi isteyip istemediğini sorduğumda umursamaz bir tavırla omuz silkiyordu. Bu sebeple Matematik Ajansına gönderecekleri çekleri Profesör'ün yengesine postalamalarını bildirmiştim.

Profesör'ün beden dilini okuyarak problemin ne kadar zor olduğunu anlamak benim için çok kolaydı. Düşüncelerinin yoğunluğu kırılma noktasına yaklaşmış gibi görünürdü. Çalışmalarını öyle konsantre halde sürdürürdü ki bedeni buharlaşıp yok olacak sanardım. O çalıştığı süre boyunca kaleminin tıkırtısı içeriki odadan kulağıma çalınır, sessizliği bölerdi, ben de böylece rahatlar Profesör'ün hâlâ bizimle oluşuna, çalıştığı problem üzerinde sonuca yaklaştığına kani olurdu.

Bir problem üzerinde, üstelik her sabah, uzun süreler boyunca odaya kapanıp çalışmasının nasıl bir şey olduğunu hayal etmeye çalışıyordum. Yanında, müsvedde olarak kullandığı defteri ve üzerini koza gibi sarmış notları sayesinde bir gün önceki çalışmalarını kaybetmeden ilerlemeye çalışıyordu. Kazadan beri matematik onun hayatı olmuştu. Belki de her sabah onu masasının başına geçip denklem çözmeye iten buydu.

Bunları düşünerek mutfakta yemek yaparken, Profesör aniden kapıda belirdi. Normal şartlarda, Profesör bir problemle boğuşuyorsa gün içinde onu görmem mümkün olmazdı. Onunla konuşursam, halen düşünüyorsa eğer, konsantrasyonu bozulabilirdi. Bu yüzden soğan soymaya devam ettim. Yaklaştı, tezgaha doğru eğildi, kollarını göğsünde kavuşturdu ve gözlerini ellerime dikti. Beni izlemesi garip gelmişti, buzdolabından yumurta çıkarıp elime tavayı aldım.

“Bir şeye mi ihtiyacınız var,” diye sordum sonunda sessizliği daha fazla sürdürmemek için.

“Hayır, devam et,” dedi, sesi gayet ikna ediciydi, “seni yemek yaparken izlemek hoşuma gidiyor,” diye ekledi.

Çok zor bir problemi çözmeye uğraştığı için beyninin kısa devre yapmış olabileceğini düşündüm. Bir kâseye yumurtaları kırdım ve biraz çıırtım. Baharatlar karışana, yumurtanın içindeki topaklar yok olana kadar karıştırmaya devam ettim, öyle ki elim uyuşmaya başlayınca durabildim.

“Şimdi ne yapacaksın?” diye sordu Profesör

“Hımm, sonra... salamları kızartacağım,” dedim Profesör’ün sıralamaya dair akli karışmıştı. “Yumurtaları şimdi pişirmeyecek misin?” diye sordu.

“Hayır, yumurtalar biraz bekleyecek, baharatı emmesi lazım,” dedim.

Profesör’le yalnızdık. Kök bahçeye oynamaya çıkmıştı. Akşam güneşi bahçedeki ağaçlar üzerinde ışık ve gölgeyi ayırmıştı, havada hiç rüzgâr yoktu, perdeler biraz olsun bile kıvıldamıyordu. Profesör matematik problemlerini çözerken büründüğü ifadesiyle bu sefer beni izliyordu.

Gözbebekleri öyle koyulaşmıştı ki şeffaf gibi görünüyordu, nefes alıp verirken kirpikleri titriyor gibiydi. Birkaç metre uzağındaki ellerime bakıyordu, fakat sanki daha uzakta bir noktaya bakıyor gibiydi. Salamları dilimleyip tavaya dizdim.

“Nereye kaç parça yerleştirmek iyi olur acaba?” diye sordu.

“Tavanın ortasıyla kenarlarında aynı düzeyde pişmez, ısıyı doğru dağıtmak için etlerin tavadaki yerlerini değiştirmek gerekir.” dedim. “Hımm, anladım demek en iyi, en uygun yeri sadece bir parça için kullanmıyor, tersine diğer parçaların da bu durumdan faydalanmasını sağlıyoruz,” dedi. Büyük bir sırrı öğrenmiş gibi kafa salladı, pişen etin kokusu yayılıyordu.

Sıra salatadaydı; biberleri, soğanı doğradım, sonra zeytinyağıyla salata sosu hazırladım. Yumurtaları kızarttım. Daha önceden hazırladığım bir miktar havuç rendesini de bu sosa katacaktım, ama havuçtan pek hoşlanmayan Profesör tarafından izlendiğim için bunu doğal olarak yapamadım. Hiçbir şey söylemiyor, nefesini tutmuş limonu çiçek şeklinde kesişimi izliyordu. Salatayı sirke ve yağla harmanlamaya başladığımda iyice dikkat kesildi, hatta sıcak omleti alıp tezgahın üstüne koyduğumda kokuyu içine çektiğini duydum.

Şeyy... Kabalığımı bağışlayın ama hoşunuza giden nedir?” diye sormadan duramadım.

Seni yemek yaparken izlemeyi seviyorum,” diye cevapladı yine Profesör.

Göğsünde kavuşturmuş olduğu kollarını açıp çoban yıldızının görüneceği noktaya doğru baktı. Sonra sessizce çalışmalarına döndü. Batmakta olan güneşin ışınları o giderken sırtına vuruyordu.

Az önce yapmayı bitirdiğim yemeklere, sonra da ellerime baktım. Menüde neler yoktu ki; limonlu salam sote, sebze salatası ve omlet. Tabakları masaya tek tek yerleştirdim, her şey çok düzenli, yemekler de uzun bir günün sonunda memnuniyet yaratacak kadar lezzetli görünüyordu. Avuç içlerime baktım, birden garip bir tatmin hissiyle doldum, sanki Fermat’ın son teoremini ispatlamıştım.

Muson yağmurları bitmiş güneş yüzünü göstermişti, Kök’ün yaz tatili başlamıştı, fakat Profesör hâlâ ispatlarıyla uğraşıyordu. Profesör’ün problemin çözümünü postaya vermemi isteyeceği günü merakla bekliyordum.

Hava ısınmıştı, Profesör'ün evinde klima yoktu, üstelik hiç de esmiyordu. Kök ve ben Profesör'ün moralini bozacak herhangi bir şey söylemekten geri duruyorduk. Öte yandan Profesör kadar ısıcağa dayanıklı değildik. Örneğin ısıcağın en yüksek derecelere ulaştığı öğle saatlerinde dahi Profesör kapısı kapalı, masasının başında oturuyordu. Sanki çıkartırsa ispatları yok olacaktı gibi, ceketini de çıkarmadan öylece oturabiliyordu. Ceketine iliştirilmiş notlar sıcaktan ve terden silinmiş olmasına rağmen ısıcağa hiçbir tepki vermiyordu, odasına onu rahatlatсын diye küçük bir vantilatörle girdiğimde kızarak beni dışarı çıkartıyordu.

Okullar kapanıp yaz tatili başladıktan sonra Kök, Profesör'ün evine her sabah benimle birlikte gelmeye başladı. Her ne kadar Profesör'ün yengesiyle yaşadığım problem neticesinde Kök'ün bu evde geçirdiği süreyi artırmak istemesem de Profesör bu detayı bilmediği ve bir çocuğun yerinin annesinin yanı olduğunu söylediği için onu beraberimde getirmek zorundaydım. Öte yandan Kök, ödevlerine hiç bakmadan bahçede arkadaşlarıyla beyzbol oynayıp akşamları da okulun havuzuna yüzmeye giderek zamanını geçirdiğinden zaten pek evde olmuyordu.

Profesör 31 Temmuz Cuma günü, ispatıyla uğraştığı matematik probleminin çözümünü tamamladı. İşi tamamlamanın verdiği heyecanla, yorgunluğa aldırış etmeden, çözümü temize çekti. Sakince ispat sayfalarını uzattı. Cuma olduğu için sonuçların ajansa ulaşması hafta sonu nedeniyle sarkmasın diye postaneye koştum. Zarfa pulu yapıştırmalarını ve mektubu posta kutusuna atışlarını izledim, çok heyecanlanmıştım, Profesör'ün kazanacağına inanıyordum. Bunları düşünürken eve dönüş yolunda içimden eve bir şeyler almak geldi. Profesör'e çamaşır, güzel kokulu sabun, dondurma, jöle ve tatlı kırmızı fasulyelerden aldım.

Eve vardığımda Profesör kim olduğumu bilmiyordu, oysaki evden çıkmamın üstünden sadece bir saat on dakika geçmişti. Profesör'ün hafızası daha önce hiç seksen dakikadan önce sıfırlanmamıştı. Onun zihni herhangi bir saatten daha dakikti. Saatimi çıkardım ve acaba pili mi bitti diye kontrol etmek için kulağıma tuttum.

“Doğduğunda kaç kiloydun?” diye sordu Profesör.

Ağustos ayının başlarıydı, Kök dört günlüğüne kampa gitmişti. Kamp on yaşından büyük çocuklar içindi ve kök bir süredir bu günü bekliyordu. İlk kez benden uzakta vakit geçirecekti, ama benden ayrılacağı için hiç korkmuyordu. Onu otobüse bindirdiğimde diğer anneler ve çocukları vedalaşıyordu; anneler son dakika talimatları veriyor, uyarılarını yapıyordu. Elbette ben de kendime göre tembihlerde bulundum; ceketini giymesini, sigorta kartını boynundan hiç çıkarmamasını söylemeye çalıştım. Fakat sözlerimi tamamlamama izin vermedi. Otobüse ilk binen Kök oldu, otobüs hareket edince ilgisizce el salladı.

Kök'ün kampta geçirdiği ilk geceydi, Profesör'ün evinde akşam yemeğinin ardından tabakları yıkadım, oyalanıyordum, çünkü Kök'ün olmadığı boş eve gitmeyi geciktirmeye çalışıyordum.

“Meyve yer misiniz?” diye sordum. Sallanan sandalyesinde oturan Profesör, “Güzel olur,” dedi başını bana doğru çevirerek.

Güneş daha batmamıştı, fakat gökyüzü anlamadığım bulutlarla kararmıştı. Çöken karanlık ile batmakta olan güneşin ışıkları birleşince, rüzgâr eşliğinde duman rengi bir hortum çıktı. Mutfak penceresinden serin bir esinti geliyordu. Kavunu dilimleyip tabağı Profesör'e uzattım ve yanına oturdum. Sallanan sandalyesinden biraz doğruldu, “Sen de ye ama...” dedi. “Teşekkür ederim, size afiyet olsun,” diyerek kibarca reddettilim. Profesör çatalın yanıyla kavun dilimini kesip sularını masaya akıta akıta yedi. Kök olmayınca radyoyu açacak kimse de olmadığından ortalık sessizdi. Profesör'ün yengesinin evi tarafında da bir hareket yoktu. Sadece ateş böceklerinin sesi duyuluyor,

ara ara sessizlik oluyordu.

“Birazcık yesen nasıl olur?” dedi Profesör. Profesör son dilimi çatalın ucuna takarak bana uzattı.

“Hayır, teşekkürler, siz yiyeceğinizi lütfen,” diyerek Profesör’ün nemli mendiliyle ağzını sildim.

“Bugün de sıcaktı değil mi?” diye sordu Profesör.

“Kesinlikle,” dedim, “banyoda terleyince kullanmanız için krem var, lütfen sürün onu.”

“Tamam, hatırlamaya çalışırım,” dedi.

“Yarın daha da sıcak olacaktı,” dedim.

“Yaz böyle geçiyor işte,” dedi, sıcaktan yakınarak.

Ağaçlar aniden sallanmaya ve gök koyu bir renge bürünmeye başladı. Ufuk çizgisi üzerindeki dağlar birden zor görünür hale geldi, bir an kayboldular, sonra uzaktan gök gürültüsünün sesleri gelmeye başladı.

“Aaa! Gök gürültüsü!” diye bağırdığımız anda yağmur boşalmış, koca koca damlalar evin çatısını dövmeye başlamıştı. Damlalar çatıya düştükçe ses evin içinde yankılanıyordu. Tam pencereyi kapatmaya yeltenmiştim ki Profesör beni durdurdu.

“Böyle serin olması daha iyi değil mi? Bırak pencere açık kalsın,” dedi.

Yağmur açık pencereden içeri doluyor, çıplak ayaklarımıza çarpıyordu. Profesör’ün dediği gibi yağmur havası serin ve tazeleyiciydi. Gökyüzünde güneşten eser kalmamıştı, sadece mutfak tezgahının üstünden süzülen ışık huzmeleri yayılarak ortayı aydınlatıyordu. Ağaç dallarının arasına saklanmış olan kuşlarla dolu dallar ve gördüğümüz diğer her şey yağmur damlalarıyla kaplanmıştı. Bahçeden taze toprak kokusu geliyordu, yine gök gürleyecekti. Kök’ü düşünüyordum. Acaba çantasına koyduğum yağmurluğu bulabilmiş miydi?

Keşke spor ayakkabılarını da yedek olarak yanında götürmesini söyleseydim. Karnını doyurabilmiş miydi? Umarım gece saç ıslak uyuyup üşütmezdi.

“Dağlarda da yağmur yağıyor mudur?” diye sordum.

“Hımm, karanlık olduğu için anlaşılamıyor.” diye cevap verdi Profesör gözlerini kısıp ufuk çizgisini ararken. “Bu değiştirsem iyi olacak...”

“Şimşekler dağların oraya düştü sanki?” diye sordum telaşla.

“Dağların oraya şimşek çakıp çakmadığı niye bu kadar önemli?”

“Oğlum orada,” dedim.

“Oğlum mu?”

“Evet, on yaşında beyzbol meraklısı, yaramaz mı yaramaz bir oğlum var, hatta siz ona kafasının şeklinden dolayı “Kök” diyorsunuz.” Buna benzer bir sürü açıklamayı her zamanki gibi birbiri ardına sıraladım. Profesör’ün sorduğu sorulara şikâyet etmeden cevap verme konusunda Kök’le birbirimize söz vermiştik, ben de hiç suratımı asmadan ve sıkıldığımı belli etmeden sözümü tutuyordum.

“Aaa öyle mi? Senin oğlum mu var? Ne güzel!” dedi.

Kök’ün konusu açıldığında Profesör her seferinde aynı şekilde merakla konuşuyordu.

“Çocuğu yaz kampına göndererek harika bir şey yapmışsın, ona çok iyi gelecek.” Profesör battaniyesine sarınarak oturduğu yerde yine kaykıldı, nefesi hâlâ kavun kokuyordu. Derken, öncekilerden daha şiddetli bir gök gürültüsü duyuldu. Şimşekle beraber etraf bir anda aydınlandı.

“Şimdi kesin bir yerlere şimşek çaktı, değil mi?” diye sordum endişeyle. Profesör’den bir hırıltı geldi, fakat bu bir cevap değildi. Yağmur damlaları odanın içine, döşemeye düşüyordu, pantolonu ıslanmasın diye paçalarını yukarı doğru kıvrırdım. Profesör gıdıklanmış gibi irkildi.

“Yüksek yerlere düştüğü için dağlar daha tehlikeli değil midir?” diye sordum.

Profesör'ün bir bilim insanı, bir matematikçi olduğunu düşünerek bu konuda benden daha bilgili olacağını düşünmüştüm, fakat yanılmışım.

“Bu akşamın ilk yıldızı da görünmemiştii zaten, yıldız görünmediği zaman genelde hava kötü olacak demektir,” dedi Profesör. Bu cevap matematik mantığından çok uzaktı. O konuşurken yağmur şiddetlenmiş, pencereyi titretecek kadar güçlü yağmaya başlamıştı.

“Kök'ü merak ediyorum,” dedim.

“‘Çocuğunu merak etmek, ebeveynler için en büyük sınavdır,’ yazısını okuduğumu anımsıyorum,” dedi.

“Eşyaları tamamen ıslanmış olmalı, üstelik kampın bitmesine daha dört gün var...”

“Geçici bir yağmur bu, yarın güneş açıp her yer aydınlanacak ve ıslanan eşyalar da kuruyacak,” dedi.

“İyi ama ya Kök'ün olduğu yere şimşek çaktıysa ne yaparım ben?”

“Bu olasılık biraz düşük görünüyor,” dedi.

“Öyle bir şey olursa? Tigers kasketi başında olduğu için ya şimşek Kök'e çarparsa? Şimşegi üzerine çekebilir, üstelik yuvarlak bir kafası var.”

Profesör, “Hayır, sivri kafalar paratoner gibidir, tehlikeye daha yakındır, şimşek düz yüzeyleri tanımaz, merak etme!” dedi gülerek. Kök hakkında her zaman endişe duyan Profesör, bu sefer tersine beni avutuyordu.

Güçlü bir rüzgâr ağaç dallarını hışırdattı, hava daha da sertleşti, gök gürledikten sonraki sessizliğin içine gömüldük, yengesinin evinin ikinci katında ışık yanıyordu.

“Kök yokken boşluk hissediyorum,” dedim. Aslında bunu kendi kendime söylemiştim. “Yani içinde bir sıfır mı var?” diye soruyla karşılık verdi Profesör.

“Hımm, evet öyle...” diyerek kafa sallarken, “‘0’ eskiden beri vardı, değil mi?” diye sordum.

“Eskiden derken?”

“Bilemiyorum. Belki insan yeryüzünde yaşamaya başladığında ‘0’ yoktu?”

“Ne yani, ‘0’ şurada duran çiçekler ya da gökteki yıldızlar gibi insanları mı bekliyordu sanıyorsun? İnsanın katettiği yola daha çok saygı duymak gerek! ‘0’ı insanlar zorluk çekerek yarattı,” dedi.

Profesör sallanan sandalyesinde doğruldu ve saçlarını düzeltti, perişan görünüyordu. Konuştukça tükürükleri saçıldığı için kavun tabağını hemen sandalyenin üstüne kaldırmıştım. “Eee peki kimdir bunu keşfeden?” diye sordum.

“Adı bilinmeyen Hintli bir matematikçi; Eski Yunanlılar, olmayan bir şeyi saymanın mümkün olmadığını farketmişler. Hiçbir şey olanı da simgeleştiremeyecekleri için sayı da kullanamamışlar, fakat bu Hintli adam var olmayanı var etmeyi başarmıştır. Çok sıradışı bir keşif, öyle değil mi?”

“Evet, kesinlikle öyle...”

Hintli matematikçinin buluşu Kök hakkında duyduğum endişeleri gideremedi, ama yine de Profesör'ün coşkuyla anlattığı bu şeye belli bir süre takılıp kaldım. Kendimi bunu destekleyecek şeyler söylemek zorunda hissettim.

“Bu da gösteriyor ki muhteşem bir Hintli matematikçi, sadece Tanrı'nın defterinde yer alan ‘0’ı keşfetmiş. Ona müteşekkirim!” diye vurguladı Profesör.

“Onun sayesinde Tanrı'nın defterinden daha fazla sayfa okumamız mümkün oluyor. Öyle değil mi?” diye sordum.

“Kesinlikle öyle!” diyerek güldü. Sonra ceketinin cebinden daha önce de defalarca gördüğüm not

deftterini çıkardı.

“Şuna bir bak,” dedi.

Sandalyenin kolçağında kâğıda 38 ve 308 yazdı.

“Gördüğün gibi ‘0’ sol ve sağdaki rakamların arasına girince bambaşka bir sayı elde ettik.”
Sonra ‘0’ın altına iki kalın çizgi çizdi.

“38 sayısı 3 tane 10 ile 1 tane 8’in biraraya gelmesinden oluşur. Öte yandan 308,3 tane 100 ile – bu arada hiç 10’luk yoktur– 1 tane 8’in bir araya gelmesinden oluşur, onlar basamağı boştur ve bunu bize ‘0’ rakamı gösterir. Anlıyor musun?”

“Anlıyorum,” dedim.

“Tamam. Öyleyse burada bir cetvel varmış gibi düşünelim. 30 santimlik bir cetvel olsun,” dedi.

“En solda ne var peki?”

“‘0’ var.”

“Evet. Şimdi daha iyisin bak, sol basamaktaki sayı ‘0’, basamakların ilki de ‘0’. Cetvel 0’la başlıyor yani. Ölçmek istediğin noktanın üstüne ‘0’ı getirirsen otomatikman uzunluğunu anlayabilirsin. Eğer ölçmeye 1’den başlarsan yanlış yaparsın ona göre! Yani ‘0’ bize cetveli nasıl kullanmamız gerektiğini de gösteriyor diyebiliriz,” diye tezini doğruladı.

Yağmur devam ediyordu. Bir yerlerde siren çalıyor, fakat gök gürleyince siren sesi bile duyulmaz oluyordu.

“‘0’ın en muhteşem yanı ne bir ölçü ne de bir sembol olarak, ‘0’ bir gerçek sayıdır. Bu sayı 1’den 1 eksik olan sayıdır, doğal sayıların en küçüğüdür. Eski Yunanların düşündüklerinin tersine ‘0’ hesaplamalardaki kuralı bozmaz, dahası hesaplamalara bir kural getirir. Bir dala konmuş küçük bir kuşun berrak sesiyle ötüşünü hayal et, çok güzel bir gagası, renkli tüyleri olsun, fakat sen onu hayran hayran seyrederken kuş uçup gitsin; şimdi elinde sadece onun zihnindeki görüntüsü kaldı,” diye açıkladı Profesör. Gerçekten güzel bir kuş yanıbaşımıza gelip konmuş gibi pencereden dışarıdaki karanlık bahçeyi işaret ediyordu. Yağmurun içindeki o karanlık gittikçe büyüyor ve yayılıyordu.

“ $1 - 1 = 0$ Çok güzel bir denklem değil mi?”

Profesör başını çevirip bana baktığı anda da bir şimşek daha çaktı, bu şimşekle âdeta yer sarsılmıştı. Yengesinin evinde ikinci katta yanan ışık bir anda söndü. Korkudan Profesör’ün ceketinin kolunu sıktım.

“Korkma, bir şey olmamıştır, endişelenme,” diyerek elimi sıktı, “Kök güçlüdür, o bütün sayıların koruyucusu, unuttun mu?” dedi. Hakikaten Kök kamp bittikten sonra umduğumuz gibi eve döndü. Profesör’e hediye olarak ahşap ve meşe palamudundan yaptığı uyuyan bir tavşan yontusu getirmişti.

Profesör hediyesini masasının üstüne koydu, hediyenin altına da “ $\sqrt{\quad}$ ’ten (bakıcı hanımın oğlundan)” yazdı.

Kök’e şiddetli fırtınanın kampta problem yaratıp yaratmadığını sorduğumda kamp bölgesine tek damla bile yağmadığını söyledi. Aslında fırtınanın verdiği yegâne zarar, üzerine şimşek çaktığı için yanan, Profesör’ün evinin çok yakınındaki tapınağın bahçesindeki Japon erik ağacıydı.

Aşırı sıcaklarla beraber Profesör’ün kulübesine ağustos böceklerinin vızıltısı da geri geldi. Bir önceki gece yağmurdan ıslanmış olan halı ise ertesi güne kurudu. Kök’ün tek derdi Tigers’tı. Kamptan eve dönene kadar Tigers’ın listedeki konumunu düşürmeyeceğini ümit etmişti, fakat onlar Swallows’a yenilip dördüncülüğe gerilediler.

“Ben yokken Tigers’a tezahürat ettiniz mi?” diye sordu Kök.

“Elbette ettik,” dedi Profesör. Kök, Profesör yeterince desteklemediği için Tigers’ın yenildiğini düşünüyordu.

“İyi ama sen radyoyu açmayı bile bilmiyorsun ki Profesör?”

“Annen radyoyu açmayı bana öğretti.”

“Gerçekten mi?”

“Gerçekten, üstelik maçı daha iyi duymak için sesini bile açtırdım.”

“Tamam, ama öyle sakın sakın dinlerseniz yenemezler ki?”

“Biliyorum, ama biz gerçekten destekledik, ben maç boyunca hep konuştum. Her sabah Enatsu’nun üç vuruş yapması için dua ettim,” dedi Profesör, Kök’ün duymaktan mutlu olabileceği her şeyi söylüyordu.

Kök geldikten sonra yine yemek sırasında radyo dinlemeler başlamış oldu. Zaten radyo hemen mutfak dolabının üstünde duruyordu, başarıyla çözülen problemin karşılığı olarak tamir ettirilen bu radyo neredeyse o günden beri hiç susmadı. Radyonun arada bir cızırtı yapması eski oluşundan değil, Profesör’ün kulübesinin radyonun çekmesini zorlaştıran bir yerde olmasındandı. Gece programı başlayana kadar radyonun sesi kısık duruyordu. Öyle ki benim mutfakta yaptığım iş, yoldan geçen araçların motor sesleri, Profesör’ün mırıldanmaları, Kök’ün hapsi hapsi hepsinin duyulmasına elverecek kadar kısıktı. Çıt çıkmadığı zamanlarda biraz da müzik sesi duyulurdu. Radyoda çalan birçok şarkıyı sadece melodisinden çıkarabiliyordum, isimlerini neden hatırlamadığımı hep merak etmişimdir.

Profesör pencerenin önünde sallanan sandalyesinde oturmuş kitabını okuyor, Kök de yemek masasına Profesör’ün üniversite defterlerini yaymış, problem çözerken kendi kendine söyleniyordu. Defterdeki ilk başlık: Tam Katsayılar Kübik Şekiller– No 11’di, ama Kök bu başlığı karalayıp kendi el yazısıyla “Tigers Ajandası” yazmıştı.

Profesör, Kök’e artık sevdiği takıma ait bilgileri yazabileceği bir defter vermişti.

İlk üç sayfa garip denklemlerle doluydu, sonraki sayfaları ise Nakada Era’nın ya da Şinjo’nun vuruşlarına dair olasılık çalışmaları kaplıyordu.

Ben hamur işi yapmaya giriştim, akşam yemeğini iple çekiyorduk, hamurlu bir şeyler yemeye karar vermiştik. Bunu, isteyen istediği şeyle, peynirle, salamla ya da salatayla yiyebilecekti.

Güneş batmış olmasına rağmen sıcaklığın etkisi devam ediyordu, öğle güneşini emen yapraklar şimdi aldıkları o sıcaklığı sanki dışarı veriyordu. Zira akşam serinlik gelsin diye açık duran pencereden bu sefer daha beter bir sıcak hava dalgası içeri giriyordu. Kök’ün okuldan dönerken benim için topladığı çiçekler akşam için çoktan kapanmışlardı. Ağustos böcekleri bahçedeki en yüksek ağacın üzerinde cırlıyorlardı.

Harcını hazırladığım hamur yumuşacıktı ve insanda yoğurma isteği uyandırıyor. Yerler, tezgâhın üstü un olmuştu, kolumla terleyen yüzümü sildiğim için kaşlarım da bembeyaz oldu undan.

“Hey Profesör!” dedi Kök elinde kalem, sürekli bir şeyler karaladığı defterden kafasını kaldırarak. Çok sıcak olduğu için üzerinde sadece bir tişört bir külot vardı ve okulun havuzundan yeni geldiği için saçları hâlâ ıslaktı.

“Efendim?” dedi Profesör, burnunun ucuna kadar indirdiği yakın gözlüğünün üstünden bakarak.

“Çift vuruş neye denir?” diye sordu Kök.

“Garantili vuruş yapmaya denir, yani tek olursa bir puan alınır, çift olursa iki puan birden alınır, buna da garantili vuruş denir, üç puan kazandıran üç tek puan, dört puan kazandıran vuruşa da tur

vuruşu denir,” dedi, Kök’ün duyduğu coşkudan memnun olmuştu.

“Profesör çalışırken onu rahatsız etmemelisin, Kök,” diye araya girdim, hamuru ikiye bölüp yuvarladığım bir anda.

“Tamam, biliyorum,” diye cevap verdi Kök ve soru sormayı bıraktı.

Havada tek bir bulut görünmüyordu, her yer yemyeşildi, ağaçların yaprakları arasından güneş ışığı sızıyordu. Fırını yaktığımda Kök parmaklarıyla hesap yapıyordu. Radyonun sesi cızırdayıp bir gidip bir geliyordu.

“Şeyy...” dedi Kök, gene ağzını açmıştı.

“Ne!” dedim.

“Sana değil anne, Profesör’e seslendin,” diye cevapladı Kök.

“Kurallara göre, kaç puanlık atış yapmak gerektiğini nasıl anlıyoruz?”

“Maç sayısını 3,1 ile çarparsınız, virgülden sonraki sayıları saymayız.”

“Yani, virgülden sonraki sayı 4’se aşağıya, 5’se yukarıya mı yuvarlanır?”

“Hımm evet, dur bir bakayım...” dedi Profesör, kitabını kapatıp sandalyesinden kalktı ve Kök’ün yanına gitti. Tek kolunu masaya dayayarak solmuş sayfalara baktı Profesör, diğer eli de Kök’ün omzundaydı. Siluetleri birbirine karışmıştı, Kök ayaklarını sandalyenin bacaklarına sarmış görünüyordu. Hamurışını nihayet firma koydum, o sırada radyodan maçın başladığı da anons edildi. Kök hemen radyonun sesini açtı.

“Bugün kesinlikle yenilmeyeceğiz,” dedi, aslında hergün böyle diyordu.

“Enatsu’yla mı başlayacaklar?” diye sordu Profesör, okuma gözlüğünü çıkarıp.

“Tigers için çok heyecanlı bir maç olacak!” Seyircilerin sesi spikerin konuşmasını bastırıyordu. Atıcıların sahaya çıkışını gözümüzde canlandırmaya çalışırken fırında pişen hamurışının kokusu yavaş yavaş bütün eve doldu.

yaz tatilinin bitmesine az bir zaman kala Profesör'ün dişi apse yaptı ve fena halde şişti. Tam da Tigers'ın Swords'u 10 – 6 yenerek birinciliği elinde tutan Yakult'tan sadece iki buçuk puan geride, ikinciliğe tırmandığı günlerdi. Profesör problemini söylemekten açıkça çekiniyor ve bana bu konuda tek kelime etmiyordu. Eğer Kök'ü koruyup kollamak için harcadığı enerjinin onda birini kendisi için kullanmış olsaydı bu kadar kötü durumda olmayacaktı. Ben yanağındaki şişliği fark ettiğimde maalesef ağzını açamayacak hale gelmişti. Profesör'ü dişçiye götürmek, parka ya da berbere götürmekten daha kolay olacaktı. Çok ağrısı olduğu için direnemezdi, zaten dişinin vaziyeti değil itiraz etmesine, konuşmasına bile imkân tanımıyordu. Profesör'ün gömleğini değiştirdim, ayakkabısını giydi ve dosdoğru diş doktorunun yolunu tuttuk. Elimde şemsiyeyle onu güneşten korumaya çalışırken, o çektiği eziyeti saklamak için ağrıdan iki büklüm yürüyordu.

Dişçinin bekleme salonunda otururken, “Beni bekleyeceksin değil mi?” diye sordu. Orada beklediğimiz sürece, kendi kendine bunu tekrar edip durdu. Bunun sebebini anlayamadım, ama onu anlamadığımı sanmış olabilir, ya da bırakacağımdan korkuyordu.

“Ben buradayken sakın gitme, beni beklemek zorundasın, anladın mı?”

“Elbette, sizi bırakmayı hiç düşünmüyorum,” diyerek rahatlaması için sırtını sıvazladım. Diğer hastalar en az benim kadar utanmış, gözlerini yerden kaldırmıyorlardı. Fakat böyle bir durumda Profesör'e nasıl davranmam gerektiğini daha önce tecrübe etmişim. Tek yapmam gereken Pisagor ya da Euler Teoremi kadar kararlı durmak ve Profesör'ü mutlu etmekti.

“Gerçekten mi?” diye sordu Profesör.

“Elbette. Sakın üzülmeyin, ne kadar uzun sürerse sürsün burada sizi bekleyeceğim.” dedim.

Söylediklerim onun endişesini gidermeye yetmiyordu, bunu biliyordum ve cevabı tekrar etmekten başka yapabileceğim bir şey yoktu. Profesör sıra kendine geldiğinde muayene odasına girerken, kendisini bekleyip beklemediğimden emin olmak için arkasına baktı. Muayene umduğumdan daha uzun sürdü. Profesörden sonra ismi okunan herkes muayene olmuş, ödemelerini bile yapmışlardı, fakat Profesör hâlâ odadaydı. Dişlerini fazla fırçalamadığı gibi, içeride de diş doktoruna zorluk çıkardığını düşündüm. Zaman geçtikçe meraklanmaya başladım, kapının camından içeri bakıyor, arkası dönük Profesör'ü görebiliyordum. Tedavisi bittikten sonra Profesör bekleme salonuna geri geldiğinde, yüzünde daha fena bir ifade vardı. Bakışları gergindi ve boncuk boncuk terlemişti. Ağzı anesteziyenin hissizleştiği, sinirden dudaklarını ısıran bir taraftan da burnunu çekiyordu.

“İyi misiniz? Yorulmuş olmalısınız,” dedim.

Ayağa kalktı, elimi uzatıp ona yardımcı olmaya çalışınca yüzüme bile bakmadan yanımdan geçip gitti. Arkasından seslendim ama Profesör sanki beni işitmiyordu. Hiçbir şey söylemeden klinik terliklerini çıkardı ve ayakkabılarını giydi, dosdoğru kapıya yürüdü. Aceleyle ödemeyi yapıp ben de Profesör'ün arkasından koştum. Profesör'ü takip ederken dörtyol ağzına geldik. Evin yolunu biliyormuş gibi davransa da trafik ışıklarının yanıp söndüğü caddede arabaların ortasına dalmıştı, bu kadar hızlı yürüyebilmesine şaşırdım. “Biraz bekleyin lütfen!” diye seslendim fakat beni sadece yoldan geçenler duyuyor ve garip garip bakıyorlardı. Yaz mevsiminde güneş altında koşturuyordum,

hava çok sıcaktı ve artık sinirleniyordum. Bu kadar kaba davranmasına anlam veremiyordum. Bu kadar acı çekiyor olmasının sebebi ben değildim ve benim yüzümden bu hale geldiğini asla düşünemezdi. Dişçi karşısında Kök bile Profesör'den daha cesurdu. Tabii ya! Dişçiye gelirken Kök'ü de getirmeliydim. Profesör yanında bir çocuk olursa ona örnek olmak için çocuk gibi davranamazdı. Sözümü tutup onu beklemiştim; bana kızması için hiçbir sebebi yoktu. Biliyorum çılgınlık ama biraz kendi başına yürümesine izin verdim, hızımı yavaşlattım ve ilerlemesine izin verdim. Saçı rüzgârdan dalgalanıyor, kıyafeti kırıyordu. Naif bedeni gölgelerin arasında gittikçe daha da küçülüyordu. Ceketinin üzerindeki notlar güneş ışığında parladığı için onu takip etmeme yardımcı oluyordu. Bu notlar âdeta Profesör'ün nerede olduğunu sinyallerini gönderiyordu.

Birden güneş şemsiyesini tutarken saatim bileğimde ters döndü. Muyenehane girişinden bekleme odasına dönene kadar geçen süreyi hesaplamaya başladım, 10... 20... 30... Garip bir şeyler vardı. Profesör'ün arkasından koşmaya başladım, sandaletlerimi elime aldım, o şehrin karanlığı içinde hızla ilerlerken ben gözlerimi notlardan pırıl pırıl parlayan takım elbisesine dikmişim.

Bir gün Profesör'ün banyoda olmasını fırsat bilip *Matematik Dergisi*'ne göndereceği ispat formlarını düzenlemeye çalıştım. Sanki Profesör bu derginin yayınladığı problemleri çözmek için yaşıyordu. Asla derginin geri kalanıyla ilgilenmiyordu, çalışmalarının müsveddeleri derginin etrafına saçılmıştı. Hepsini topladım ve sıraya koydum. Derginin içindekiler sayfasından gerekli kontrolleri yaparak yeniden eskiye doğru dizdikten sonra, yine derginin içindekiler sayfasından bakarak Profesör'ün çözmüş olduğu ödüllü soruları bir araya topladım. Kazananların isimleri çerçevelenmiş olduğu için Profesör'ün hangilerinden ödül kazandığını bulmak zor olmadı. Profesör'ün ismi bana göre diğerlerinden daha özel ve güzel yazılmıştı. Sadece bir dergide değil, bütün dergilerde ismi vardı. Gördüğüm ispatlar onun el yazısıyla basılmadığı için aşına gelmese de derginin sayfaları üstünde oldukça prestijli duruyor, inandırıcılığını koruyordu. Profesör uzun saatler boyunca kapısı kapalı çalıştığından olsa gerek çalışma odası evin diğer odalarından daha sıcaktı. Dergiyle ilgili dokümanları toparladıktan sonra aklıma Profesör'ün dışıdaki hali geldi. O zaman geçen süreyi hesaplamıştım; Profesör'le birlikte olsanız her zaman seksen dakikanın hesabını yapmak zorundaydınız. Kaç kere düşündüysem de dışıdaki geçen süre seksen dakikayı geçmemişti.

Muhteşem bir matematikçi olsa da, seksen dakika döngüsünün her zaman tutarlı olması gerekmiyordu, yaşlı ve hasta biriydi o. Eğer günden güne bilinç süresi değişiyorsa buna dış etkenler sebep olmuş olabilir. Dışideyken Profesör acı içindeydi, üstelik etraftaki insanlar onun şiş ağzına bakıp duruyordu, tüm bunlar pekâlâ onun biyolojik saatini olumsuz etkilemiş olabilir.

Profesör'ün o zamana kadar gönderdiği, ispatların bulunduğu dergileri üst üste koyunca yüksekliği neredeyse belime geldi. Birbirinden çok da farklı olmayan bu dergileri benim için bir hazine kadar değerli kılan, onların içinde Profesör'ün ispatlarının yer almasıydı. İspatlarını gördükçe ona daha da yakınlaşıyormuşum gibi hissediyordum. Yığın oluşturan dergileri bir kazaya kurban gitmemeleri için tek tek özenle düzenledim.

Profesör banyodan çıkıp odanın kapısında ne zaman belirmişti? Dudakları ve yanakları hâlâ şiş görünüyordu, dişine yapılan uyuşturucunun etkisi geçmemiş miydi? Fakat daha bir rahatlamış, ağrısı dinmiş gibiydi. Onun farkına varmayacağı şekilde usulca saate baktım, banyoya gireli daha otuz dakika olmamıştı.

“Ne yapıyorsun?”

“Dergileri düzenliyorum. “

“Teşekkür ederim çok memnun oldum. Fakat bunların toparlanmasına gerek yok. Çok mu şey istiyorum bilmiyorum ama bunları bir şekilde çöpe atabilir misin?”

“Hayır, üzgünüm ama... bunları çöpe atamam.”

“Niçin?”

“Çünkü bunlarda sizin emeğiniz var, bunların hepsini siz tek başınıza çözdünüz,” dedim. Profesör bana hiç cevap vermeden anlamamış gibi endişeyle baktı, ıslak saçlarından düşen damlalar üstündeki not kâğıtlarını ıslatıyordu.

Gürültü denecek kadar yüksek sesle cırlayan ağustos böcekleri öğle vakti nihayet biraz sakinleşti, ortalık sessizliğe kavuştu ve bahçeyi güneş ışınları doldurdu. Bakışlarımı ileri çevirdiğimde, dağ sırasının hizasında gökyüzünde sonbahar hissi veren ince bulutları yine de görebiliyordum. Bulutlar tam da ilk görüldüğü yerde toplanmıştı.

Çok geçmeden Kök’ün yeni okul dönemi başladı. Profesör’ün yaz boyunca *Matematik Dergisi* için yaptığı çözümlerin ödül kazandığını eve gelen bir mektupla öğrendik. Profesör yine herhangi bir memnuniyet ifadesi göstermedi. Dergiden gelen mektubu okumadan masaya attı, yüzünde en ufak bir sevinç belirtisi yoktu.

“*Janaruobu Dergisi* yayına başladığından beri en büyük ödül bu!” diye anlatmaya çalıştım durumu. Profesör sıkılmış görünüyordu.

“Bu ispat üzerinde ne kadar çok emek harcadığının farkında mısınız siz? Haftalarca yemeden içmeden kesildiniz neredeyse,” dedim.

“Aa...” dedi Profesör ilgisizce.

“O problemi çözmek için ter içinde kaldınız, giysilerinizde terinizin tuzu duruyor.” Bütün bunları çoktan unuttuğumu biliyorum, ama ona çabalarını hatırlatmak istiyordum.

“Hımm, öyle mi?” dedi Profesör, kızdıracak kadar sakin ve yavaş bir şekilde. Belki de matematikçilerin hepsi başarılarını böyle küçümsüyordu, belki de Profesör’ün mizacı böyleydi. Hiç şüphesiz, bazı hırslı bilim insanları uzmanlık alanındaki başarılarının duyulmasını istiyor olmalıydı.

Bu Profesör’ün durumunu açıklamıyordu. O bir problemi çözdükten sonra probleme olan alakası son buluyordu. Dikkatini çeken bir konuda sonuca vardıktan sonra o konuya olan tüm ilgisini kaybediyor, doğruca çözümlenmeyi bekleyen yeni bir probleme yöneliyordu. Sadece matematik konusunda değil, Kök’ü hastaneye götürdüğü ve maçta top Kök’e çarpacağı zaman tehlikeyi önlemek için Kök’ün üstüne kapandığında da benim ona müteşekkiri olmamı bir türlü kabul etmemişti. Asla inatçı ve ters değildi. gerçekten teşekkürü hakedecek bir şey yaptığını anlamadığı için böyle tepki veriyordu. O durumda herkesin aynı şekilde davranacağını düşünerek çabalarının değerini küçümsüyordu.

“Bunu kutlamamız lazım,” dedim

“Ben bunun kutlanacak bir şey olduğunu düşünmüyorum,” dedi.

“Çok çalıştıktan sonra elde edilen başarılar arkadaşlarla kutlanmalıdır!”

“Bu kadar yaygaraya gerek yok ki, ben sadece Tanrının defterine baktım ve gördüklerimi paylaştım,” dedi umarsızca. “Hayır, kutlayacağız. Siz kutlamak istemerseniz de Kök ve ben başarınızı kutlamak istiyoruz,” dedim. Her zamanki gibi elimi güçlendirmek için Kök kozumu kullandım.

Kök’ün adı geçince Profesör’ün tavrı birden değişiverdi.

“Kök’ün doğum günü yaklaşıyor, bunu Kök’ün doğum günü partisiyle birleştirebiliriz, bu ayın 11’inde sizin kutlamanızla beraber ona da doğum günü partisi yaparsak çok sevinir,” dedim.

“Kaç yaşına basıyor?” diye sordu Profesör, stratejim işe yaramış, konuya ilgisini çekmeyi

başarabilmişim.

“11,” diye cevap verdim.

“11 mi?” diye sordu, Profesör birden sandalyesinde doğrulup elini saçlarında gezdirdi.

“Evet, 11.”

“Çok güzel bir sayı, hatta asal sayıların içinde en güzeli. Bununla birlikte Murayama’nın forma numarası da 11, mükemmel, değil mi?”

Herkesin yılda bir kere doğum günü kutlanıyordu, bence bir doğum günü ödüllü bir ispattan daha önemli değildi. Evet anlamında kafa salladım Profesör’e

“İyi öyleyse dediğin gibi kutlayalım bunu. Çocuklar’ın kutlamalara ihtiyacı vardır. Pasta, mumlar ve tezahürat kadar onları mutlu eden başka bir şey yoktur. Yeterince açık, değil mi?”

“Aynen dediğiniz gibi,” diyerek tahta kalemini alıp duvardaki takvim üzerinde 11 Eylül’ü yuvarlak içine aldım. Profesör de kendine göre, “11 Eylül Cuma, Kök’ün 11. yaş günü,” yazan yeni bir not hazırladı ve onu göğsünün üstünde en çok önem verdiği notların arasına iliştirdi.

“Hımm, evet işte böyle,” dedi kendi kendine, tatmin olmuş bir şekilde başını sallayarak yazdığı notu okurken.

Kök ve ben, kutlama partisinde Profesör’e Enatsu’nun bir kartpostalını hediye etmeye karar verdik. Profesör mutfaktaki sallanan sandalyesinde uyuklarken ben Kök’e Profesör’ün çalışma odasındaki kitaplıkta gördüğüm bisküvi kutusunu gösteriyordum. Kök o kadar heyecanlanmıştı ki yere oturup tek tek baştan sona, hiçbir ayrıntıyı atlamadan bütün kartlara baktı.

Bunlar Profesör’ün hâzinesi; aman dikkat et, sakın kırışmasın, kıvrılmasın kartlar,” diye uyardım. Ne kadar uyarsam da Kök beni duymuyordu. O zamana kadar hep arkadaşlarının kartlarına bakmış, kendisine ait olmayan şeylere dokunmaktan uzak durmuştu; genelde annesinden fuzuli şeyler isteyen bir çocuk değildi. Fakat Profesör’ün koleksiyonu elinin altındayken geri dönüşü yoktu, Kök o kutuda beyzbol dünyasının yattığını artık biliyordu. Bu kartlara bakmanın, beyzbol maçı izlemekten çok daha farklı bir cazibesi olduğunu biliyordu. Radyoda dinlediği ya da bizzat tribünde izlediği beyzbol maçından karelerin, böyle ufacık kartpostallar vasıtasıyla korumaya alınmış olmasından çok etkilenmişti. Anı ölümsüzleştiren bir fotoğraf karesi, hayranlık uyandıracak bir destanın insanın avucunun içine sığabilmesi Kök’ün çok hoşuna gitti. Kök’ü fazlasıyla heyecanlandırdı, bu koleksiyonun Profesör’e ait olması onu daha da keyiflendiriyordu.

“Aaa bak, burada Enatsu’nun fotoğrafı var, fotoğrafta ter damlalarının sağa sola saçıldığı bile görülüyor. Aa... bu da Bacque, gerçekten elleri ne kadar da uzunmuş! Bu daha da muhteşem, çok özel bir fotoğraf; ışığa tutunca üç boyutlu gibi görünüyor. Anne bak Enatsu’nun üç boyutlu bir fotoğrafı!” Kök bana her keşfini göstermek için duruyordu.

“Tamam, anladım ama artık yeter, topla bunları, bak içeriden sandalye sesi geldi. Profesör birazdan buraya gelecek, bizi bu halde bulacak,” diye uyardım, “bir dahaki sefere Profesör’den izin alıp bakarsın. Bunların sırasını karıştırmadın, değil mi? Profesör bunları mutlaka kendine göre bir sıraya dizmiştir,” dedim.

Heyecandan mı yoksa kartlar benim sandığımdan daha ağır olduğundan mı bilmem Kök bisküvi kutusunu düşürüverdi. Çok gürültü oldu, ama kartlar çok iyi paketlenmiş olduğundan durumu en az zararla atlattık, neyse ki sadece yedek oyuncuların kartları yere dağıldı. Büyük bir telaşla dağılanları tekrar kutunun içine koyduk, tek problem Profesör’ün mükemmel dizimini tutturamamamızdı, bu yüzden oldukça panikledik. Profesör’ün kapıda görünmesinin an meselesi olduğunu biliyordum.

Biraz düşündüm de, eğer sorsaydık Profesör kartları Kök’e göstermekten memnuniyet duyacaktı

zaten, bu sebeple neden bu kadar korktuğuma anlam veremiyordum, nedense bu bisküvi kutusunu kafamda çok büyütmüştüm. Profesör'ün kartları göstermekten memnuniyet duyacağına inanıyordum.

“Bu oyuncunun adı Şirasaka anne, bu sebeple Kamata Minoru'dan sonra gelmeli,” dedi Kök.

“Bu nasıl okunuyor peki?” diye sordum.

“Bu Hondo Yasuji, öyleyse onu şuraya koymak lazım.”

“Peki, kim olduğunu biliyor musun?”

“Hayır. ama eğer kartı varsa önemli biridir; şimdi bunu düşünecek halimiz yok, acele etmeliyiz,” dedi Kök.

Sadece dağılmış kartları Profesör'ün yaptığı gibi dizmeye odaklanmıştık ki kutunun içinde kartların konduğu kısmın altında bir bölme daha olduğunu fark ettim. Kök, “Motoyaşiki Kingo'ya ait kartı yerleştirmeye çalışıyorum,” dedi. Onu dürterek, “Biraz dur!” dedim, parmağım ile bu ikinci bölmeyi itince içindeki kapak çıktı; artık kutuda ikinci bir bölme olduğuna şüphem yoktu.

“Ne oldu ki?” diye sordu Kök, merak dolu gözlerle.

“Tamam, bir şey yok canım, bırak da ben yapayım.”

Kök'ten Profesör'ün çalışma masasının çekmecesindeki cetveli getirmesini istedim.

“Şuna bak, bu tabakanın altında bir şey var. Ben kutuyu tutayım sen de çıkarmaya çalış bakalım,” dedim.

“Tamam, galiba başardım.” dedi Kök, minik parmağını kutunun içindeki dar kısımdan içeri soktu ve oradaki şeyi çıkardı. Bu bir matematik teziydi ve İngilizce olarak daktiloda yazılmıştı. Üniversiteye ait bir dokümana benziyordu, yüz sayfa kadardı.

Profesör'ün ismi gotik stilde yazılıydı. Üzerinde yazan tarihten dökümanın 1957 yılına ait olduğu anlaşılıyordu.

“Profesör'ün yazdığı bir tez mi?” diye sordu Kök.

“Evet.”

“İyi de niçin böyle bir yerde saklanmış acaba?” diye sordu Kök, garipsediğini belli ederek.

1992'den 1957'yi çıkardım, Profesör 29 yaşındaydı bu arada bir süredir içeriden ses gelmediği için endişem azalmıştı. Motoyaşiki'nin kartı hâlâ elimdeydi.

Beyzbol kartlarının korunmasına gösterilen özenle saklandığı belli oluyordu bu dökümanın.

Kullandı kâğıt daktilodan ve üzerindeki tarihten, dökümanın son derece eski tarihli olduğu belli oluyordu, fakat hiç kirlenmemişti, lekesiz ve tertemiz duruyordu. Üzerinde ne bir leke ne de bir parmak izi vardı. Zarar görme olasılığının en düşük olduğu bir yerde saklandığının işaretiydi. Kaliteli bir kâğıt kullanılmıştı ve sayfanın yüzeyi hâlâ yazılacak kadar yumuşaktı, sayfa üzerinde bir tane yazım hatası yoktu. Sayfaların köşeleri birbiri üstüne gelecek şekilde üst üste getirilerek katlanmıştı. Ancak soylu bir kralın fermanı bu şekilde muhafaza edilebilirdi. Geçmişten bugüne böylesine korunan bir dokümanı düşünürken Kök'ün az önce kartlara nasıl hoyratça davrandığı gözümün önüne geldi; dokümanı büyük bir özenle elime aldım. Sayfalara içinde durduğu kutudan bisküvi kokusu sinmişti. Yıllarca beyzbol kartlarının altında saklanmış olmalarına rağmen hâlâ çok etkileyiciydiler.

Dökümanın içeriğini anlamak için baktığımda, dikkat çekici olan Bölüm 1 başlığıydı. Sayfaları çevirdikçe birkaç yerde Artin kelimesi gözüme çarptı, birden Profesörün, berbere gittiğimiz gün eve dönmenden önce parkta oturduğumuzda kumun üzerinde bir kıymıkla bana Artin Teoremi'ni anlattığını hatırladım. Yetkin sayı olan 28'den bahsettiğim zaman bu formülü de eklemişti. Bu muhteşem denklemin yere düşen kiraz çiçeğiyle nasıl bezendiğini unutamiyordum. O esnada dökümanın

sayfaları arasında siyah beyaz bir fotoğraf kayıp düştü. Kök fotoğrafı yerden aldı. Profesör'ün nilüfer kaplı bir nehrin kenarında çekilmiş bir fotoğrafıydı bu. Profesör bir yere dayanmış çok rahat görünüyordu, gözleri güneş ışınları yüzünden kısıktı, oldukça genç ve yakışıklı görünüyordu. Fiziki ve takım elbiseli görüntüsü şimdikinden çık farklı olsa da zekâsı her haliyle yine kendini belli ediyordu. Elbette yıllar öncesine ait bu resimde kıyafetinin üstüne ilâştirilmiş tek bir not kâğıdı yoktu ve yanında bir bayan duruyordu. Bayanın uzun eteğinin altından sadece ayakkabılarının burnu görünüyordu. Bedenleri birbirinden uzak duruyordu, ama sevgili oldukları belli oluyordu. Ne kadar uzun yıllar geçmiş olursa olsun resimdeki kadının Profesör'ün dul yengesi olduğu belliydi. Okuyabildiğim diğerk bir şey de bu dokümanın kapak sayfasında en yukarıda yazan cümleydi; Japonca el yazısıyla yazılmıştı:

N'ye Sonsuz bir aşkla. Beni asla unutma.

Enatsu kartını bulmanın pek de kolay olmadığını çok geçmeden anladık. Esas problem, Profesör'ün Enatsu Tigers'da oynadığı süre boyunca (1975 yılına kadar) tüm Tigers kartlarını biriktirmiş olmasıydı. Sonraki yıllarda basılmış yeni versiyonları daha ziyade reklam amaçlı olup piyasadan silinmişti, ayrıca biz de Profesör'e kahramanı Enatsu'nun Nankai ya da Hiroşima forması içinde bir resmini vermek istemiyorduk.

Kök'le araştırmamıza beyzbol kartlarının olabileceği bir dergiyi tarayarak başladık (böylece beyzbol dergilerinin kitaplarda satıldığını da öğrendim). Bunların arasında her çeşit ve fiyattan kart bulmak mümkündü. Sadece bu kadar da değil, fotoğrafların üstünde bu resimleri kimin nerede çektiği gibi tarihi bilgiler de vardı. Koleksiyonu yapan kişiye ait bilgi bile yer alıyordu. Haftasonu olunca bu kartlardan satan kitapçıları dolanıyordum, fakat Enatsu'nun kartını bulma konusunda bir türlü muvaffak olamıyordum. Aynı zamanda beyzbol kartlarının tarihini, koleksiyoncu kültürünü ve kartları nasıl korumak gerektiğini öğreniyorduk. Haftasonuna doğru derginin arkasında ismi yor alan dükkanların neredeyse hepsini dolaşmıştık. Kart satan dükkanlar ya yüksek fiyata kitap kiralayan ya da dedektif ve falcıların bulunduğu yerler oluyordu. Çok eski binalardan birinde yine bu kartlardan satıldığını görmüştüm önceden. O kadar eski binaların içine giriyorduk ki kırık dökük asansörlere binmekten fenalık gelmişti. Fakat dükkanın içine girince Kök kendini sanki cennette buldu. Burada Profesör'ün bisküvi kutusuna benzer, itinayla dizilmiş kartlardan deste deste vardı. Dükkana girdiğimiz andan itibaren sevinçten sağa sola koşuşturan Kök'ün başını okşayarak Enatsu'nun resmini bulmaya odaklanmamız gerektiğini hatırlattım. Fakat biz aradıkça, Profesör'ün bisküvi kutusuna kıyasla bu dükkanlardakilerin daha dolu bir koleksiyon olduğunu anlıyorduk. Üstelik bu kartlar takıma, tarihe ve pozisyona göre sınıflandırılmıştı. Burası dükkanın en geniş olduğunu düşündüğümüz kısımıydı. Aynı Profesör'ün bisküvi kutusunda olduğu gibi Sadahoru Oh ve Şigeo Nagaşima gibi yıldızlar takım ve pozisyona göre sıralanan oyunculardan ayrı, özel bir yere konmuştu.

Enatsu'nun yer alabileceği köşeye geçerek üst rafları ben, alt rafları Kök kontrol etmeye başladık. Bir ümitle her bir kartı çevirip bakıyorduk, fazlasıyla yorucu bir işti. Kesinlikle dayanıklılık gerektiriyordu; pusulasız bir şekilde ormanda avlanmaya benziyordu. Cesaretimizi kaybetmemek için tempolu bir şeyler mırıldanıyorduk, kendi tekniğimizi bulmuştuk, böylece daha fazla karta daha seri bir şekilde bakabiliyorduk. Bir kartı baş ve işaret parmaklarımızın arasına alınca arkasına bakabilmek kolay oluyordu. Eğer kart Profesör'ün bisküvi kutusunda gördüklerimizdenyse hemen geri koyuyor, daha önce görmediğimiz bir şeyse istediğimiz türden mi diye kontrol ediyorduk. Bir süre sonra hemen her kartın Profesör'deki kartlardan olduğunu, Profesör'de olmayan kartların da Enatsu'yu başka takımların formalarını giyerken gösterdiğini fark ettik. Bununla beraber Profesör'deki siyah beyaz Enatsu fotoğrafının ne kadar paha biçilmez olduğunu artık

anlayabiliyorduk. Dolayısıyla Profesör'ün kartları kadar kaliteli güzel bir şey bulmak pek kolay olmayacaktı. Hiçbir şey satın almadan uzun saatlerimizi dükkanda geçirmemize rağmen dükkân sahipleri bize hiç kötü davranmadı. Hatta Enatsu'nun resmini aradığımızı söyleyince bizimle ilgilendiler ve dükkandaki bütün diğer kartları önümüze getirdiler; üstelik moralimizi bozmamamız için bizi teselli ettiler. Son girdiğimiz bir dükkânın sahibi müthiş bir yol tavsiye etti.

“Hımm, peki 1985 yılında şekerlemeci olarak bilinen, bugün çikolata satan yere sormayı hiç düşündünüz mü? Çünkü 1985 yılı bu sözünü ettiğim yerin 50. kuruluş yıl dönümü ve dükkân özel ürünleri için özel promosyon olarak bastırdığı bu resimleri kullandı. O sene Tigers'ın şampiyon olduğu yıl olduğu için oyuncuların en güzel kartları kullanılmış olsa gerek,” dedi dükkân sahibi.

“Özel promosyon ne demek?” diye sordu Kök.

Promosyonlu özel ürün, üzerinde imza olur ya da oyuncunun kullandığı bir şey ürün paketinin içine konur. Enatsu 1985 yılında emekli olduğu için bu şekerleme firmasının elinde, özel eldiven kartlarından mutlaka kalmıştır, hatta bir kere benim de elime geçmişti ama hemen satın alındı. Bu kartların meraklısı çoktu.

“Eldiven kart da nedir? Nasıl bir şeydir?” diye sordu Kök.

“Bir beyzbol eldiveninin küçük küçük kesip karta yapıştirilmesiyle yapılır eldiven kartlar.”

“Elbette! Bu kartların üretimi Japon Beyzbol Federasyonu'nun iznine tabidir, çok özel kartlardır. Fakat sınırlı sayıda üretildiği için öyle kolay kolay bulunmaz; yeter ki siz vazgeçmeyin, bir yerde karşınıza çıkar mutlaka bulursunuz. Eğer benim elime geçerse hemen size haber veririm. Benim de bir Enatsu hayranı olduğumu itiraf etmem gerekir,” diyerek Kök'ün Tigers şapkasını çıkardı ve başını, Profesör'ün yaptığı gibi, okşadı.

Parti günü yaklaşıyordu, planladığımız hediye yerine artık başka bir şeyde karar kılmamız gerektiğini düşünüyordum, ama Kök için bu fikir pek ikna edici değildi. Ne pahasına olursa olsun Enatsu'nun kartını hediye etmemiz gerektiği konusunda ısrar ediyordu.

“Şimdi vazgeçemeyiz,” diyerek inat ediyordu. Onun tek derdinin Profesör'ü mutlu etmek olduğuna şüphem yoktu, fakat kart koleksiyonculuğunun büyüüne kapıldığı da aşikârdı. Kendini vahşi doğada kart avına çıkmış gibi hissediyordu.

Profesör de büyük gün için kendi çapında hazırlık yapıyordu. Mutfaktayken defalarca duvardaki takvime bakıyor, takvimde işareti olan 11 Eylül'ü okuyarak kendi üzerindeki not kâğıdıyla kontrol ediyordu. Hiç şüphesiz partiyi hatırlıyordu, fakat *Janaruobu* mevzusunu çok önce unutmuştu.

Profesör, bizim bisküvi kutusunu karıştırdığımızı hiç fark etmeyecekti. Profesör'ün tezini ithaf ediş şeklinden çok etkilenmiştim: *N'ye Sonsuz bir aşkla. Beni asla unutma.* O el yazısı kesinlikle Profesör'e aitti. Bize öğrettiği “sonsuzluk” dolu bir aşk, sonsuz bir şekilde, matematiksel teoremler gibi sonsuzdu. Beni gündüz düşünden uyandıran Kök oldu.

“Anne, cetveli içeri doğru sok böylece kırıştırmadan yerine koyabiliriz,” dedi Kök, bu sırada tezi parmaklarının arasından çekmiş ve Profesör'ün sırrına saygısızlık etmeden büyük bir dikkatle kutunun içine yerleştirmişti.

Kartları eksiksiz yerleştirdik ve koleksiyona dokunduğumuza dair arkamızda hiçbir iz bırakmadık. Kartların içinde durduğu kutu zarar görmedi, hatta kartların köşeleri bile kırışmadı, değişen tek şey Profesör'ün tezini birine ithaf ettiğini artık biliyor olmamdı. Bu kutu artık sadece beyzbol kartlarının durduğu basit bir teneke değil, Profesör'ün hatıralarının mezarıydı. Kutuyu dikkatle kitaplıktaki yerine kaldırdım.

En son gittiğimiz dükkanın sahibinin önerisinin işe yarayacağını düşünmüyordum, ondan hiç telefon gelmemesi de beni hayal kırıklığına uğratmıştı. Kök okuyucuların kartpostal değiş tokuş ettiği bir dergiye ilan vermek ve arkadaşlarına hatta arkadaşlarının ağabeylerine sormak gibi fikirlerle geliyor, son dakika çabaları gösteriyordu. Büyük gün için hediyesiz kalmak istemiyordu. Ben B planı olarak başka bir hediye almamız gerektiğini düşünüyordum. Ne alacağımıza karar vermek kolay değildi. Kalem, defter, ataş, not defteri hatta tişört seçeneklerini değerlendiriyordum. Profesör'ün gerçekten ihtiyacı olan çok az şey vardı. Fakat bu seçenekleri Kök'le değerlendirmek işi zorlaştıracığa benziyordu.

Hediye olarak ayakkabıda karar kıldım. Her zaman, her yerde giyebileceği rahat, yeni, sağlam bir çift ayakkabıya ihtiyacı vardı. Ayakkabıları aldıktan sonra kilerde saklayabilirdim küçükken Kök'e aldığım hediyelere böyle yapardım. Eğer kartları zamanında bulabilseydik onları Profesör'ün ayakkabı dolabında saklayacaktım. Fakat sonunda hiç ummadığım bir yerden umut ışığı belirdi. Akebono Temizlik Ajansı'na ödemelerimi kontrol etmek için gittiğimde hizmetçilerden birkaçıyla konuştum. Ajans başkanı bizi dinlediği için Profesör'ün ismini vermekten çekindim, oğlumun beyzbol kartlarına çok meraklı olduğunu, iyi olanları bulmanın da çok zor olduğunu söyledim. Hizmetçilerden biri annesinin küçük bir dükkan işlettiğini ve dükkanın deposundaki şekerleme kutularında kartları gördüğünü hatırladığını söyledi.

Esasında, umutların annesinin bayiiyi 1985 yılında kapattığını duyduktan sonra yeşerdi. Hizmetçinin annesi 1985 yılının kasım ayında yaşlılar için düzenlenen bir gezide sunmak üzere çikolata sipariş vermişti; o dönemde çikolatalarla beraber beyzbol kartları da veriliyormuş. Yaşlılar bu kartları almayınca annesi de bu kartları siyah zarflara koyup çikolatalara iştirmiş ve bunları çocuk kulübünde dağıtmayı düşünmüş, sağlığı bozulunca hastaneye yatmış ve dükkanı kapatmış. Bu durum beyzbol kartlarının o günden bugüne nasıl muhafaza edildiğini açıklıyordu.

Ajanstan çıkıp doğruca arkadaşımın annesinin evine gittik. Eve tozlu bir kutuyla döndüm. Bu kartları satın almak istediysem de arkadaşım buna izin vermedi. Kartların iştirildikleri çikolatalardan daha kıymetli olduğunu söyleyerek minnetle bu kartları aldım. Eve geldiğim zaman çalışmaya başladık. Kök siliyor, ben de zarfları keserek açıyordum, çok basit bir operasyon oldu. Uyum içinde çalışıyorduk. O zamana kadar görmediğimiz türden kartlar gördük. Kök birçok çeşit arasındaki farkı bir dokunuşta anlıyordu. Oşita, Hiramatsu, Nakanişi, Kinegaza, Boomer, Oişi, Kakefu, Harimoto, Nagaike, Horiuçi, Arito. Bass, Akiyama, Kadota, Inao, Kobayaşi, Fukumoto... Oyuncular birbiri ardına çıkıyordu. En son gittiğimiz dükkandaki gibi bazı kartlar kabartmalı, bazıları orijinal, bazıları yaldızlıydı. Kök yorum yapmayı bırakmış kartlara konsantre olmuştu. Bu şekilde hedefimize daha kolay ulaşabileceğimizi biliyordu. Kök kartları dizdikçe etrafım küçük siyah zarflarla kaplandı. Kart almak için elimi her uzatışımda rutubetli kutudaki çikolata kokusu elime siniyordu. Kutunun yarısı boşalmıştı ama aradığımız Enatsu kartı yoktu. Çok fazla beyzbol oyuncusu vardı. Her bir takımın dokuz oyuncusu olduğu, Merkez ve Pasifik liglerinde elli yıldan fazla yer alan pek çok takımın olduğu düşünülürse bu kadar oyuncu kartı olması hiç de şaşırtıcı değildi. Enatsu'nun büyük bir oyuncu olduğunu bilirdim fakat Savamura, Kaneda, Egava gibi hayranı çok olan başka meşhur oyuncular da vardı. Bu sebeple istediğimiz kartı bulacağımıza dair şüphelerim vardı. Umudum tükeniyordu, bu son çabamız belki Kök'ü bu hediyeden vazgeçirmeye ikna edebilirdi. Nasıl olsa kilere sakladığım bir çift ayakkabı vardı. Ayakkabılar son moda olmasa da rahat ve şıktı; kesinlikle bir beyzbol kartından daha fazla ederdi. Profesör'ün ayakkabıyı seveceğinden emindim.

“Ah!” diye seslendi Kök, çok zor bir problemin sonucunu bulmuş gibi. Sesi  yle zayıf, öyle sakin bir edayla çıkmıştı ki istediğimiz kartın Kök’ n elinde olduğuna inanmakta zorlandım. Karttan gözlerini alamıyordu. Enatsu’nun kendi eldiveninden bir parçanın da olduğu, 1985 yılında sınırlı sayıda basılan bu karta bir süre ikimiz de hiç konuşmadan bakakaldık...

Harika bir parti oldu; hatta diyebilirim ki bu, hayatını boyunca katıldığım en unutulmaz partiydi. Mütevazı bir kutlama olması itibariyle bu parti, ne Kök'ün ilk doğum gününe ne de annemle yaptığımız yeni yıl kutlamalarına benziyordu. Aslında bu tür etkinliklere parti demek ne kadar doğru olur bilmiyorum ama tek bildiğim Kök'ün on birinci yaşgününün çok özel olduğuydu. O gece Kök'ün doğum gününü Profesör'le kutladığımız için özeldi ya da Profesör'ün evinde üçümüzün birlikte geçirdiği son gece olmasından dolayı...

Kök'ün okuldan dönüşünü bekledik ve sonra üçümüz kutlamanın hazırlıklarına giriştik. Ben yemek hazırlığını üstlendim. Kök ise yemek yiyeceğimiz döşemeyi fırçalıyor, ona verdiğim küçük işleri yapıyordu. Profesör de masa örtüsünü ütülüyordu.

Profesör verdiği sözü unutmamıştı. Sabah uyanır uyanmaz ilk olarak benim onun bakıcısı ve Kök'ün annesi olduğumu teyit ettikten sonra doğruca mutfığa gitti ve takvim üzerinde daire içine alınmış olan 11 Eylül'ü parmağıyla gösterdi.

“Bugün ayın 11'i,” dedi. Göğsüne iliştirdiği notu göstererek hatırladığı için tebrik edilmeyi umuyordu. Ona ütü yapmasına ben söylememiştim, zaten kendisi o kadar beceriksizdi ki ütüyü Kök'ün yapması kesinlikle daha doğru olacaktı. Bana kalsa hiçbir şeye dokunmadan sandalyesinde dinlense çok daha yardımcı olacaktı, fakat yardım etmekte çok ısrarcıydı.

“Sen küçücük bir çocuğu zor işlerde çalıştırırken ben nasıl rahat oturabilirim ki?” dedi.

Bu şekilde köşesinde oturmaya itiraz edeceğini tahmin etmeliydim, ama ne yalan söyleyeyim elinde ütü masası ve örtüyle gelip masa örtüsünü ütülemeyi önereceğini ummuyordum. Kilerde bir ütü masasının olduğunu bilmesi beni şaşırttı ve getirdiği masa örtüsüyle gözüme bir sihirbaz gibi göründü. Ne de olsa altı aydır Profesör'ün evinde çalışıyordum ve hiçbir zaman masa örtüsü görmemişim.

“Temiz ve ütülenmiş bir masa örtüsü bir partinin olmazsa olmazlarından. Ayrıca ütü yapmakta gayet başarılıyım,” dedi. Masa örtüsünün ne kadar zamandır kilerde durduğundan hiç bahsetmedi, açık olan tek şey örtünün kırış kırış olduğuydu.

Uzun süren bir yaz mevsimi geçmiş, rutubet gitmiş hava temiz ve kuruydu. Güneşle beraber bahçedeki gölgeler de değişmişti. Öte yandan hava aydınlık olmasına rağmen, hâlâ akşamüstleri çoban yıldızı ve ay aynı anda gökyüzünde görünebiliyordu. Bulutların şekli de değişmişti. Ağaçların gövdelerine düşen karanlık o saatlerde daha hafif olsa da akşam oldukça derinleşiyordu. Biz gün içinde en çok akşam saatlerini seviyorduk.

Profesör sallanan sandalyesinin yanına ütü masasını sürüp hemen işe koyuldu. Ne garipti ki ütüyü nasıl çalıştıracığından, düğmeye basacağına, ütünün derecesini kaç ayarlayacağına kadar her şeyi biliyordu. Masa örtüsünü yayıp bir matematikçiye yakışır şekilde on altı eşit parçaya katladı, tek tek her kata su fişkırttı, ütünün ısınıp ısınmadığını eliyle kontrol etti. Ütüyü sıkı bir şekilde bastırarak örtünün üstünde gezdirdi, ritmi kaybetmeden ütüyü örtünün üstünde kaydırıyordu. Örtüyü dümdüz yapmak arzusuyla güç uygularken hafiften kırışmış burun delikleri açılıp kapanıyordu. Bu

hareketlerinde zarafet, titizlik, kontrol dürtüsü hatta tutku vardı. Uygun hızda ve en az kuvveti uygulayarak en iyi sonuçları almasını sağlayacak, oldukça rasyonel bir stili vardı, matematiksel ispatlarındaki o pratiklik ve seçkinlik şimdi kendisini ütü masasında gösteriyordu.

Kök ve ben, kimsenin ütü yaparken Profesör kadar gönlünü işine katamayacağını düşündük. Üstelik bu masa örtüsü dantel olduğu için ütölemek bir o kadar zahmetliydi. Sonuç olarak o geceye mahsus ev işlerini paylaştık. Aynı ortamda elbirliğiyle yaptığımız görev paylaşımı doğrultusunda, yavaş yavaş netice aldığımızı görmek çok mutluluk vericiydi. Fırında kızarttığımız etin kokusu, yer paspasının üstündeki damlalardan gelen koku, ütüden çıkan buhar kokusu, kısacası üçümüzün yaptığı işler koku olup etrafımızı sarmıştı.

“Bugün Tigers, Yakult’la oynuyor,” dedi Kök.

“Yeneceklerini düşünüyor musunuz?” diye sordum, bir taraftan çorbanın tadına bakıp bir taraftan da fırındaki yemeği kontrol ederek.

“Ben kazanacaklarına inanıyorum,” diye cevap verdi Profesör, hiç olmadığı kadar emin bir şekilde. “Şuraya bakın!” diye pencereden dışarıyı işaret etti. “Çoban yıldızının kuyruklu görünmesi o gün iyi birşey olacağına işarettir, bugün kazanacağı ispatlanmış oldu işte!”

“Ne? Bu doğru değil, uyduruyorsun Profesör,” diye karşılık verdi Kök.

“Nusroyurudyu liğed urğod ub.” dedi Profesör.

Kök, Profesör’ü kızdırmaya çalışsa da Profesör hiç istifini bozmadan ütüsüne devam ediyordu.

Kök normalde aklına bile gelmeyecek, elinin bile uzanamadığı yerlerin tozunu almaya başlamıştı, bunun sebebi Profesör’de gördüğü bir tutkuydu. Mutfak rafından rosto için hangi tabakları kullanmam gerektiğini düşünüyordum. Saatler geçmiş bahçedeki gölgeler derinleşmişti.

Yaptığımız işlerin neticesinden memnunduk, bir an önce yemeğe, hediyelere ve eğlenceye kavuşmak için can atıyorduk. Fakat tam da sandalyelerimize oturup partiye başlama zamanı geldiğinde bir eksik fark ettik. Çok büyük yaygara koparma gerektirmeyen bir eksikti belki, ama önemliydi. Pastanede doğum günü pastasının yanına mum koymayı unutmuşlardı.

Pasta on bir adet mumla süslenebilecek kadar büyük olmadığı için pastacı kızdan bir büyük ve bir küçük, iki sembolik mum istemiştik. Fakat buzdolabından pasta paketini çıkarınca pakette hiç mum olmadığını gördüm.

“Hiç mumsuz bir doğum günü pastası olur mu? Eğer mum üflemezsen dileğin gerçek olamaz!” dedi Profesör, doğum günü çocuğundan daha üzgün görünüyordu.

“Ben bir koşu pastaneye gidip onları alacağım,” dedim önlüğümü çıkarırken, Kök daha kapıya ulaşmadan beni durdurdu.

“hayır, ben gideceğim, ben daha çabuk giderim,” derken sözlerini tamamlamadan çıkıp gitmişti bile. Pastane çok uzak değildi, hava da tam anlamıyla kararmamıştı. Pasta kutusunun kapağını kapatıp pastayı buzdolabına geri koydum. Masaya, Profesör’ün yanına oturup Kök’ü beklemeye başladık.

Masa örtüsü çok güzel görünüyordu. Kırıksıklıklar tam anlamıyla yok olmuştu ve o zarif dantel işlemeler mutfak havasını değiştirmişti. Masanın üstündeki tek süs bahçeden toplayıp kavanoza koyduğum çiçeklerdi, küçük de olsa evi renklendirmişlerdi. Bıçaklar ve çatalar takım değildi fakat masaya özenle yerleştirmiştim, işte bu yüzden ilk bakışta sofraya gayet şık denebilirdi. Yemekler ise. her zamanki menüye kıyasla zengin sayılırdı. İstakoz kokteyl, biftek rosto, haşlanmış patates, ıspanaklı ve salamlı salata, bezelye çorbası, meyveli *panç*. Hepsi de Kök’ün en sevdiği yemeklerdendi ve tabii ki Profesör’ün sevmediği havuç hiçbirinde yer almıyordu. Herhangi özel bir sos ya da özel bir tarif kullanmamıştım, fakat çok güzel kokuyorlardı.

“Biraz uzun sürmedi mi?” diye mırıldandı Profesör, sesinde bir endişe vardı.

“Hayır, hiç de değil,” dedim, onun zamandan bahsetmesine şaşırmıştım. Profesör saate bakıyordu.

“Henüz on dakika bile olmadı, Profesör.”

“Aaa... Gerçekten mi?”

Profesör’ün biraz kafasını dağıtabilmesi için radyoyu açtım. Tigers’ın maçı daha yeni başlamıştı.

Bir kez daha pastayı koyacağımız masanın ortasına gözümüz takıldı.

“Şimdi kaç dakika oldu?”

“On iki dakika oldu.”

“Geç değil mi?”

“Hayır geç değil, endişelenmeyin lütfen.”

Profesör’ün evinde çalışmaya başladığımdan beri acaba kaç defa, “Endişelenmeyin lütfen,” dediğini düşündüm.

Berberde, muaynehanede, röntgen odasında, beyzbol maçından eve dönüş yolunda, otobüsün içinde, bazen elbisesini bazen ellerini sıvazlarken. Acaba gerçekten Profesör’ü

rahatlatabiliyor muydum? Bir kez olsun bu çabam işe yararmış mıydı? Aslında Profesör’ün çok başka

bir acısı vardı, ama hep başka bir şeyde sorun varmış gibi yansıtıyordu. Elimden sadece, “Birazdan

gelmiş olur, meraklanmayın,” demek geliyordu.

Hava iyice karardığında Profesör’ün huzursuzluğu bir kat daha arttı. Her otuz saniyede bir saatine

bakıyor ve aynı hareketi sürekli tekrarlıyordu. Profesör’un huzursuzluğu gittikçe büyüyordu, öyle ki o

arada hareket ettikçe üzerindeki notlardan bazılarının yere düştüğünü bile fark etmiyordu. Radyodan

tezahürat sesleri geliyordu, ilk yanda Paciorek bir vuruş yapmış ve Tigers puan almıştı.

“Çocuk çıkalı kaç dakika oldu?” Soru sorma aralığı gittikçe sıklaşıyordu. “Kesinlikle başına bir

hal geldi, çok geç kaldı çünkü...” diyerek Profesör durmadan sandalyesinde garç gurç sesler

çıkartarak sallanıyordu.

“Tamam, pekâlâ ben gidip bakacağım, ama siz lütfen dertlenmeyin, ben iyi olduğuna eminim,”

deyip ayağa kalkarken şefkatle omzuna dokundum.

Kökü istasyon sırasındaki çarşının girişinde buldum. Profesör haklıydı, bir problem olmuştu.

Pastane kapanmıştı. Fakat Kök, çözüm odaklı olduğu için sorunu gidermeye uğraşıyordu. İstasyonun

öbür tarafında bu saatte açık başka bir pastane bulmuş durumu açıklamış ve mumları almıştı. Birlikte

hemen istasyonun öbür tarafına geçerek Profesör’ün yanına eve döndük. Fakat eve vardığımızda bir

gariplik olduğunu fark ettik...

Çiçekler hâlâ tazeydi, Kök’le aynı anda fark etmiştik. Yoğurtlu meze biraz sulanmış, radyodan

Tigers’ın lig şampiyonu olduğu haberi anons ediliyordu. Sofrada yemek tabaklarımız biz çıkarken üst

üste olmasına rağmen dönüşümüzde açık olarak ayrı ayrı konmuştu. Yemekler masa üstünde

bıraktığımız gibi duruyordu, fakat belli ki bir kaza olmuş, iki mum almak için dışarı çıktığımız süre

içinde masa mahvolmuştu. Doğum günü pastası biraz önce benim ve Profesör’ün gözlerimizi

diktiğimiz yere, masanın üstünde Kök için ayrılan kısma düşmüştü. Profesör, elinde boş pasta kutusu

masanın başında öylece duruyordu. Arkasındaki karanlık onu birazdan yutacakmış gibiydi, yüzünde

korkmuş bir ifade vardı.

“Siz geldiğinizde her şey hazır olsun istemiştım, böylece hemen pastayı yiyebilirdik,” önündeki

boş kutudan özür diler gibi kafası eğik, gözlerini kaçırarak konuşuyordu. “Ne söyleyeceğimi

bilemiyorum... Her şey mahvoldu...”

Hemen oturttuk Profesör’ü, rahatlaması için elimizden gelen her şeyi yaptık. Kök kutuyu elinden

aldı ve gayet önemsiz bir şey olduğunu anlatmak istercesine sandalyenin üstüne atıverdi. Ben de

radyoyu kapattım ve ışıkları açtım.

“Hayır, üzülmeyin bozulmamış, şimdi ben onu toparlarım, üzülmenize hiç gerek yok!”

İşbitirici bir yaklaşımla zararı gidermeye çalıştım. Önemli olan Profesör'e düşünme fırsatı vermeden her şeyi mümkün olduğunca çabuk bir şekilde eski haline getirebilmektir.

Pasta kutudan yanlamasına düşmüştü, yani pastanın yarısı zarar görmemişti. Üstelik zarar görmeyen tarafa çikolatayla, "Profesör ve Kök, tebrikler!" yazılıydı. Düşen pastadan ezilmemiş üç dilim alarak üstlerine de bıçakla biraz krema sürdüm, bir miktar çilek ve jelibonu dilimlerin üstüne ekledim. Son olarak da Kök'ün dilimine mumları yerleştirdim. "Hey bakın! Hiç bozulmamış gibi! Hiçbir kaybımız yok," dedimse de Profesör sessizce oturuyordu.

Doğrusunu söylemek gerekirse ben pastadan çok, masa örtüsüne üzölmüştüm. Ne kadar sildiysen da lekeler çıkmadı; krema dantelin ilmeklerine girmişti, bu çabalarım mutfağı tatlı bir pasta kokusunun yayılmasına sebep olmuştu. Masadaki bir lekeyi rosto tabağıının altına sakladım, çorbayı ısıttım ve mumları yakmak için bir kibrit aldım. Radyodan Yakult'un üçüncü yarıda Tigers'a yetiştiğı anons ediliyordu. Kök, Enatsu kartlarını sarı kurdeleyle bağlamış, cebinde saklı tutuyordu.

"Bakın Profesör, her şey tamam oldu, lütfen yerinize geçin," diyerek elinden tutup masadaki yerine oturttum onu, yanında bekleyen Kök'ü ancak farkedebilmişti.

"Sen kaç yaşındasın?" diye mırıldandı, "adın neydi... ah saçının şekli kare kökü andırıyor, kare kök sembolü sayesinde sonsuz adet sayıyı bilme şansımız var, göremediklerimizi bile bilebiliriz." Profesör uzanarak Kök'ün başını okşadı.

24 Haziran 1993 tarihli gazetede Princeton Üniversitesinde çalışan Andrew Wiles adındaki İngiliz akademisyen hakkında bir haber vardı. Habere göre Fermat'ın Son Teoremi'ni ispatlamıştı. Gazetede bu fotoğrafla beraber bir fotoğraf daha vardı, fotoğraflardan biri şık giyimli, geriye doğru taranmış dalgalı saçlarıyla Wiles'a, diğeri de yaşamış olduğu 17. yüzyıla özgü akademik kıyafetiyle Pier de Fermat'a aitti.

Bu iki resmin komik tarafı Fermat Teoremi'nin çözülmesinde ne kadar geç kalındığıydı. Gazete ise bu teoremin çözümünü insanoğlunun entellektüel gelişimindeki bir zafer gibi değerlendiriyordu. Aynı gazete, Wiles'ın daha önce Yutaka Taniyama ve Goro Şimura adında iki Japon matematikçi tarafından geliştirilen Taniyama–Şimura bağıntısının da temelini attığını yazıyordu. Haberin sonuna geldiğimde her zamanki gibi Profesör'ü düşündüm. Cüzdanıma sıkıştırdığım bir parça kâğıdı çıkardım ve Profesör'ün yazdığı Euler Teoremi'ne baktım. Bu teoremin formülünün cüzdanımda, kolayca erişebileceğim bir yerde olduğunu bilmek bana huzur veriyordu.

1992 yılı sezonunda Tigers şampiyon olamadı. Yakult'la son iki karşılaşmasında kazansaydı yine bir derece şansı olabilirdi, ama 10 Ekim'de 5–2 yenildiği için bu sezonu ikinci sırada kapatmak durumunda kaldı.

Kök üzüntüden perişan oldu, ama yıllar sonra barajı geçmelerinin ne kadar da zor olduğunu anlayacaktı. 1993 sezonu sonrasında ise uzun bir durgunluk dönemine girdiler, kuruluşlarının üzerinden geçen uzun süre sonunda hâlâ varlıklarını koruyorlardı. Hep ya altıncı ya da beşinci sırada kaldılar, kulüp yöneticileri defalarca değişti. Şinjo, Amerika'da oynamaya gitti. Minoru Murayama hayatını kaybetti. Geriye dönüp bakınca Yakult'la 11 Eylül 1992'de oynadıkları maçın dönüm noktaları olduğunu görüyorum. Eğer o oyunu alsalardı belki de zafer bayrağını ellerine almış olacak ve bu durgunluk dönemine hiç girmeyeceklerdi.

Partinin ardından ortalığı temizledim ve sonra evimize gittik. Radyoyu açtık hemen. Maçın son dakikalarıydı ve durum 3 – 3'tü. Kök uyuyakalmıştı ben maçı sonuna kadar dinledim.

Dokuzuncu yarının sonuydu, iki oyuncu çıkarılmıştı. Yagi, vuruşunu yaptığı zaman soldaki tribünlere doğru koşuyordu. Fakat sonuç panosu Tigers için iki sayı kaydettiğinde topun direğe çarptığı iddia edildi. Tigers bu durumu kabul etmeyip ortalık karışınca oyuna otuz yedi dakika ara verildi. Oyuna yeniden başlandığında saat 22:30 olmuştu. Sonuç olarak Tigers bir avantaj elde edemedi ve oyunda uzatmalara gidildiği için moraller bozuldu. Maçı dinlerken bir yandan da üçümüzün parti sonundaki halini düşünüyordum.

Cüzdanımdan yine Euler'in Teoremi'ni çıkardım ve çalışmaya başladım. Kök'ün uyuduğunu duyabilmek için odasının kapısını aralık bıraktım. Oturduğum yerden Kök'ün başucuna özenle koyduğu Profesör'ün hediyesi olan beyzbol eldivenini oturduğum yerden görebiliyordum. Çok özel, lig sertifikalı deri bir beyzbol eldiveniydi bu ve Kök hediye alınca çok heyecanlanmıştı. Kök'ün mumları üfleme sinin ardından ışıkları açınca Profesör üzerindeki notlardan bir kısmının masanın altına düştüğünü fark etmişti. Notların düştüğünü farketttiği an çok talihsizdi, çünkü notlardan birinde

Kök'ün hediyesinin nerede durduğu yazıyordu.

Profesör hediye vermeye alışkın değildi. Kök'ün hediyei beğenmeyeceğini düşünerek paketi kararsız bir şekilde uzattı. Kök sarılıp yanağından öpmek için ona koştuğunda huzursuzca kıvrandı.

Kök o gece Profesör'ün kendisine hediye ettiği eldiveni sol elinden hemen hemen hiç çıkarmadı. Ben uyarmasam tek eliyle yemek yemeye devam edecekti. Bir sonraki gün Profesör'ün güzel bir çift beyzbol eldiveni aldirmek için dul yengesini gönderdiğini öğrenmişim.

O gece masada Kök ve ben hiçbir şey olmamış gibi davrandık. Profesör'ün bizi on dakikadan kısa bir süre içinde unutmuş olması çok tasalanılacak bir şey değildi. Planladığımız gibi partiye başlamıştık. O güne kadar da Profesör'ün hafızasıyla ilgili pek çok problemle uğraşmıştık. Elbette bir kez daha, bu yeni duruma uyum sağlayarak elimizden geleni yapacaktık. partiyi izleyen günlerde hep bir şeyler değişti, kendimi üzülecek bir şey olmadığına inandırmaya çalıştım. Bozulmuş pastanın partimizi mahvetmesine nasıl izin vermediysem bu yeni durumu da atlatacağımızı düşündüm. Parti boyunca gülüp şakalaşarak asal sayılardan ve Enatsu ile Tigers'ın zaferlerinden konuştuk.

Profesör, Kök'ün on birinci yaşını kutluyor olmamızdan çok mutluydu. Bu basit partiyi dinsel bir törenmiş gibi kutsal bulunuyordu; ben de Kök'ün doğumunun benim hayatımda ne kadar değerli olduğunu düşünüyordum.

Aynı gece, geç saatlerde Euler'in Teoremi üzerinde parmaklarımı gezdirirken partimizi düşündüm. Parmak uçlarımla pi sayısının üstündeki kıvrımı, *i*'nin üstündeki noktayı ve sıfırın gücünü hissedebiliyordum.

Oyun devam ediyordu, Tigers oyunu kendi lehine sonlandıracak bir sürü fırsat kaçırmıştı. On ikinci, on üçüncü ve on dördüncü devreleri de dinledim. Oyunun çoktan bitmesi gerekiyordu. Sadece bir dönüş olacaktı fakat topu kendi sahalarına getirememişlerdi. Artık ay tepeye çıkmış, tam gece yarısı oluyordu.

Profesör hediyelerden pek anlamıyordu, ama hediye kabul edişi çok ustacaydı. Kök, Profesör'e Enatsu kartlarını verince yüzünde ne Kök'ün ne de benim kolay kolay unutacağımız bir ifade belirdi.

“Bir önceki gün geç saatlere kadar burada kaldığımızı düşünüyorum da, bu durumun bizim çalışma saati sonrasında burada olmamızla bir ilgisi yok, değil mi?”

“Hayır,” dedi Profesör'ün dul yengesi, sakın bir şekilde.

“Ben artık böyle bir şeyden rahatsızlık duymuyorum. O günün sizin onunla geçireceğiniz son akşam olduğunu biliyordum. Fakat eminim siz de neler olduğunun farkındasınızdır.”

“Ne söyleyeceğimi bilemiyorum. Artık Profesör'ün seksen dakikalık hafızası da yok ve 1975'ten bir dakika öncesini bile hatırlamıyor,” diyerek sözlerine açıklık getirdi kadın.

“Hastanede ona bakmaktan memnuniyet duyarım,” dedim hemen.

“Böyle bir şey gerekmeyecek. Ona orada iyi bakacaklar... Ayrıca ben orada olacağım. Biliyorsunuz Profesör sizi asla hatırlamaz, fakat beni asla unutamaz...”

Profesör'ün yatırılacağı enstitü, kasabadan otobüsle gidildiğinde kırk dakikalık mesafedeydi, havaalanına çok yakındı. Ziyaretçi bölümünün pencerelerinde çatlaklar vardı ve çatının kenarları yosun tutmuştu, uzaktan deniz görünüyordu. Havada bulut yokken denizin dalgaları sanki ufuk çizgisindeki güneşe koşuyordu.

O günden sonra Kök ve ben Profesör'ü aylarca ziyaret ettik. Pazar günleri bir sepet sandviç

hazırlıyor ve otobüse koşuyorduk. Bir süre odasında sohbet ediyor sonra birlikte terasta piknik yapıyorduk. Havanın ılık olduğu günlerde Kök ve Profesör hastanenin ön bahçesindeki çimenlerde beyzbol vuruşları yapıyor sonra birlikte biraz çay içip gidiyorduk. Otobüs öğleden sonra ikiye doğru geliyordu. Profesör'ün yengesi de hastanede oluyordu. Genellikle bizi Profesör'le başbaşa bırakır ve kendisi alışveriş için dışarı çıkardı. Bazen sohbete katılır, çayın yanında yiyelim diye bize şekerlemeler ikram ederdi. Profesör'ün hatıralarında yer eden tek kişi olduğuna inancını koruyordu.

Ziyaretlerimiz Profesör'ün ölümüne kadar bir kaç yıl daha devam etti. Kök ortaokul, lise ve kolej yıllarında beyzbol, ta ki dizini incitip bırakmak zorunda kalana kadar. Bende Akebono Temizlik Ajansı için çalışmaya devam ettim. Ziyaretlerimiz boyunca Kök artık kocaman adam olmuş, sakalları bile çıkmış olmasına rağmen Profesör'ün gözünde hep küçük, korunması gereken bir çocuktur. Kök'ün boyu artık Profesör'ün uzanıp başını okşamasına olanak tanımayacak kadar uzamıştı, bunun için Kök eğilip başını Profesör'ün elinin altına sokuyordu, böylece Profesör eskisi gibi onun başını okşayabiliyordu.

Profesör'ün takım elbisesi hiç değişmedi. Zaten fonksiyonlarını yitirmiş olan notlar artık teker teker düştü. Defalarca yeniden yazıp iliştirdiğim. “Benim hafızam seksen dakikadır,” notu da yok olmuş, benim $\sqrt{\quad}$ ile yanyana çizilmiş resmim de düşmüştü. Profesör kendine yeni bir aksesuar yapmıştı. Dul yengesi ona verdiğimiz Enatsu kartlarını koymasına için plastik bir heybe yapmıştı, böylece istediğinde onları boynuna asabiliyordu.

Kök ziyarete Profesör'ün ona on birinci yaş gününde verdiği hediye olan beyzbol eldivenini almadan gelmedi. Eğer oyunları coşkulu olmasaydı bu kadar eğlenemezlerdi. Kök, özenle topu Profesör'e fırlattı ve koştu. Dul yenge ile ben çayırın bir kenarında oturuyorduk. Kök'ün elleri büyüdüğü için eldiven küçük geliyordu ama Kök sıkı bir eldivenin topu daha kolay yakalamayı sağladığını iddia ediyordu, bu eldiveni kullanmaya devam ediyordu. Eldivenin derisi solmuş köşesinde dikişleri patlamış, lig arması sökülmüştü ve içine elini soktuğunda küçük Kök'ün avuç içini âdeta hissediyordunuz. Kök sayısız topu bu eldivenle yakalamış olmanın verdiği gururu hep üstünde taşıyordu. Profesör'e son ziyaretimizi Kök'ün yirmi iki yaşına bastığı bir sonbahar günü yaptık.

“2'den büyük asal sayıların hepsini iki gruba ayırabileceğini biliyor musun?” diye sordu Profesör, elinde kurşun kalem, güneşin vurduğu bir noktada oturuyordu. Salonda bizden başka kimse yoktu ve insanlar uzakta kapının önünden geçip gidiyorlardı. Profesör'ü dikkatle dinliyorduk.

“Eğer ‘n’ bir doğal sayı ise herhangi bir asal sayı $4n+1$ veya $4n-1$ nitelendirilebilir, her zaman iki formülünden biri geçerlidir.”

“Tüm bu sonsuz asal sayılar, iki gruba ayrılabilir mi?”

“Evet mesela 13 ü düşün...”

“Bu sayı $4 \times 3 + 1$ olurdu.”

“Evet, doğru.”

“Peki ya 19?”

“O da, $4 \times 5 - 1$ olur.”

“Doğru!” diye kafa salladı Profesör, “dahası da var; ilk gruptaki sayılar her zaman iki sayının karelerinin toplamıdır. Fakat ikinci gruptakiler bu kurala uymaz.”

“Öyleyse $13 = 2^3 + 3^2$ oluyor, değil mi?”

“Kesinlikle!” dedi Profesör. Bu coşkusunun problemin ne zorluğuyla ne de kolaylığıyla ilgisi vardı. Onu esas mutlu eden şey bizimle problemi paylaşabiliyor olmasıydı.

“Kök ortaokul öğretmeni olmak için sınavı kazandı; gelecek sene ilkbaharda matematik öğretmeni oluyor!” diye açıklarken duyduğum gururu saklayamıyordum. Profesör, Kök’e sarılmak için yatakta doğrulmak istedi, kolları çok zayıfı ve titriyordu. Kök onun doğrulmasına yardım etti, aralarında Profesör’ün boynuna asılı Enatsu kartları vardı.

Gökyüzü kararmış, sahne ışıkları, sonuç panosu karanlıktaydı. Enatsu saha içinde tek başına duruyordu. Rüzgâr esmeye başladı. Atışını yaptı. Kasketinin altında bakışları topu izliyordu, tek isteği topun yakalanmadan sınırı geçmesiydi. Bu onun yaptığı en hızlı atıştı. Sadece üniforma numarası görünüyordu. O sayı, yetkin sayı olan 28’di...

[←1](#) ABD’li beyzbol oyuncusu. (Yay. n.)

[←2](#) Aynı zamanda Tanabata olarak da bilinir. Uzakdoğu efsanelerine göre samanyolu ile birbirinden ayrı olan Altair ve Vega yıldızlarının birleştiği 7. ayın 7. gününde kutlanır. (Yay. n.)